

IZRÁELI HÉTKOZNAPOK

A területi vita margójára

Írta: ARAD GIDEON

A Munkapárt titkársága csaknem két hónapon át vitatkozott arról, mi legyen a párt álláspontja — s természetesen választási programja — a megszállt területek jövőjével kapcsolatban. A vita rendkívül érdekes és tanulságos volt, főként azért, mert alkalmat adott Izrael népének arra, hogy betekintsen a kormányzó párt belső erőviszonyaiba. Ebben a vitában derült ki, hogy az árnyalatok milyen széles skálája mutatkozik a munkapárti vezetők koncepcióiban és szinte megoldhatatlan feladattá merül fel a közös nevezőn az egymással ellentétes felfogások között.

Mellett azonban egyáltalában foglalkoznak ezzel az analízissel, meg kell állnunk Mose Daján hadügyminiszter legutóbbi nyilatkozata, valamint a jeruzsálemi vizsgálat bíró döntése mellett. Mose Daján óvni aggodalmát fejezte ki afelől, hogy a megszállt területek lakosságában milyen egyöntetűen mutatkozó részvét nyilatkozott meg az izraeli katonák által Beirutban megölt terrorista vezeték iránt. Az arab sajtó vezércikkében méltatta a „hősöket”, öles gyászjelentések tudatták az arab lakossággal a Fekete Szeptember vezetőinek „mártír halálát”. Chajim Herzog, nyugalmazott tábornok egyik kommentárjában felvetette azt a kérdést, megengedhető-e továbbra is, hogy a megszállt területek sajátja szabadon uszítasson Izrael ellen és kinyilvánítsa rokonszenvét. Sőt hazafiúi szeretetét a terrorizmusra fordítja.

Alig 24 órával a nyilatkozatok elhangzása után, letartóztatott Jeruzsálemben az egyik arab hiteltulajdonosát és szerkesztőjét. A hivatalos magyarázat: a cenzúra-rendelkezések megszegése. Mi, mint Izraelben megjelenő napilap, jól ismerjük a cenzúra rendelkezéseit, azt is tudjuk, hogy soha még újságíró, vagy lapszerkesztő nem tartóztatták le a cenzurátörvény megsértése miatt. Ha jól emlékszünk, összesen egy ízben történt meg, hogy egy napra betiltottak egy napilap és ha valamelyik izraeli újság komoly kiháozást követelt el a cenzúra ellen, elvélhetett pénz-büntetéssel sújtották. A most letartóztatott arab újságírók lapja izraeli Jeruzsálemben jelenik meg, Jeruzsálem óvárosa pedig izraeli terület, hiszen átszatóltuk Kelet-Jeruzsálemet Izraelhez.

Precedenst teremtett tehát a jeruzsálemi rendőrség, amikor az arab újságírókat letartóztatta és a bíróságon vizsgáló bíróság meghosszabbítását kérte. Fel kell tennünk a kérdést, hogy ez a precedens veszélyezteti-e az izraeli demokrácia felült szabadságjogait, a sajtószabadságot? Azt hisszük, hogy egészen kivétel esetekkel állunk szemben, amikor nem a demokratikus jogok mérlegelése a legfontosabb, hanem az a szándék, hogy megakadályozzuk olyan propagandamódszerek elterjedését a megszállt területeken, amelyek az arab országokban, valamint diktatorikus rendszerű államokban divatnak. Ez az arab hiteltulajdonosok hiáplai kacsát kirtólte világgá, hogy a jordániai titkosszolgálat emberei egy ifjúi szalódnában találkoztak izraeli megbízottakkal és átadták nekik az adatokat, amelyeknek alapján az izraeli kommandó különítmény a beiruti támadást elkövette.

Mondanunk sem kell, hogy a hírből egy szó sem igaz, és a két újságíró nem is tudta igazolni, hogy megbízható forrásból szerzte volna ezt az információt. Nem is szerzhette, merthízen ez a kitalálás is az arab propagandamódszerek világába tartozik, a „nagy hazugság” propagandá-politikájába, amelyet Hitler hírségés propagandafőnöke, Joseph Goebbels honostított meg és Szálin rendszer is hasznosnak találta igénybe vételét. Tírhettelessen, hogy izraeli fennháozás alatt álló területen a hazug propagandának ezt a rendszerét meghonosítsák és ezért nem feltétlenül a két arab újságíró letartóztatásától a sajtószabadságot. Meggyőződésünk szerint, zsidó újságíróknak is börtön járna, ha a felelősök hírvérésnek ezt az eléggé el nem ítéltető módszerét alkalmazná.

Maga a tény azonban, mint kétségtelenül zavaró körülmény, befolyásolja mérlegelésünket, amikor a Munkapártban lefolyt vitát izvekszünk elemezni. Hiszen ha a megszállt területek üresek volnának, sokkal egyszerűbb lenne a probléma. Ezekén a területeken azonban egymillió arab él, és nem hisszük, hogy van olyan párt Izraelben, amelynek szemében közömbös volna, hogy miként érez ez a millió arab Izrael iránt.

A hatnapos háború után egyikét évig folyt még valamifajta szervezett ellenállás az izraeli megszállás ellen, ez azonban lassan-lassan eltűnt. Szerették annak tulajdonitani a területek társadalmi és politikai csendjét, hogy az araboknak alkalmuk nyílt közelebbi megismerni Izraelt, az izraeli szakértelem behatól a patriarichalisan elhanyagolt arab világba, az arab munkások tízezrei járnak be Izraelbe dolgozni és ezáltal felvirágoztatják saját nemzetgazdaságukat. Kialakult a gazdasági együttműködés és rószaszníli képet festettünk önmagunknak arról a világról, amikor a kiengesztelődés teljes lesz közöttünk. Ez a hangulat uralkodott a Munkapártban

is, amikor Mose Daján hadügyminiszter kérésére február közepén megkezdte a vitát a területek jövőjéről. A beiruti akciók követő gyászhangulat, amely a megszállt területeken megnyilatkozott és a két arab újságíró kényserrel letartóztatása, ahogy sem illik ebbe a képbe és ezt le kell szögeznünk, amikor megkíséréljük a munkapárti vezetők „felfosztását” a sólymok és galambok árnyalat csoportjaira.

Ismertes, hogy Mose Daján a legszörubb „sólyom” a Munkapárt vezetői közül, mindig is az volt a véleménye, hogy a megszállt területeken nem képzeltethető el a béke megteremtése Izrael és az arabok között az izraeli hadsereg jelenléte nélkül. Szerinte csak a katonai kormányzat jelenlétének tudata alkalmas arra, hogy megváltoztassa az arabok érzeit, csak bizonyos mértékű féltvelet gyakorlatja fejlesztheti ki bennük a hajlandóságot az őszinte együttélésre. Ezt a véleményét hangoztatta a párt titkárság vitájában is. Mose Daján úgy véli, hogy az izraeli hadseregnek behatáható ideig Júdeában és Somronban kell maradnia, bár ugyanakkor lehetővé kell tenni az ottani araboknak, hogy jordániai állampolgárok legyenek. Daján felfogása tehát ellenez minden területi engedményt az arabokkal szemben. Szerinte, egész Judea és egész Somron az izraeli nép hazája kell, hogy legyen.

Nincs messze ez a felfogás a „teljes Erec Iszraél” mozgalom programjától, csak hogy Daján gyakorlati politikusi és számláló kell annak a lehetőségével is, hogy egyszer mégis csak leülünk valamilyen formában tárgyalni az arabokkal és ez esetben Judea és Somron egész területe nem tartozhat a zsidó nép hazájához. Ezt azonban Daján még nem mondja ki, és érdekes módon e tekintetben nem saját egykori pártjában, a Rafiban találta meg a legközelebbi fegyvertársát, hanem éppen az egykori Achdut Háadóvó szájnyában, annak is egyik legprezansabb szájnyában, annak is egyik legprezansabb vezetőjében, Jiszráel Gállili tárcza nélküli miniszterben, aki Golda Meír közeli tanácsadói közé tartozik.

Gállili a szocialista cionisták egyik szárnnyának régi gárdájához tartozik, amely annak idején Jicchák Tabenkin vezetésével a szöszhangba akarta hozni a szocialista építést az egész Jordánon innen terület betelepítésével. Tudtukkal Gállili még soha ilyen világosan nem fejtette ki rászakozását ehhez a régi ideológiához, mint éppen ebben a vitában, ahol pedig a területek jövőjének kérdéséről, mint a választási program egyik legfontosabb cikkelye kellett, hogy megfogalmazást nyerjen. Gállili tulment még Jigál Alon miniszterelnök helyettesén is, aki ebben a vitában is saját ismert programját védte meg, azaz hogy bármilyen területi megoldás esetén a Jordán legyen Izrael védelmi határa és a határ mellett katonai és polgári települések láncolata épüljön ki.

A radikálisok csoportjával szemben furcsán alakult ki a „galambok” tábora is. Pinczás Szápir pénzügyminiszter elkészedett vitát folytat Jicchák Ben Aharon Hiszadrut főtitkárral, nemzetgazdasági és munkáspolitikai kérdésekben. A területek frontján azonban szövetségsek. Ez az együtt-

működés, amelynek célja, hogy a hatnapos háború eredményeként olyan Izrael teremdjék, amelyben nincs egymillió főnyi arab kisebbség, még furesább annál az egyetértésnél, amely a másik táborban, Mose Daján és Jiszráel Gállili között mutatkozott. Szápir és Ben Aharon más-más szempontok miatt ugyan, de ugyanaz a cél vezeti megakadályozása annak, hogy a megszállt területek arab lakossága mint politikai tényező jelentkezzen Izraelben. Ilyen nagy nékisebbség, amelynek meg kell adni az aktív és passzív állampolgári jogokat, a mandátumok 40 százalékát is megkaphatja a Knezetben és az is megtörténhet, hogy bizonyos elemek támogatásával többségbe jut.

Ugyancsak félti a két politikusi az izraeli munkamorált, a már 60 ezere tehető arab munkástól, amely a kis Izrael piacát ellenpi. Érdekes, hogy Pinczás Szápir és Ben Aharon is felvetette azt a gondolatot, hogy ha a dolgok fejlődésének szabadon utat engedünk, az izraeli és az arab polgárok között az ur és a szolga viszonya alakul majd ki, ami Dél-Afrikához és Rhodesiához tenné Izraelt hasonlóvá.

A két szemléletviség köré a Munkapárt köbbsége tömörül. Olvan szemléletviségek tartoznak közéjük, mint például Luba Eliáv képviselő és a párt néhány fiatal intellektuelleje.

A vitát Golda Meír miniszterelnök zárta le, aki ezuttal is tanusította, hogy politikai bölcsessége dolgában nincs versenytársa a Munkapártban. Jóllehet programatikusan beszéde sok közös árnyalatot mutatott a „sólyom” csoport felfogásával, és közel áll Mose Daján és Gállili radikalizmusához, a miniszterelnök a reális lehetőségeket vette figyelembe, amikor kijelentette, hogy nincs mit változtatnia a Munkapárt programján a területek kérdésében. Jóllehet térképet nem rajzolt, de kifejezések juttatta, hogy Izrael nagy engedményekre lesz hajlandó, ha az arabok majd leülnek tárgyalni, és a kompromisszum azonban nem terjedhet ki a Golán-fennsíkra, Jeruzsálemre, és Sárm el-Sejkre. Az sem lehetséges, hogy a Földközi-tengeri part és az arab terület közötti távolság 13 kilométer maradjon. Ez volt az előző választásokon is a Munkapárt „szóbeli tana”, ez marad a program a következő választásokon is.

Természetesen tartjuk, hogy egy ilyen nagy pártban ellentétes felfogások vannak bizonyos kérdésekben. Így van ez az egész világon. Bár volna még egy-két nagy pártunk, amelyben így tudnánk megütközni egymással szöves ellentétben álló vélemények nagyfontosságú problémákban. A Munkapártot mégis egybekovácsolja az a tudat, hogy az izraeli dolgozók egységes pártja, az egyetlen, amelynek társadalmi és nemzetgazdasági kérdésekben átfogó programja van, s az egyetlen, amely ezt a programot képes is keresztülvinni.

Azokban a területek vitájának minden értékelési kísérletét megzavarta a megszállt területek lakosságának magatartása a beiruti események után. A vitatkozók nem vették be számításalkba azt a sajnálatos tényit, hogy Somron és Judea lakossága a terrorizmus vezetői követi, legalábbis erősen és rokonszenvben, nem pedig a polgármestereket, vagy a jordán kormány egykori minisz-

Az események margójára

Háboruskodás a békében

Írta: ARAD GIDEON

A Biztonsági Tanács nagyon „igyekezett”, hogy még husvét vasárnapja előtt megbélyegezze, elítélje, lepecsékölje Izraelt. Talán azért siettek ennyire, nehogy idő előtt a Tanács hivatalos tudomására jusson a francia katolikus egyház pápái körlevele, amelyben a zsidók iránti megértésre hívja fel a keresztényeket és a Vatikánon túlvé, elismeri a zsidók jogát önálló állami életre, amelynek Jeruzsálem a központja.

Igaz, nem valószínű, hogy a Tanács hangadó — vagy legalábbis túlhangoz — tagjait, a szovjet, kínai, arab delegátusokat, befolyásolná a katolikus egyház véleménye. Filültek pedig sértenék a „vallási népbütetés” reakciós kifejezéssel, mint: szeretet és testvériség...

Azok a zsidók és a keresztény zarándokok, akik pészachra, illetve husvára ideértek, azt a benyomást nyerték: hogy Izraelben csend és békecsig honol. A BT karzátának köbbsége viszont úgy hitte a t. delegátusok beszédei után, hogy nálunk borzalmas háború tombol, rettenetes vérfürdőket rendeznek, a gaz izraeliek kiirtják a palesztinai hős kommandók nagyrészét, sanyargatják a területek lakosságát, ki akarják fúzni az arabokat az egész körzetről...

Azt hinné az ember, hogy az UNO székében alagsorában, a Biztonsági Tanács ülésében, cirkusz előadás folvik. Sajnos ez nem torzkép, hanem a valóság tükré.

A Biztonsági Tanácsban megnyilvánul a hájtelentős részének magatartása: nem hajlított, ezzel szemben nem ismeri el Izrael landó elítélit az Izrael, vagy a zsidók elleni jogát a terrorizmus elleni akciókra. Ez nem csupán arab és kommunista államokra, vagy az ugynevezett „nem azonosuló” országokra vonatkozik. Az európai kormányok tesznek ugyan elháritó intézkedéseket, hogy a terrorizmust és az izraeli elháritó intézkedések közötti háború ne az ő területükön játszódjék le, de nem büntetik meg a terrorizmust, ha már kénytelen-kelletlen elítélik őket. A terrorizmust lagymatagon elítéltő nyilatkozatokat (mint az Európai Parlamentben), nem követik gyakorlati lépések.

Anglia ezuttal még a franciákon is tulvert a beiruti terrorista bázisok elleni támadás megbélyegzésében és Izrael elleni szankciók követelésében. Az izraeli vezérkar nézte, hogy nem lehet tekintettel Libanon szuverenitására, amíg ott szabadon működnek a terrorizmus, csupán egy helyen talált meg értése — a libanoni vezérkarban! A libanoni vezérkar főnök ugyanis szintén egy tartja, hogy a terrorizmust, akik szinte államtól képeznek az államban, komoly veszélybe hozták Libanon szuverenitását. Ő is azt követeli — mint izraeli kollégája — hogy a beiruti kormány szüntesse be az egész terrorista tevékenységét területén, ne engedje meg a palesztinaiaknak a fegyverviselést, sem orgyilkosok kiképzését és repülőgénpilóták, vagy szabotőrök árnútvását Beirutból. Ezen követelés miatt mondott le Saab Szám kormány.

Már régen leszoktunk arról, hogy komolyan vegyük a Biztonsági Tanácsot. Tudjuk, hogy Egyiptom csupán tehetetlenségére, akik a körünkben élnek és akiket az izraeli kormány is szeretne tárgyalópartnernek tekinteni. Természetesen a pártprogramon ez mit sem változtat, de mint szimpomatikus tünetet feltétlenül figyelembe kell vennünk.

Kirándulni — ez jellem kérdése

Írta: CHANÁ ZEMER

Ilyenkor érdemes kirándulni.

Még nincs nagyon meleg és a természet soha nem tárja elénk olyan teljességgel minden pompáját, mint ezekben a hetekben.

Ami engem illet, számomra nincs szükség különleges alkalomra, hogy kilépjek az otthon négy falának szorításából, s újra, meg újra körülüljek az országban. Nekem elegendő néhány szabad óra a kirándulásra, az igaz, sok a munka, alig győzünk, s az is kétségtelen, soha nem lehet ellátni a feladatokat maradéktalanul, én azért mégis szeretek elcsenni néhány órát és hasznot hajtó tevékenység helyett járom az ország szép tájait.

Nem akarok rivalizálni a hívatásos kirándulási szakemberekkel, tehát nem várnok tőlem tanácsot az olvasó, hogy hová érdemes kirándulni. A lényeg maga a kirándulás, hiszen alig van olyan vidék az országban, amely nem érdemes arra, hogy alaposan megismerjük. Izrael minden szögletének megvan a különleges varázsa.

Egyes vidékeken sem az olvasó, sem a sorok írója nem járt már régen — esetleg soha — mert fáradtak vagyunk... Vagy mert sok otthon a tenni-való. Ha egy kis szabadidő a-

kad, el kell rendezni a szekerényeket, a fűkökat, régen esedékes már a nagyvencs meglátogatása — és így tovább.

Az igazság, hogy ezek mind csak kifogások. El kell határozunk, hogy kirándulunk és el kell indulnunk. Hozzállás kérdés csupán.

Persze, jóval könnyebb a dolgot, ha saját kocsi áll rendelkezésünkre — de az sem csodaszem. Nekem jóval gyakrabban megyek kirándulásra, mint sem egy autóra rendelkező ismerősöm.

Nemrég az ország északi felét járjam, s nemcsak a csodás tájban gyönyörködtem, de a rengeteg emberben is, akik a tájban gyönyörködtek. A Bánjász mentén szinte egymásba értek a parkoló kocsik, s alig volt köztük luxusautó. Főleg útőzpott „Trante” típusú kocsik, amelyeket láttam, kismembek járműveit. Nagyon sok ifjúsági kiránduló-csoporttal is találkoztam.

Ami közös nevező volt a kirándulókban, hogy igyekezett mindenki minél többet a magáévá tenni a természet szépségeiből. Azt tapasztalom, hogy kirándulások alkalmával, megjavul az emberek viszonya egymáshoz.

Könnyedebbek. Tipikusan izraeli kifejezéssel élve — kevésbé „nundnyik” a kiránduló, mint otthon. És ami ennél is fontosabb — a kiránduló egyre inkább izraeli válik.

Az Országos Természetvédelmi Hatóság díszterese munkát végzett, miközben „rendbe rakta” a kiránduló helyeket, Izrael legszöves vidékeit. Meggyőződésem, hogy minden kirándulás hozzásegíti a kirándulót, hogy kitáruljon a szöve és felfrissüljön az agya. Az ember szinte érzi, hogy része a természetnek, s elvéptételül az országhoz tartozik.

Nagyszerű dolog kirándulni. Érezzük, hogy nem vagyunk gépek, amelyek a lakás, a konyha, illetve a munkahely háromszögében működnek.

Európában kitaláltak — nem tegnap, már hosszú évtizedekkel ezelőtt — a kávéházat. Az ember elmegy kávéházzal és küll egy kávéház kertjébe friss levegőt szippantani. Vagy a kert helyett, a kávéház füstös levegőjébe belső helyiségben foglalnak helyet a vendégek, s élvezik a kapcsolódást, mert hiszen előtte hazulról egy-két órára.

Nem örülnek, ha nálunk is divatba jönne a kávéházazás. Eb-

ben a tekintetben ne utánozzuk az európaiakat.

Gyakran arra gondolok, hogy a kirándulók, és azok, akik nem járják a természetet, az emberiség két külön kategóriájához tartoznak. Két egyenestől élesen megkülönböztethető csoport.

De ez nem a születéstől van. Az embert nem az alaptulajdonosági határozatok meg olyan értelemben, hogy a kirándulók, vagy a nem-kirándulók kategóriájába tartozik.

At lehet kerülni ezüv csoportból a másikba. En azt javaslom, hogy a nem-kirándulók igyekezzenek közel kerülni a természethez — határozzák el, hogy ezt a szép tavaszi időt megfelelően kihasználják, s kirándulást szervezzenek.

Ne felejtjük el, hogy az otthon ülő ember látványt előbbutóbb beszűkülnek, még akkor is, ha könyvek között tölti otthon az idejét. Nehézkessé válik így ilyen ember mozgása és gondolkozása is. Függetlenül attól, hogy tornázik-e reggelenként. De ugyan ki tornázik minden reggel?

Ne okoskodjunk sokat, ha szabad kérem, hanem siessünk. A meteorológiai intézet éppen ebben a percben jelentette, hogy holnapra pompás kiránduló idő várható.

nek lepezésére erőlteti az elítélő határozat „diplomáciai sikerét”, de a BT vitájában mégis figyelemztetést kell látnunk, hogy az ellenségeskedés és gyűlölet mérge egyre jobban terjed.

Mindéz nem képez újdonságot. „Plus ca change, plus c'est la même chose”. Minél jobban változik, annál inkább ugyanaz — mondják a franciák. Az araboknak van köböljük, nekünk csak igen kevés — és az is Abu Rudejszben. Az araboknak, a kommunizistáknak és a befolyások alatt álló államoknak többségük van az UNO-ban, Izrael I (egy) szavazatával szemben, amelyet néha az USA végülis támogat. Az arabokból van vagy 120 millió, a zsidókból alig 16 — az is szerzte a világon.

A világ szövesen halad a legkisebb ellenállás irányában. És ezért haragszik ránk. Azért, mert kiderült, hogy éppen a maroknyi izraeli, a petróleum nélküli kis zsidó nép, tanúsítja a legerősebb ellenállást. A terrorral és támogatóival szemben.

Ezt nehezen tudják megbocsátani. A zsidók és az arab terrorizmus, az Izrael és az arab államok közötti háborúság hátterében, nehé felhúknak a zsidók és a görök közötti óserégi háboruskodás árnyéka. A francia katolikusok békehalmbja ellenére...

A BÉKE UTÁNI HÁBORÚ

Henry Kissinger és Le Duc Thu azzal számoltak a vietnami túszszünet aláírásakor, hogy még eltar három hónapig, amíg tényleg megszűnik az indoknái háború. Már jóformán letelt a három hónap, de Vietnamban még mindig folynak a harcok, bár a kommunizisták átélveztek a háború főszínterét Indoknára más országaiiba.

Azsiában is bebizonvult, hogy a gyarmati hatalmak által létesített „messzrségek” határok sokkal természetesebbek, mint az ősi törzsi választások, vagy az ezreke támaszkodó, új nemzeti határok. A többi régi királyságot összefoglaló egykori francia Indoknát felosztották a viet, lao és kambodjai népek között. Most a nemzeti felszabadítás állítólagos elhárcosai, az északvietnami kommunizisták, illetőleg a hozzájuk tartozó Vietkong erillának álcázott alakulatok, az új határokkal nem törődő, általános hadjáratot folytatnak a régi Indoknái területén.

Észak-Vietnam stratégiai bázisairól Laoszon és Kambodján keresztül vezetnek az utak Szaigon felé. Hosszu éveken keresztül a laoszi területen fekvő Ho Csi-Minh ut volt az egyetlen utánpótlási útvonal. Kambodia fővárosa, Phnom Penh, ugyanazon Mekong folyó partján fekszik, amely Dél-Vietnamban torkol a tengerbe és amelynek deltája körül a Viet-Kong rejtett bázisai fekszenek.

A nagy kommunista terjeszkedés keretében persze megvan a saját szerepe a laoszi Pathet Lao mozgalomnak, ugyanint a kambodjai „szocialista felszabadító mozgalomnak”, amelynek védnöke most az előzőtt Souvanna Phouma herceg, aki Pekingben talált menedéket és támogatást. A politikai szövvényeink maideum olyan átláthatatlanok, mint az indoknái dzsungel.

Nem voltunk az egyedüliek, akik előre látták, hogy az amerikai csapatok kivonása a túszszüneti egyezmény alapján, nem vet véget a háborúnak, sem Amerika szerepének Délkelet-Ázsiában. Az amerikai léghaderő folytatja óriási méretű és csekély hatású bombázásait, Dél-Vietnam hadseregére, valamint Laosz és Kambodia gyenge csapataira bízva a szárazföldi harcokat. A Dél-Vietnamnak adományozott óriási mennyiségű modern hadfelszerelés azonban önmagában még nem teremt meg az erőegyensúlyt. Ez nem olyan egyszerű, mint a Közelkeleten, ahol néhány raj Phantom és Skyhawk, többtucat tank és önjáró ágyú, már biztosítja a kis Izrael képességeit az egyesült arab hadereők sakkbantartására.

Amerikában és másfelé a Nyugaton, igen sokan követelik ismét, hogy az USA ne szálljon szembe a kommunista terjeszkedéssel és a vietnami túszszüneti egyezmény nyílt megszegésével. Nem csupán baloldali körökből van szó. Közéjük tartozik William Fulbright, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke is, aki évek óta ellenzte a Vietnamnak nyújtott katonai segítyt. Fulbright azonban az Izraelnek nyújtott, aránytalanul kisebb és hatékonyabb segély megvonását is követeli. A szenátor igen konzervens. Mindig is ellenzte Izrael államának létezését, mert az szerinte zavarja Amerika érdekeit az arab világban (értsd a köbölj-termelőknél). Ben-Guriontól kezdve számos izraeli vezető hiába kísérlette meg Fulbrightot meggyőzni, hogy a zsidó népnek is joga van állami életre. Mentésére legyen mondva, hogy sohasem szerette a zsidókat.

Szerencsére Frank Bright azt panaszolja, hogy az amerikai szenátus többsége Izraelt támogatja. A Biztonsági Tanácsban azt vetik szeméinkre, hogy verjük az arabokat, ott ütik a terrorizmust, ahol ériük és nem vagyunk hajlandók magunkat szép engedelmesen kiirtatni, vagy olyan indoknái mintájú békét kötni, amelyben változatlanul tovább folvik a háború.

Mindezekkel szemben előnye helyezzük a mai háború állapotot, amelyben árnylagos béke uralkodik. Már akkor is, ha ez nem nyri el a BT tetszését.

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

ÉRDEKES ASSZONYOK:

NINA KÁCIR,

Izrael negyedik államelnökének felesége

— Mi volt az első szava asszonyom, amikor felvetődött a férje jelöltsége?
— Ellene voltam.
— Miért?
— Ismerem a férjemet. Tudom, hogy számára a tudomány jelenti az élete egyetlen tartalmát. És azt is tudom, — legálább is van ezzel kapcsolatban némi elképzelésem —, hogy milyen sok elfoglaltsággal jár az elnöki méltóság. Ha jut is majd ideje a férjemnek a laboratóriumi munkára, elég lesz-e neki napi egy-két kutatásra szánt óra? Ez volt a nagy kérdés, amely zaklatott és agyát elnevezte.

— Mi volt a férje ellenére?

ELNÖK ÉS ALELNÖK

— Arra hívtak, hogy 8 nem eléfantsontoronyban élő tudós, hanem nagyon is sok köze van a valósághoz. Az izraeli közélet problémái mindig is foglalkoztatták, s lényegében most is csak arról van szó, hogy szívesen szánna neki a közéletben. Történetesen nagyon nagy szerepet. Beszélgetés közben felmerült egy ötlet. Mi lenne, ha választásának egy elnökhelyettes is a férjem mellé. Egy olyan személyiséget, aki reprezentációs kötelességei egy részét ellátna és Efrájm több időt tölthetne a

laboratóriumban. Illetékesek azt felelték, hogy erre nincs lehetőség. Az izraeli alapörvény nem ismeri az alelnök fogalmát. Így aztán nehéz munka vár a férjemre.
— Hozzászóltok már a gondolatához, hogy férjét Izrael elnökének választották?
— Kevés idő állt rendelkezésemre. A férjem nem készült arra, hogy ő lesz Izrael elnöke. Ha történetesen nem választották volna meg, egyáltalán nem éreztet volna magát szerencsétlennek. Összecsomagoltunk volna és irány Boston.

— Miért?

— Férjem előadásorozatot tartott az ottani egyetemen. Folytatva volna a munkáját.
— Hogyan ismerkedtek meg a férjével?

— A tanárom volt.
— Kémiára tanított?
— Nem héber nyelvre. Szüleim tudtak héberül alijázásunk idején, de én nem tudtam. Tanára volt szükségem. Efrájmot ajánlották. Meg is tanított a nyelvre.
— Hány éves volt akkor?
— Nagyon fiatal voltam. Tízhat és fél.
— Honnan volt pénz a héber órákra?
— Azonnal kaptam munkát.

RÖNTGENEZIK AZ EMENTALIT

Röntgenzik a világhírű svájci ementáli sajtot!
A szakemberek mindmáig csavarhúzóhoz hasonló szerzővel vették a próbát a sajt belsejéből. S egy-egy darabot állapították meg az érettség fokát. Ezután következett a próberés vizsgálata. Az eljárással azonban megsértették a kerék egészét.

A vizsgálat célja: a sajt készítőknél tudniuk kell, hogy a fermentálásnál, az éréskor a sajt belsejében keletkező hótlyagok — ezek után marad a lyuk! — egyenesen oszlanak-e el? Mert bizony nem a legérvényesebb, ha valakinek olyan sajtszelet jut, amelyen ott a próbafurat nyoma. (A fermentálás közben keletkező, a jellegzetes lyukakat alakító gáz a rakfőzés alatt tovább dolgozik. A vizsgálati szerszámot fűrészes vizsgálati gáz egységre megcsövik.)

A svájci tejipari intézet munkatársainak új készülékével a próbafurak felelőse, s ugyanakkor a röntgenképen a sajt hótlyagcskái jól láthatók.

Egy rechovoti gyümölcs-szörp gyárában dolgozom. Később beiratkoztam a jeruzsálemi tanítóképzőbe. Akkor meg úgy teremttem elő a tandíjat, hogy munkát vállaltam egy családnál. Két gyermeküket én láttam el. Kosztot, meg lakást kaptam érte. És némi zsebpénzt is. Nehéz korszak volt. De azért kitűnő eredménnyel végeztem el tanulmányaimat.
— Ugy látszik, jó héber nyelvtanárhoz jutott leendő férje személyében.
— ANGOLUL IS TANITOTT
— Efrájm később nem csak héber, de angol leckeit is adott nekem. Háromszor hetenként.

— Akkor is fizette neki a tandíjat, amikor már udvarolt magának?
— Természetesen. Szüksége volt a pénzre, nagyon kellett neki a pénz. A svájci szegény emberek voltak, kis rövidáru-üzletük volt és a két fiuk egyetemen tanult. Fájta a szívem a pénzért, ezt őszintén meg kell mondanom, de pontosan fizettem. Sőt, amikor befejeztem tanulmányaimat, még ajándékkal is megajándékozta Efrájmot.

— Mi volt az ajándék?
— HAZASSÁG
— KOLCSÓN-NADRAGBAN
— Brenner összes művei. Később szerettem volna én is elolvasni, de már nem volt kapható a könyvpiacra. Így kénytelen voltam feleségül menni Efrájmhoz, hogy mindig a kezemből legyen a Brenner-sorozat...

— Hány évvel a megismerkedésük után házasodtak össze?
— Öt évig vártunk, amíg Efrájm befejezte a tanulmányait.

— Sajnálja, hogy most el kell hagynia a rechovoti lakását?
— Ez a lakás Rechovoton nem a miénk. A Weizmann Intézet tulajdona. Szolgálati lakás, nincs saját lakásunk. Ezt nem panaszként mondom, mert hiszen Efrájm ismert velem tudós, aki mindig kap munkát. Ha pedig munka van, lakás is van hozzá...

— Leányuk katonai szolgálatot teljesít. Először lakik majd katonalány Izrael elnöknek rezidenciáján. Milyen további tervei vannak lányának a leszerelés után?
— Már választott magának pályát. Egyetemre megy. Színháztudományi tanulmányokat szeretne folytatni.

Amikor együtt kezdtünk járni, barátom figyelmeztetett, hogy nincs értelme a dolgnak. Efrájm nem fog elvenni engem feleségül. Valóban nem voltam szép, de magas voltam, jó alakú. Annak idején, Lengyelországban, sokat sportoltam.

— Mit választott a barátóinak?

— Megnyugtattam őket, hogy miattam ne fájjon a fejük.
— Emlékszik még az esküvőre?

— Hát persze! Nagyon kevesen voltak jelen. A szülők, a legközelebbi hozzátartozók és Kuba Kreismann, a jelenlegi giváti polgármester szülei. Férjem egy nevelésben bő nadrág volt. A bátyja nadrágja. Nekem magának minip nadrágra nem jutott. Meg kell jegyezni, hogy a legnagyobb titokban házasodtunk.

— Miért volt titok?
— ART-E HAZASSÁG EGY FIATAL TUDÓSNAK?

— Mert a férjem tanára, a néhai Fraenkel professzor, maradi elveket vallott. Azt mondta, hogy egy fiatal tudós tudományos pályáját kettétörí, ha megpróbál és családi gondokat vesz magára — a kutatásával összefüggő gondok mellett.

— Mit csinált a házasságkötés után?

— Folytattam egyetemi tanulmányaimat. Héber irodalmat és szociológiát tanultam. És dolgoztam is.

— Milyen volt a lakásuk?
— Két szobánk volt, meg egy kis konyhánk. Az egyik szobát kiadtuk albérletbe, mert kellett a pénz. Érdekes ember volt az albérlőnk. Egy sofőr. A keleti törzsből való. Panaszkodott, hogy sehol sem akarnak neki albérletet szobát kiadni, mert keleti származású. Amint ezt meghallottuk, máris kiadtuk neki a szobánkat. Addig lakott nálunk, amíg a lányunk, Nurit megszületett.

— Ez a lakás Rechovoton nem a miénk. A Weizmann Intézet tulajdona. Szolgálati lakás, nincs saját lakásunk. Ezt nem panaszként mondom, mert hiszen Efrájm ismert velem tudós, aki mindig kap munkát. Ha pedig munka van, lakás is van hozzá...

— Hány évvel a megismerkedésük után házasodtak össze?
— Öt évig vártunk, amíg Efrájm befejezte a tanulmányait.

— Sajnálja, hogy most el kell hagynia a rechovoti lakását?
— Ez a lakás Rechovoton nem a miénk. A Weizmann Intézet tulajdona. Szolgálati lakás, nincs saját lakásunk. Ezt nem panaszként mondom, mert hiszen Efrájm ismert velem tudós, aki mindig kap munkát. Ha pedig munka van, lakás is van hozzá...

— Leányuk katonai szolgálatot teljesít. Először lakik majd katonalány Izrael elnöknek rezidenciáján. Milyen további tervei vannak lányának a leszerelés után?
— Már választott magának pályát. Egyetemre megy. Színháztudományi tanulmányokat szeretne folytatni.

— Hány évvel a megismerkedésük után házasodtak össze?
— Öt évig vártunk, amíg Efrájm befejezte a tanulmányait.

5 perc tudomány Hajhullás ellen hormonkezelés asszonyoknak

Noha az ember neme már akkor eldőlt, amikor a pete- és az ondósejt egybeolvad, a férfi- vagy női sajátosságok csak később bontakoznak ki, amikor a hormonok működésbe lépnek. Leegyszerűsítve úgy is mondhatjuk, hogy a nemi differenciálódás a hormonok agyra kifejtett hatása nyomán megy végbe. Ha a férfihormonok, például a tesztoszteronok lépnek akcióba, a differenciálódás a férfijelleg irányában indul meg. Ha a hormonok nem lépnek fel, a női jelleg lesz uralkodó.

A nyugat-berlini Schering gyógyszeripari vállalat a hatvanas évek közepén felfedezte egy nemi ellenhormont, a cyproteront, amely a tesztoszteron ellenszerként alkalmazható. Alkalmazásával kíméletlenül, hogy ezzel az ellenhormonnal befolyásolni lehet az embrionális differenciálódást. Azóta már férfiak hiperszexualitásának csillapítására is sikeresen alkalmazták a cyproteront, legújabbban pedig nőgyógyászok is érdeklődnek iránta.

Vegyiszerkezetéből az antiandrogén (férfi ellenhormon) — köztük a cyproteron —, a női sárga-hormonnal, a gesztágnal rokonok. Ehhez hasonlóan erős fogamzásgátló hatású is van. A transzformációs dózis 20—30 milligramm; ez azt jelenti, hogy ekkora mennyiségre van szükség a méhalkalmassá tételére a megtermékenyített pete befogadásához.

A Wiesbadeni nemrég megtartott kongresszuson a nyugat-berlini Hammerstein professzor vezetése alatt külön munkacsoport foglalkozott az antiandrogének gyógyszerészeti alkalmazásának kérdéseivel.

Az említett fogamzásgátló hatás bizonyossága épp a férfimutatás feminizálásának veszélye miatt jelentős sajátosság. Voltaképp ez a döntő előfeltétele az antiandrogének veszélytelen alkalmazásának. Ha egy nő a ciklus 5. napjától kezdve 8, vagy 10 napig 100 milligramm adagokban cyproteront kap (tehát a transzformációs dózis háromszorosát), a teherbeesés lehetősége ugyiszóvalán ki van zárva (s így természetesen a férfinagymagzat veszélyeztettsége is). Az eddig dokumentált 500 cikluskezelés során egyetlen esetben sem lépett fel terhesség.

A kezelés alatt az 5. és a 24. ciklusnap között egyszerszámú ösztrogént is juttatnak a szervezetbe, a fogamzásgátló szerkezetben szokásos adagokban. Az antiandrogén adagolását azért fejezik be sokkal korábban mint az ösztrogént, mert a zsírszövet mintegy két hétig képes tárolni a cyproteronacetátot.

Nőknél olyan betegség esetében alkalmazzák sikeresen az antiandrogéneket, — amelyek az androgének túlzott hatásával függenek össze, vagyis elsősorban az akné és a szeborhea esetében. A szeborhea a haj fagymirigyének kórosan túltengő kiválasztásából adódik. De e betegségek közé tartozik a férfias szőrzet (szakáll) fellépése a nőknél, valamint a hormonális eredetű hajhullás. A düsseldorfi Schmidt-Elmendorff professzor referatúrájában azokról a lélektani nehézségekről beszélt, amelyekkel a kopaszodó nők küzdenek. A kezelőorvosnak ilyen

esetekben nagy súlyt kell vetnie arra, hogy valóban meggyőzőzzen a kezelés szükségességéről. Célserű a meggyőzéshez színes fényképekkel demonstrálni a más nőknél elért hajregenerációs sikereket.

Zielse dr. a nyugat-berlini, düsseldorfi, frankfurti, hamburgi és ulmi nőgyógyászati klinikákon észlelt kezelési eredményekről számolt be a Wiesbadeni értekezleten. Kifejtette, hogy az akné és a szeborhea reagált a leggyorsabban a hormonos kezelésre. Gyakran már egy hónap múlva beállt a félreismerhetetlen javulás. Ezzel szemben a hirtizmus eseteknél 6—9 hónapig is eltartott, míg sikerült elérni az optimális kezelési sikert. A siker esélyei, százalékosan az akné esetében, a legnagyobbak (96 százalék). A szeborheánál 95, a hirtizmusnál pedig 9 havi kezelést alapul véve, 69 százalék a sikeres kezelése aránya.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kezelés befejezése után a nők mintegy 40 százalékánál tartós a siker, vagy legszállásig lassan szűnik meg. 60 százalékánál ezzel szemben igen gyorsan helyreállt ismét a régi állapot. Ennek ellenére tanácsos a kezelésbe szüneteket iktatni, meghozza az első legkésőbb 9 havi kezelés után. Ha ebben a szünetben magas ösztrogéntartalmú fogamzásgátlót adnak a pácienseknek, olyat tehát, amely nem tartalmaz férfi-hormonszámzókat, 60 százalékban fenntartható az elért eredmény.

Akné esetében ennél jóval nagyobb mértékben is. A kezelés mellékhatásai közt a fáradtság (20 százalék), a mérsékelt súlyszaporodás (18,5) a leggyakoribb. A pácienseknek csupán 4,5 százalékánál szakította meg ezek miatt a kezelést. Amint az ulmi Lauritzen professzor megjegyzi, sajnos mindmáig nem rendelkezünk olyan hormonanalitikai kritériumokkal, amelyek alapján előre meghatározhatnánk a kezelés várható sikerét és a fenyegető mellékhatásokat.

NIKOTINOS RÁGÓGUMI

Új fortélyal lépnek színre a dohányzás ellenzői. Angol és svéd kutatók nikotin tartalmú rágógumival kísérleteket — állítólag szép sikerrel. A cigareta elleni hadművelet két szakaszra oszlik.

Az első lépésben a cigi a nikotinos rágógumi helyettesíti, csökkentve a dohányosok sokszor szenvedélyes nikotinszomját és egyben megszüntetve a tüdőre és szívre káros füstáramlatokat. Ezután lassan, fokozatosan lehet leszállítani a rágógumi nikotintartalmát, amíg végül a páciens nem is veszi észre, hogy az ártalmas szivarka helyett a teljesen veszélytelen edességet élvez.

A rágógumi természetesen nem tökéletes pótlék. Nem tölti be a cigarettázás társadalmi funkcióját, nem nyújtja a rágyújtás és a szívás szertartásában rejlő levezetést, kielégülést. Mégis, a nikotinos változatnál végzett kísérletek sokkal jobb eredménnyel jártak, mint a hirtelen, teljes elvonás, nem is beszélve a napi cigarettaadag fokozatos csökkentéséről, amely rendkívül öngyógyító és akaratörő feltétel és az esetek nagy többségében kudarcra vezet.

Az ötletet egyébként Lindgren svéd professzor a bagorágósból merítette. Angol és svéd biológusok, tengerészek ma is hódolnak ennek a hajdan elterjedt szokásnak. Ártalmassága sokkal kisebb a cigarettázásénál, körülbelül a pipával és a szivaréval egyenlő. Lindgren szenvedélyes cigarettázókat szoktatott rá a bagorázásra és a második fázisban ügyszóvalán valamennyit könnyen lehetett lebeszélni a bagorázásról.

FRANCIAORSZÁGI LEVEL:

A MESTERSÉGES MEGTERMÉKENYÍTÉS RÖL

Franciaországban évente mintegy ezer nő folyamodik mesterséges megtermékenyítéshez. A donor szinte minden olyan esetben, amikor meddőség mechanikai okokra, vagy valamelyik házastárs szervi rendellenességére vezethető vissza — maga a férj. A megtermékenyítés sikere ilyenkor 40—60 százalékos. Sikertelenség esetén — illetőleg amennyiben a férfi meddőséget vagy valamilyen súlyos örökölt fogyatékosságot hirtelen kimutattak — egyetlen megoldás: idegen donor igénybevétele minden olyan nő részére, aki a természetes anyaságot előnyben részesíti az örökbefogadással szemben.

A mesterséges megtermékenyítés megkönnyítése érdekében számos országban „sperma-bankokat” létesítettek: mélyhűtve (folyékony nitrogénnel, —196 Celsius fok alatt) konzerválják az „egységeket”. A konzerválás meghatározatlan időre terjedhet és nem igényel semmilyen bonyolult vagy költséges befagyatást. Az Egyesült Államokban nemrég született egy gyermek, akinek anyját tíz éve örökölt spermával megtermékenyítették meg.

Franciaországban eddig néhány elszigetelt kísérletet lezárítottak — egyetlen közközlés sem foglalkozott spermakonzerválással, a jövő évben a biceteri hisztóembriológia körében állítják fel az első spermabankot.

A kórház önkéntes donorkra kíván támaszkodni, akiknek a kiválasztása azonban nagy gondot okoz. Eddig a francia kórházak többnyire az önkéntes véradókát vették igénybe, mert ezeket amúgy is állandó orvosi felügyelet alatt tartják. Szakemberek véleménye szerint, az Eugénikai Központ volna hivatott a donor-kiválasztás optimális kritériumainak kidolgozására.

NÁDAS

ORTOPÉDIA

Férfi és női gyógyfűzők, haskötők. * Állandóan viselhető, különleges sérvkötők
Tel-Aviv • Dov Hoz u. 17
Autóbusz: 4, 5.
Frischmann —
Gordon megálló.
Nyitva 10—2-ig.

KÖZMETIKUSOKNAK

„BELLA DONA”
Tel-Aviv • Frischmann u. 45
(Dizengoff), telefon: 243861
kozmetikai laboratórium,
ajánlja készítményeit és
kozmetikai szalonok teljes
felszerelését • Nyitva: 9—18

MIRJAM HARARI

végleges hajlétváltás
fájdalommentes
villanyrendszerrel,
teljes garanciával.

ÁTKÖLTÖZÖTT

Tel-Aviv, Hákáhir u. 2
szám alá, állattér mellett.
TELEFON: 24 83 62

GRILLUX
INFRA-RED

UJ!

„GRILL - LUX - EMKA” ériási sikert aratott európai premieren. A „Grill - Lux az „Emka” kozmetikai pizza-sütőjének tökéletesített változata. — Nagyobb, szebb, tökéletesebb. Az ideális eszköz csodás ételek elkészítésére, — percek alatt az egész családnak, mint például, szék, hamburger, különböző tészták és még számos étel. — Kapható a jobb villamosági üzletekben. • Új oléknak vásárlás-adjómentesen.

AZ ISRAELI SZABVÁNY HIVATAL IGAZOLÁSAVAL

EMKA

Merci

... egye ön tudja, hogy

a MERCI

ülök, nagyon is ülök egyéniségéhez

*
garbonim — emsonim
archonim — estronim

KONYHA-SZEKRENYEK

formaika bevonattal méretre,
különböző színekben

SKOL • TEL-AVIV
Kfar Giladi utca 36
Telefon: 82 95 19

VAMOS ORTOPÉD
ORVOSI MŰSZERÉZ

MODERN BETÉTEK MINDEN CIPOBEN HORDHATÓK
• EUJEL-NAPPAL VISELHETŐ SÉRVKÖTŐK
• ORTOPÉD FUZO, HASKÖTŐ • GUMIHARISNYA
• Tel-Aviv, Passage, DIZENGOFF ST. 155 • Tel. 227-284.

Hölgyeim!

Kifogástalan szabású elegáns szoknya

BINDER KONFEKCIO

Tel-Aviv, Nachlat Benjamin u. 21. tel. 6230X
• Rendeléseket méret után vállalunk •

Kezelés

0 százaléknál...
 meg, 60 szá...
 zomben igen...
 ismét a régi...
 enére tanácsos...
 teket iktatni...
 legkésőbb 9...
 Ma ebben a...
 sztrogéntartal...
 odnak a pá...
 hátt, amely...
 fihormon-szár...
 nekben fenn...
 demény.
 nnel jóval na...
 s. A kezelés...
 a fáradság...
 ársékelte suly...
 a leggyako...
 k csupán 4,5...
 a meg ezek...
 Amint az ul...
 fesszor megje...
 dmáig nem...
 a hormonana...
 kal, amelyek...
 meghatározhat...
 arható sikerét...
 belékhátosokar.

Angol és...
 zetek —...
 t két szá...
 helyettesíti...
 kofinszom...
 aros fiúst...
 zállítani a...
 nem is ve...
 liesen ve...
 Nem tölti a...
 rágyúsiel...
 ügületét...
 kkal jobb...
 s, nem is...
 ról, amely...
 az esetek...
 nagórágás...
 rek ma is...
 olmassága...
 evel és a...
 kkat szok...
 tvaán vala...

TÉSRÖL

tiz éve ör...
 mékenyítették...
 eddig —...
 kísérletet le...
 nek közkörház...
 permakonzer...
 zben a bicet...
 kórház...
 első sperma...
 akinek a...
 n nagy gon...
 francia kör...
 önkéntes vér...
 vbe, mert...
 landó orvosi...
 jak. Szakem...
 rint, az Eu...
 dina hivatott...
 s optimális...
 rozására.

A S...
 DIA...
 fűzők, has...
 viselhető...
 kóciók...
 Hoz u. 17...
 5...
 álló...
 2-ig.

OKNAK...
 ONA...
 mann u. 45...
 n: 243861...
 atórium...
 nyeit és...
 ok teljes...
 tva: 9-18

ARARI...
 volitás...
 ntes...
 errel...
 ával.

ZÖTT...
 álir u. 2...
 t mellett...
 83 62

Megsebzett óriásként Amerika ismét sebeit köti. Most keresi a gyógyulás útjait. Most próbálja kivevni a vietnami háború gyötrelmeit. Most szeretné helyrehozni mindazt, amit ez a szerencsétlen távolkeleti kaland elrontott a hatalmas Amerikában.

Amerika kétszázmillió lakossága most kezd rábredni arra, hogy valami alapvető változás történt az Újvilág életében. A földkerekség leggazdagabb országában most érzékelik el első alkalommal az emberek tudatába, hogy mozogott a dollár világhatalma és egyeduralma a nemzetközi pénzpiacra. Hogy egyre kevesebbet lehet vásárolni Uncle Sam zöld bankóit.

Újkor történelme során Amerika talán most kényesre lép első esetben realizálni, hogy nem tudott megverni egy háborút harcmezőn és ugyanakkor elvesztett egy sorsdöntő küzdelmet a világ gazdasági hegemóniájáért. A második világháború befejezése óta most történt meg első alkalommal, hogy az ame-

NEW YORK — A BETEG VILÁGVÁROS

rikai háziasszonyok tüntettek és vásárlási sztrájkot folytattak a buszok emelkedése miatt. Mert az infláció nem közgazdasági rovatok tárgya többé. A dollár állandó értékesítése a mindennapok középpontjába került. Abban az Amerikában, amely paradox módon, mindezek ellenére, még mindig a világ legnagyobb gazdaságában uszik.

Tulajdonképpen ez a kettősség, ez a felemás helyzet az egyik legjelentősebb melegsége az elmúlt évtizedeknek is, amelyek egyre szembetűnőbben nyomulnak előtérbe Amerika társadalmi arculatán. Aki ma látogat az Egyesült Államokba, más képet talál maga előtt, mint a hatvanas években.

Egyre több jel utal arra, hogy részben ledőltek a tegnapi bálványok és helyettük újakat keres, másokat akar építeni Amerika népe. Egész pontosan, — Amerika fiatalosága. Az a dinamikus erő, amely új idealokat, új ísteneket, új célokat keres.

Az amerikai nevelés problémáit alálólán sürített két rövid mondatba egy newyorki tanár: „Itt még nem értik meg, hogy a mai ifjúságot nem lehet a pénz eszményképe nevelni. És nem fogják fel, hogy ez a nemzedék közötti lelki rövidlátás okozza a sok tévhit, a kábítószerek, a nemi elferdülések elburjánzását gyermekeink között”.

Az igazság persze valahol félúton tanyázik. A fiatal nemzedék nem el légiures mindben. Valakifől látja, hallja és eltanulja mindazt, amiről a felnőtt társadalom oly szigorú megrovásban részesíti. Nem az ifjúság találta fel a szexuáritélet és nem ők változtatták meg a nemzeti passzióvá a kábítószerek élvezetét. Mint ahogy nem ők fogalmazták meg első alkalommal azokat a doktrínákat sem, amelyek végős fokán saját életkeretük, saját jövedelmük, önmaguk világának a lerombolásához vezetnek.

Mindent, a belülről elfáradt, elfáradt és sokszor csak céltalan szórakozást kereső felnőtt társadalom honosította meg, vagy importálta dőre rövidlátással. A fiatalok csak részben hibáztathatók.

Bármilyen legyen is azonban az eredendő hibák, aligha cölfolható, hogy Amerika ma új utakat keres. Ugy is mondhatnánk, — önmagát keresi...

Volt idő, hogy minden utcasarkon Dale Carnegie fömeglélektani módszereit tanították gombahódra elszaporított „viselkedési intézetekben”. Ezeknek a lényege az volt, hogy a beiratkozó személy megfizette a 100-200 dolláros tandíjat és annak fejében megtanították arra, hogyan kell minden körülmények között a „kep smiling!” elvéhez, tehát a „Mosolyogj! Légy kedves!” jelszavához ragaszkodni a társadalmi érvényesülés, az üzleti siker érdekében.

Ma más a „sikk” az amerikai életben. Ma az „önvédelmi tanintézetek” korszakát élik. Tejfelles szájn gyerekektől kezdve nehéztestű, koros férfiakig és agyonkozmetizált szépasszonyokig, szinte mindenki igyekszik el-sajátítani a judo és a karate fogásait. Hogy ne szorúljon a mindig későn érkező rendőrség és csak a legtrikább esetben beavatkozó járőrök segítségére, ha egy sötétbőrű polgártársa őt is kiválasztja a mindennapos jelenségévé vált „hold-up” rablás áldozatává. Tartozunk az igazságnak azzal, hogy megjegyezzük, szinte nincs egyetlen olyan rendőrségi krónika sem, amelyben arról olvassunk, hogy a rablótámadásnak ellenszegülő karate-növendékek sikerült felülkerekedniük támadóján. Pedig a karate- és judo-intézetek ma az egyik legjobban menő, sokmilliósi üzletg-

QUO VADIS AMERIKA? UJ BÁLVÁNYOK ELŐTT

Irta: DÁN OFRY

hoz tartoznak. Ha akarjuk, tekinthetjük kortörténetnek is. Amerika lakosai az önvédelmet tekintik az egyik legfontosabb felkészültségnek...

Mert a hivatalos statisztikák ellenére, a bűnözés továbbra is beáramlik az emberek életébe. Főként a metropolisokban. Elsősorban New York városában, ahol sötétedés után alaposan meggondolandó, hol hajlandó valaki gyalog menni és hol nem. A szakértők szerint, főként a kábítószerek tömeges elvezete okozza a bűnhullámot. A heroinra, az opiumra, a marihuánára éhes áldozat, a mindennapi adag megvásárlása végett hajlandó akár emberéletet is kioltani. Ez a magyarázat annak, hogy voltak és vannak esetek, amikor 10-20 dollárért leütnek valakit, vagy kést döfnek a hasába.

Es a hatóságok tehetetlenek. A kábítószerek, a prostitúció alvilági bárói közben milliókat harcolnak össze. Nem véletlen, hogy Nixon elnök éppen a közelmúltban közölte, hogy kezdeményezni akarja a halálbüntetés visszaállítását azokkal szemben, akik „nem ismernek gyegymet” áldozataikkal szemben. Az amerikaiak hazai problémáinak az élen, a gazdasági felhők mellett, a bűnözés különféle megnyilvánulásai állanak.

Ha nem is mondják ezt ki nyíltan, aligha kétséges, hogy ezzel áll összefüggésben a négerrek iránti lelkesedés határozott lecsillapodása. Az elmúlt évtizedben minden liberális intellektuel magától értetődőnek tartotta, hogy részt vegyen a négerrek teljes egyenlőségéért folyó küzdelemben. Főlegesen hangszóló, hogy ennek a mozgalomnak a leghangosabb és legteljesebb fehérbőrű irányítói a zsidók voltak.

Ma is ott vannak a haladó zsidó agitátorok, de nem olyan hévvel. Nem olyan tüzzel, mint Martin Luther King idejében. Az egész amerikai fehér társadalommal egyetemben a zsidók körében is érezhető bizonyos csodálódás, kijózanodás. Ha másért nem, hát csak azért, mert a sors keserű és irgalmatlan ironiája révén, éppen a négerrek álltak a zsidó-ellenes mozgómozdulások élére.

A korábbi esztendőkhöz képest csak zsidó kereskedők, zsidó szomszédok képeztek a néger huligánizmus célpontjait. Többnyire csak egyszerű és egyszerűen kirabolták őket. Ma más a helyzet. Ma például a zsidó intellektuelek kenyérét is veszélyeztetik a néger és a többi mesterségesen előnyben részesített kisebbségi csoportok, mint a puerto-ricóiak, vagy a mexikóiak. Az iskolákban, az egyetemeken, sőt még a jól fizetett munkahelyeken is, nyíltan előnyben részesítik a sötétbőrűeket, hogy eleget tegyenek a kvótarendszer követelményeinek, ami a federalis kormányzat intencióinak megfelelően bizonyos százalékarányú helyet akar biztosítani a négereknek.

Igy állt elő az a helyzet, hogy a négerrek érdekében megszületett kvótarendszer valójában a zsidók kizorításával teremt helyet olyanoknak az egyetemi tanári karokban, akik képesítésük, eredményeik szerint, messze elmaradnak zsidó kartársaik mögött. A zsidó szervezetek, elsősorban a Bné Brit, éles harcot indított már a kvótába hajtott zsidó-ellenes numerus clausus megbuktatására.

Ugyanaz a Bné Brit, amely közben — elv-hűségét gyakorolva — továbbra is zászlójára írja az „egyenlő jogokat, egyenlő lehetőségeket” követelő jelzavakat a négerrek érdekében...

A hatóságok próbálkoztak fellépni a porno-örület ellen. A newyorki Times Square környékén, ennek ellenére hemzsegek a meztelenség, a nemi perverzizást szóban, képből, filmből, plakátokon érzékeltetett üzletek sora. Amerika még nem heverte ki a „szexuális forradalom” lelki betegségét. Még naponta irnak újabb és újabb homoszexuális „hittközségek” alakulásáról...

Az állítólag puritán hagyományú Amerikában, még mindig azok a könyvek a best-sellerok, amelyek az „Érzéki nő” és az „Érzéki férfi”, vagy a „Szexuális mechanizmus” receptjeit dobják piacra sokmillió példány számban, keménykötésben, felvászonban, vagy egyszerűen puhafedélű pocket-book kiadásban. Annak ellenére, hogy Amerikának állítólag már csömöre van a szex-től, még mindig nem lehet jegyeket kapni Marlon Brando Utolsó párizsi tangójához, amely nem csak Izraelben, de az Újvilágban is áttűt kasszasiker. Mint ahogy nem egészen véletlen, hogy a Broadway színházai tucatjával zártak be az elmúlt évtizedben, de a helyükbe kinőtt porno-mozik, táblás házak előtt vetítik korra délelőttől a hajnali órákig az X-Film megjelölésű szexfilmeket. Jelenleg egész Amerikát izgalomban tartja a Deep Throat (Mély torok) című technicolorban készült förmedvény, amelyhez viszonyítva az „Utolsó párizsi tangó” óvodásoknak szánt oktatófilm zsgorogdik. Hogy mi van a Deep Throat filmen bedobva? Csak az tart vissza a részletes leírástól, hogy tisztában vagyok lapunk szolid családias jellegével...

Tekintélyes lapok oldalakon át filozófálnak arról, hogy miért nem veszi le Marlon Brando a nadrágját az Utolsó tangóban látható szeretkezés közben. És ugyanigy hásbökon keresztül okoskodnak annak a „lélek-tani” rejtélynek a megfejtésére, hogy miért

nem veszi le a Mély Torok-ban szereplő Linda Lovelace a melltartóját miközben szeretkezik nem a természetes módon, hanem amint a film címe is diszkrétan utalni bátorodik...

Ez is elmulik egyszert. Mint ahogy nem lehet tartós a „Zsidók Jézusért” mozgalom, vagy a reformtemplomok bizonyos ifjú, lázadó szellemű „rabbiainak” elhatározása, hogy vegyes házasságokat is összednek és — megáldanak...

Amerika csalódott a háborúban és csalódott önmagában. Amerika kezd rábredni arra, hogy nem mindenható és ereje véges. Sokan gazdasági, társadalmi földrengés előjelét akarják felfedezni a számtalan furcsaságban. E sorok írója azonban hisz abban, hogy az amerikai nép egészséges életötöne és józan ítélőképessége, végülis érvényesül és amilyen gyorsan jöttek, ugyanolyan sebességgel fűnnek majd el azok a vadhatások, amelyek a jelenlegi utkeresést jelzik.

Számunkra különösen biztató, hogy ebben a szemünk előtt végbe menő átalakulásban, az ötmillió amerikai zsidóság — a tözde hullámszárai ellenére — változatlan lelkesedéssel és fokozott áldozatvállalással sorakozik fel Izrael mögött. Erről a zsidóságról, — legközelebb.

Jáir cfáti fuvaros és három fia

Irta: GALILI G. ERVIN

Pészách idején Cfáton felelevenítik Jáirnak, a fuvarosnak és három fiának érdekes meséjét. Pár száz évvel ezelőtt történt az eset. Élt Cfáton egy fuvaros család, melynek tagjai nagy erejűkről voltak híresek. Ennek dacára nem éltek vissza ezzel, legfeljebb ha szükség volt rá és leginkább a köz javára használták fel. Legyen az hurcolkodás, nehéz teheremelés vagy bármi amihez erő kifejtésére volt szükség, mindig Jáirhoz, a fuvaroshoz fordultak. Ezeket az alkalmi segítségkéért nem pénzért, vagy holmi földi javakért végezte az izomkolosszus Jáir. Többre tartotta ennél magát a miavát, amiért majd egyszer, száz husz év múlva odaát kapják meg az ellenértéket.

Jáir és három fia erejére nagyon büszkék voltak Cfát zsidói olyannyira, hogy ők négyen képezték a villámhárítót a helyi arabok egy-egy kiruccanásával szemben. Az arabok közül senki sem mert velük kikezdeni.

Háboru dúlt azokban a napokban, amely méreteiben sokkal nagyobb volt minden eddiginél. A háboru okozta szegénység egyre jobban érintette a cfáti gyülekezetet is. Közledezt pészách ünnepe. Cfát szegény zsidó hiába próbálta a pészách sütéséhez szükséges búzát megszerezni. Közben kiürültek az olajkancsók is. Éhínség fenyegette őket.

Ősi cfáti szokás szerint harminc nappal az ünnep előtt a gyülekezet tagjai valamelyik te-

kintélyes embert bízták meg a szegények pészách-pénzének összegyűjtésével. Részint ebből a pénzből, részint a külföldről érkező „chálukából” vásárolta az éppen „soros” gábe a pészách lisztet, bort és olajat az arra rászorulóknak.

A háboru miatt abban az évben fennakadás állott be a „cháluka” pénznek érkezésében. A helyi jómódúak is érezték a gazdasági pangást. Így tehát nem tudták mindenkinek megvásárolni.

A gábe tisztáért ezekben Jáir töltötte be, aki ezalkalommal hiába kopogtatott a jómódúak portáján. Nem, hogy nem akartak neki adni. Isten ments. Egyszerűen nem volt. Honnan adjanak, amikor jómaguknak sincs.

Jáir szomorú volt és levert. Magába mélyülve járt és gondolkodott. Honnét szerezze be a leg-szükségesebbet a kis gyülekezetet mincstelenjei számára, akik már csak benne az erős Jáirban bíztak. Mi lesz a pészách és az előírások négy pohár bor nélkül? Széder esteje egyre jobban közeledett, de Jáir kasszája üresen állt...

Egy héttel pészách előtt, Jáir magához hívatta három fiát és ezeket mondta nekik: Tekintve, hogy Cfáton nem sikerült a szegények „buzi kasszáját” megtölteni, fogjatok be s induljatok más-más irányba, de meg ne próbáljatok elegendő pénz nélkül határozni. Nem történhet meg, hogy gyülekezetünk szegényei ne vallásuk előírásai szerint tartsák meg a kovászatlan kenyér ünnepeit.

A három fiu összedugta fejét. Hová menjenek, hogy eleget tessenek apjuk kérésének? A háboru napjaiban vajon merre vegyék utjukat, hiszen az utazás maga is egyre veszélyesebb? Ennek dacára, atyjuk iránti tiszteletből befogták lovaikat és utnak indultak...

Közeledett a pészách ünnepe és a három fiu nem érkezett haza. A szomorú apa egész nap és egész éjjel az országotat figyelte, anélkül, hogy az érkezésüket jelző porfelhőt felfedezte volna. — Ha mostanában nem tértek vissza, magam indulok utnak, hogy a „Kimchád Pészách” úres perselyét megtöltessem. Arabok házába megyek a szegény zsidók részére adományt kérni. Ha adnak jó. Ha meg nem — házuk lesz a sirjuk, mondta magában töprengve Jáir...

Ejfélokra magára öltötte ócska ruháját és elindult a város sötét, árnyas utcáiban. Miközben halvány fényt adó lámpája világította meg az utját.

Az arab negyed határához érkezve, előbb megdöbönt a tudattól, hogy törvénytelen cselekedetet követ el, de aztán megnyugodott s az utjába eső első házba kopogtatott be. — Értsétek meg kedveseim, hogy városunk szegény zsidói...

Jáir fiait a gyülekezet vénei elölti is megismételték meséjüket s azután a rabbi és a vének be-leegyezésével — hogy a miavát az övé legyen — Jáir házában folyt le a nagy macess sütes. Jáir nagy boldogságára.

A macess elosztása után — amely további három szelet többbet jelentett minden egyes személynek — a mások fölgy Jáir most könnyelábadt szemekkel, erős kezével vergette meg fiait vállát...

Dr. HAAS SIMON DOV (Erich)
 KIRJÁT-ONO
 75. SZÜLETÉS NAPJÁRA
 VALAMINT GYERMEKEI
JAKBOVICI LYA és BÉLA
 25. HAZASSÁGI ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBOL
 SZERETETTEL GRATULÁLNAK

Jakobovici Zoltán és családja,
 Jakobovici Jenő és családja (Nagybánya),
 Schwartz Hilda-Jaca és Rafi, Cholon,
 Jakobovici Aniko (Bar-líán egyetem)

Pészách 5733
 és Izrael fennállásának 25-ik évfordulója
 alkalmából szeretetteljes üdvözlőnköt küldjük
 az Izraelben és a szétszórásban élő
 magyar-zsidó testvéreinknek.

NANASI JOLIE ES MIKLOS,
 NEW YORK

PÉSZÁCH
ÉS IZRAEL 25-İK FÜGGETLENSÉGI NAPJA
 ALKALMÁVAL
 LEGJOBB KIVÁNSÁGAINKAT KÜLDJÜK
 AZ IZRAELBEN ÉLŐ ÉS VILÁGON SZÉTSZÓRT
 MAGYAR ZSIDÓSAGNAK

ANTL BOZSI ES ODON
 NEW YORK

PÉSZÁCH
ÉS IZRAEL 25-İK FÜGGETLENSÉGI NAPJA
 ALKALMÁVAL TESTVERI SALOMMAL KÖSZONTJUK
 IZRAELBEN ES A VILÁG MINDEN TAJÁN SZÉTSZÓRT
 MAGYAR ZSIDÓSÁGOT

FETTMANN MARGARET ES JOZSEF
 (NEW YORK)

SZERETETTEL KÖSZONTJUK AZ IZRAELBEN
 ÉS A DIASZPORÁBAN ÉLŐ
 MAGYAR ZSIDÓSÁGOT
PÉSZÁCH 5733
ÉS IZRAEL 25-İK FÜGGETLENSÉGI NAPJA
 ALKALMÁVAL

WALDMAN EVA ES TIBOR
 (NEW YORK)

ATTENTION! ATTENTION!
TELEVISION
UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!
RADIO
 JUNIUS 30-IG BEHOZHAT VÁMMENTES ÁRON
 részben izraeli fontban is fizethető árukat • Világ-
 márkás TELEVIZIÓT, MIXERT, MOSOGÉPEKET,
 GAZKÁLYHÁT, SZÖNYEGEKET, WESTING
 HOUSE MOSOGÉPEKET ES FRIZIDEREKEI
 STB. • GYORS SZÁLLÍTÁS
 R. M. Aser — Diamantstein Zoli. Tel. 62-49-45
SHARON T.A. ALLENBY 93 J

Egymás között...

— MAGYAR ZSIDÓ KURIR —

Beszámoltunk arról, hogy New Yorkban 200 terítéses ünnepi bankett keretében tartották meg Antl Odón, a Magyar Zsidók Világszövetsége központi társelnöke, volt országgyűlési képviselő 75-ik születésnapját és Bözsi asszonnyal való házasságának ötvenedik évfordulóját. New-yorki tudósítónk jelentése szerint, az ünnepségen, amelyet ceremónia-mesterként Falusné Fellegi Teri, a közismert művésznő vezetett le, jelen volt mind a magyar-zsidó közelet, mind a new-yorki demokratikus magyarság színe-java. Eljött dr. Mose Carmelly-Weinberger, volt kolozsvári neolog főrabbi, a new-yorki Jesiva Egyetem professzora, valamint Msgr. Varga Béla pápai prelátus, a magyar Nemzetgyűlés volt elnöke. Sokan jöttek el az Egyesült Államok különböző városából, sőt külföldről is. Az ünnepség beszédek sorát Waldmann Tibor, a Magyar Zsidók Világszövetsége amerikai tagozatának elnöke nyitotta meg, majd dr. Görög Frigyes, a MZSVS örökös díszelnöke, Zelig Ernő, a Bné Cion képviselője, dr. Stern László orvos, a torontói magyar-zsidó kolónia nevében és Kovács Imre, volt országgyűlési képviselő, a new-yorki demokratikus magyarság nevében köszöntötték az ünnepeltet. A felszólalók mellátátek Antl Odón kiváló közéleti érdemeit, s az Antl-házaspár emberbarát cselekedeteit. Antl Odón meg hatottan köszöntö meg az üdvözléseket.

Dán Ofry, lapunk helyi munkatársa, hazakereszt néhány hetes amerikai utjáról.

Diszes kiállítás Rambán-hágára jelent meg Becr Seván az ünnep előtt Eljahu Katz főrabbi szerkesztésében és kommentárjaival. A kiadvány illusztrációit H. Moore grafikus készítette. A főrabbi baráti kőre adta ki a hágdát.

A petach-tikvai Chen tereben volt a héten Spitzer Jisráel és Miri főnök a brit milája. Az ünnepségre a Jánv nevet kapta. Az ünnepség közönség jókívánságokkal halmozta el a nagyszülőket is. Spitzer Méirt és Ciporát, valamint a temesvári származású Dászkál Pinchászt és Margitot.

Szép külsőségek között rendezték meg turisták számára a szeder-estet a tel-avivi Samuel hotelben. A megleltentek között igen sok külföldről érkezett magyar-zsidó vendég állt. Micháel Bár On főkonator vezette a szertartást.

A Chrg Joe Hungaria jeruzsálemi szervezetének szociális bizottsága az idén is megrendezte

te pészáchi segélyakcióját. Pászkat, bort és pénzeségyt juttattak a rászorulóknak.

Az Agudát Jisráel égizte a-latt működő tel-avivi Bikur Cholim egyesület, az idén is pészáchi ajándékokkal — hágdával, máca smurával — kedveskedett a kórházakban fekvő betegeknek. Az akciót Ungár Mose, az egyesület elnöke szervezte.

Az előző évek hagyományainak megfelelően, a cfái mártírtemplom vezetősége az idén is lebonyolította a Kimcha d'pizcha akciót.

Sugár Pál operanekes, a hécsi Operaház nyugalmazott tagja, az ünnepre ismét Izrahelbe érkezett.

Kirját Smonán szép külsőségek között vették fel Abraham ávinu szövetségébe Friedmann Smuel és Sosana fiát. Orent. A megleltentek jókívánságokkal vették körül az örömszülőket és a nagyszülőket, a Haiján lakó Láng házaspárt, illetve a rispóni Fischer Dovot és feleségét, továbbá a dédnagyszülőket.

A natanjai Rinton tereben rendezték meg a héten az aradi származású Iszák Tibor és Vera, fiuk Ervin bár micváját. A megleltentek jókívánságokkal halmozták el az örömszülőket és a nagyszülőket, Iszák Babát és Goldstein Etust.

A HOH haifai szervezetének legutóbbi jétékonyu celu tea-délutánján Szekulesz Olga, a szociális bizottság társelnöknője, mondott beszédet. Horváth Sári és Löwy Agi töltötte be a háziasszonyi tisztét.

A Bné Ákiba veteránjainak országos falákozója

Szerdán, pészáchi félünnepén, sokszáz főnyi résztvevővel országos falákozó rendezték a Bné Ákiba vallásos ifjúsági mozgalom magyarországi, erdélyi és csehszlovákiai veteránjai. A tel-avivi Gál tereben, mindvégig emelkedett hangulatban folyt le az idei falákozó.

A résztvevőket Dávid Aszál (Ausslaender Osz), a Vallásos Nemzeti Párt szűkebb vezetősége

genek tagja köszöntötte, majd dr. Jozsef Burg belügyminiszter, a Vallásos Nemzeti Párt vezető személyisége mondott beszédet. A falákozó harmadik előadását Menáchem Cvi Káddári professzor, a Bár Ilán egyetem rektora tartotta.

Régi mozgalmi dalok hangja mellett ért véget a falákozó.

Régészek az amazonok nyomában

A görög mondák amazonoknak nevezik azokat a férfi módra harcoló nőket, akik állítólag még a legnagyobb ókori hősek erejét is próbára tették. A régi források szerint a legendás fegyverforgató amazonok valahol a Fekete-tengeri partokon éltek.

A régészeti ásásokok leletei újra felélesztik ezeket az ősi legendákat. A múlt évben számos ősi sirt tártak fel a moldáviai Csadi-Lunka kerületben. Az első három sírban semmi érdekese sem akadt — értékeik már réggen elűntették az ősi sírblók, annál nagyobb meglepetés várt a kutatókra a negyedik sírban.

Mintegy három méterrel a földfelszín alatt, a régészek emberi csontmaradványokra bukkantak. Mellettek rövid kard, csaknem 200 bronzhegyű nyilvessző, továbbá egy buzogány fekdűt, — jelezve, hogy a sírban nyugvó nem közember, hanem szkita törzsfő, de legalábbis nagyon fontos személyiség lehetett. Am a sírrelkelt anyagában olyan tárgyakat is felleltek, amelyek jellegzetesen női tárgyak, így tükröket, fonórószt, stb.

Legnagyobb érdeklődéssel mégis a jó állapotban fennmaradt remekművi arany fűldiszek vizsgálták a kutatók — feltehetően egy görög mester munkáját. Egyik lemezén megtalálták az ezopusi mesék jellegze-

tes alakját, a nyelvet öltő majmot. A kardból, elporladt tegezből, nyilvesszőkből, s ugyanakkor a remekművi arany ékszerből, tükrökből, fonórósztból a kutatók joggal következtettek arra, hogy egy amazon sírjára bukkantak.

A szerencsés lelettel egy időben Moldávia egy másik térségében, Grigoriopol környékén is rámosolygott a szerencse a régész-csoportra. Az ősi sírok feltárásakor ők is sok nyugvóhelyet már kifosztva találtak, de ez nem vette el a kedvüket a további kutatástól.

És valóban, kártartásuk sikerrel vezetett. Fáradságos munkával sikerült feltárniuk egy nő sírját, gazdag sírrelkelttel: fémgűrűkkel, bronztükrökkel és fűldiszekkel, amelyek reliefjei egy másik, csodálatos szépségű női fejet ábrázolnak. A csodálatos díszítésű ékszer a legfinomabb filigránmunka.

Az optimista kutatók azt állítják, hogy ez a másik sír is egy legendás amazon nyugvóhelye. Am állításuknak akadnak ellenzői is, akik szerint csupán egy törzsfőnek kedvenc feleségéé, esetleg valamely törzs nemes asszonyáé. A szakértők vitáját mindmáig nem sikerült eldönteni. Akárhogyanis van: az új és új ásásokok leletei új adatokkal gazdagítják a régimúlt történetéről, életéről, szokásairól alkotott képünket.

WILLY BRANDT UJABB DIADALA

Lehengerele a Jusokat a szocdem párt hamburgi kongresszusán

(L'EXPRESS). — A domináns szín a narancs volt. Nem a vörös, a hamburgi Sportpalotában, ahol a múlt héten a Szociáldemokrata Párt kongresszusát tartották, Willy Brandt megnyerte a mérkőzést a jusok (Junge Sozialisten) ellen. Főnyesen.

A baloldali sajtó már ideológiailag szembesítésről, a nemzedékek harcáról, pártszakadásról beszélt. Tévedett. Abban a pillanatban, amint az elegáns kancellár az emelvényre lépett, a négy száz delegátus lelkes kijelentésekkel köszöntötte a párt „mestert és apját”.

Brandt minden szavából kiértékelte, hogy igazi államférfi s mint vitathatatlan főnök beszél. A Szociáldemokrata Párt

nem akar egy osztály pártja lenni. A nép pártja akar lenni. Minden dolgozó érdekelt védi, legyen az fizikai, vagy szellemi munkás. Egy polgári párttal kormányoz — a Liberális-Demokrata Párttal — és számolni kell vele. Programja, a koalíció közös választási programja, amely diadalra juttatta őt november 19-én. Nincs szó arról, hogy tovább menjen.

S hogy felrészítse a kongresszus memóriáját, a kancellár néhány számot citált. 1962-ben a Párt tagjainak 52 százaléka munkás volt. 1972-ben a Párt tagjainak csak 28 százaléka munkás. „Kormányon akarunk maradni, igen vagy nem? Ha elveszítjük a centrista választókat, elveszítjük a többséget.”

Egyetlen tiltakozó szó sem hangzik el a tereben.

Végül, figyelemre méltó egyes szakszervezeti vezetőknek, akik hagyják magukat befolyásolni a kis kommunista párttól, és a „forrófejű fiatalokhoz”, akik valami Népprontól álmodnak: — „Azoknak, akik egy másik pártot akarnak.”

— Az idő nekünk dolgozik: öt-tíz éven belül mi fogjuk irányítani a párt politikáját — mondotta „gyilkos, egy szociológiai doktorátussal rendelkező juso.

Lehetséges, hogy a jövő a jusoké, de a jelen minden bizonynyal Willy Brandt.

hoz tartoznak, vagy hagyják magukat általa vezetni, nincs többé helye a szociáldemokráciában”. Tiszta sor. A „kommunista” jelző anatóma marad.

ELMELETI VITA

Néhány fiatal szónok a „párt leszereléséről” és „a választási ígéretek megtagadásáról” — panaszkodik. Sőt, egyikük étes, Amerika-ellenes bírálataba kezd. Brandt félbeszakítja: „Védelmünk az Atlanti Szövetségen alapul és az Egyesült Államok jelenléte elengedhetetlen Európában”. És a hangulat lecsillapodik. Wolfgang Roth, a jusok vezetője, azt követeli, legyen jobában minden szociáldemokratának a marxista analízist alkalmazni a jövő problémáit illetően. De nagyon tiszteletteljes tónusban. Különben is, a vita elméleti síkon mozog.

A 400 delegátus közül 44 harminc éven aluli, 156 negyven éven aluli. Nyilvánvaló, hogy a „régiek” ellenőrzik a párt gépezetét. Ha „jó” viselkednek, a jusok kaphatnak néhány mandátumot a párt elnökségében. S ily módon megvédhetik, illetve propagálhatják eszméiket — a párt keretein belül.

— Az idő nekünk dolgozik: öt-tíz éven belül mi fogjuk irányítani a párt politikáját — mondotta „gyilkos, egy szociológiai doktorátussal rendelkező juso.

Lehetséges, hogy a jövő a jusoké, de a jelen minden bizonynyal Willy Brandt.

STOCKHOLMI LEVEL:

Terrorizmus elleni törvény Svédországban — és egyebek

Irta: SERES GYULA

Egy törvény általában mindig úgy keletkezik, hogy azt konkrét történelem előzi meg, melyek a társadalom valamelyik szektorát vagy pedig az összességet veszélyeztetik. A hajdani anarchisták és nihilisták mai neve: terrorista és ezek ugyanazt a „munkát” végzik mint másévi elődeik, vagyis rombolnak és gyilkolnak, de az eszközök már modernebbek, csak az eredmény ugyanaz. Ezek ellen a társadalomnak védekeznie kell és maga Izrahel mutatta meg a világnak, hogy szőszertint is — de tüzzel vassal kell eljárni a terror kiirtása érdekében.

Svédország eddig abban a szerencsés helyzetben volt, hogy nem volt szüksége a tárgyból külön törvényalkotásra, mert csak hírből ismerte a Fekete Szeptembert, Usztasát, Tupamarost és a többi „célegyezett” terror-szervezetet. Azonban a múlt őszi Usztasa repülőgéprablás Malmöben és egy Stockholmban történt levélbomba robbanás, amelyet egy itteni Al Fatach vezető kapott, valószínűleg valamelyik „konkurrens válatól” — és nem kevésbé a müncheni merénylet — arra késztették a svéd kormányt, hogy törvényjavaslatot készítsen a terrorizmus megakadályozására és annak elfojtására. A kormány egy parlamenti bizottságot nevezett ki a törvényjavaslat kidolgozására, amely még karácsony előtt elkészült ezzel, de a parlament csak most szavazta meg.

A törvény lényege az, hogy külföldi terroristák ne változtassák Svédországot nemzetközi tevékenységük központjává. Mint preventív intézkedést bevezetik a számbajelölhető elemekkel szemben, többek között a telefonbeszélgetések lehallgatását és a levéllelőrzést. Természetesen a javaslat óriási ribilliót váltott ki az „érdekeltek” között, akik utcai tüntető felvonulást is rendeztek mintegy ezer résztvevővel. Ez persze nem azt jelenté, mintha legalább ezer terrorista működne pillanatnyilag Svédországban; a tüntetés résztvevői főleg komunisták voltak, valamint feltűnően sok sötétképi „érdeklődő”. Al Fatach jelvényével a gyomlyokban. Baloldali bizottságok is tiltakoztak a törvény ellen, dehat ezek mindig azt teszik ha valami nincs inyükre.

MIKOR HAZUDIK EGY IRÁKI DIPLOMATA

Az iraki zsidók helyzete ugyanolyan aggasztó mint a szíriai zsidoké. Kerülő uton eljutott Svédországba is a hír, hogy jelenleg tizenegy zsidó van ott bebörtönözve és sorsuk teljesen bizonytalan — ha ugyan még egyáltalán életben vannak. Az itteni zsidó közlelet a keresztény Per Ahlmark országgyűlési képviselővel és Stig Gustavsson, az országos tisztviselői szakszervezet ügyvezetőjével az élen sürgős akcióba kezdtek, hogy bizonyosságot szerezzenek és egyben kiszabadítsák is igyekezzenek a fogvatartott iraki zsidókat.

Ezért utcai tüntetést szerveztek naponta Stockholmban az iraki követés előtt. Végre is egy delegáció többnapos tüntetés után végre beszélhetett az egyik arab diplomatával, aki kijelentette, hogy ezek a zsidók békében élnek, ugyhogy felesleges őket már mint a dipomatákat ilyesmily zavarni. Különben is az egész csak propaganda — mondotta a diplomata, melynek nincs más célja mint megvazarni Irák jóviszonyát más államokkal. Azonkívül — mondotta a diplomata — bárki elmeht Irákba, hogy megnézze és meggyőződjön a külföldi propaganda hazugságairól.

Ezt a kijelentést készpénznek tekintve, már másnap benyújtották Per Ahlmark képviselő és Stig Gustavsson vizum kérésüket, hogy azonnal beutazzanak Irákba. Két hónap múlva, vagyis a napokban megérkezett az iraki követés válasza maga az itteni követ Abdul Karim Al-Takriti aláírásával és ebben közli a követ, hogy Per Ahlmark képviselő és Stig Gustavsson nem kívánatos elemek Irákban, tehát nem is utazhatnak oda. Ezenkívül — közölte a követ — tárgyaltan is lenne az utazás, mert a szóbanforgó zsidók mind átszótktek Irákba.

Per Ahlmark egy sajtókonferencián közölte ezeket a tényeket és elmesélte azt is, hogy Irák ugyanebben a tárgyban március 2-án megtagadta egy ENSZ megbízott odautazását azzal, hogy ezek a zsidók sosem voltak letartóztatva és csak a cionisták találták ki az egész mesét.

A sajtókonferencián még elmondotta Per Ahlmark, hogy kiszivárogtatott információk sze-

rint, mikor hozzátartozók csomagot visznek a börtönbe, azokat átveszik nyugta ellenében tőlük, de mikor pár nap múlva visszamennek érdeklődni hozzátartozók sorsáról — közlik velük, hogy a keresett néven senki sincs fogvatartva. Per Ahlmark megkérdezte Krister Wickman külügyminisztert mi a svéd kormány felfogása ebben az ügyben és milyen mértékben tudna a kormány közbelépni az iraki zsidók érdekében. Wickman külügyminiszter azt válaszolta, hogy a svéd külügyi képviselő révén az iraki kormány jói ismeri a svéd álláspontot. Erre mondják azt, hogy „nesze semmi fog meg jól”.

KOSZIGIN LÁTOGATÁSA

Mikor Koszigin első ízben látogatott Svédországba 1968 július 11-én, még Tage Erlander volt a svéd miniszterelnök és ugyanaz évben itt képviselőválasztások is voltak. E látogatás alkalmával Koszigin elment egy nagyobb üzembe is, ahol beszédet is tartott a munkásoknak és „valószínűleg” szórakozottságból Svédország helyett Csehszlovákiát mondott — ami jellegzetes eset, mert akkor még Dubcek volt a főtitkár Prágában. E hivatalos látogatásról közös kommuniké is kiadtak, amelyben Erlander és Koszigin leszögezték, hogy a „béke megerősítése valamint a népek biztonsága megkívánják az európai államok közötti kapcsolatok kiépítését olyan alapon, amely kizár erőszak alkalmazását valamint erőszakkal való fenyegetést és beavatkozást más államok hellyeibe”. Ez eddig gyönyörűen hangzott. Koszigin Stockholmból Varsóba utazott és az itteni kommunikéban aláírt ígéretet be is tartotta — 37 napig. A többi már ismeretes. Az, hogy a szovjet „tevédezőből” lerohanta és megszállta Csehszlovákiát és ezzel „biztosította” az európai békét.

Az idén megint választások lesznek Svédországban de most Olof Palme — a miniszterelnök. Koszigin Olof Palme tavalyi moszkvai látogatását viszonozza. Koszigin most Ludmil la lányával és a szokásos hatalmas kísérettel érkezett meg és a svédok hatalmas pompával, de főleg rendőri készültséggel várták őket. Koszigin valószínűleg Palme kivására még a királynál is ebédelt, majd elkészeregett egymásnak a világ problémáit. Ez a feszerés viszont nem zárta ki a tényt, hogy egymással sok milliós tüzetlet is kössenek. Az egyik szerint az oroszok csöveken földgázt szállítsanak Svédországnak.

Ez zsidó szempontból teljesen érdektelen, de maga a svéd közvélemény sem szentelt nagyobb figyelmet e látogatásnak, mert az egyszerű svéd polgárt jobban érdekelte a Moszkvában lezajlott jáékorong világbajnokság mint száz Koszigin. Amire ezzel a látogatással kapcsolatosan mégis felfigyelt a svéd közvélemény az három szovjet zsidó éhsztrájkja volt, egy pádon tüve, a város szívében éppen szemben a parlamenttel. Ezek a volt orosz zsidók, kiseneyi származású intellektuálisok több mint két évet töltöttek le a hírhedt Potma-i börtönben „szovjetellenesség” miatt. Mikor eltilték őket a házkutatáson talált „bünjelek” héber szótárak, ímászerek és ímákönyvek voltak.

Ezek a fiatal zsidók kiszabadulásuk után megkérték az Izrahelbe való távozásra szóló utlevelet, amit 7-8 ezer rubeles „váltásdíj” lefizetése után — mivelhogy tudósok voltak — meg is kaptak. Most Izrahelből európai körutra indultak, hogy felhívják a világot figyelmét arra, hogy az orosz börtönökben jelenleg kb. negyven harátjuk sánylódók kizárólag zsidó voltak miatt és ezek ellenében a különböző európai kormányok intervenciójának.

A stockholmi zsidó közlelet rőpédulást nyomatottak és ezen megvilágították kivonatosan az egész probléma komplexumot az orosz zsidókkal és hogy ez a három fiatalember miért éhsztrájkol. A rőpédulást a járókélek között osztották szét. Egyik este, mikor Koszigin éppen vacsorát adott az orosz követésnél, a stockholmi zsidók fáklvász tüntető felvonulást rendeztek a belvárosban orosz és svédnyelvű plakátokkal. A fáklvász tüntető menet elején fiatal diákokból álló, rabruhába öltözött allegorikus csoport haladt, amely igen nagy feltűnést keltett a járókélek körében.

A Koszigin-látogatás egy epizódja volt, hogy a fénves autókól álló menetet az egyik belvárosi utcában az erős rendőri készültség ellenére záptojással megdöbálták.

Minden elismerésünk a Walin színházé a ragyogó előadásért !!!
(A közönség, a sajtó és a rádió)

JENNY KESLER
a híres slágeroperettben.
Rendező: N. WOLFOVICI
Zenekar-vezető: S. BERZOWSKI

INO TOPER, J. HAVIS ÉS NAGY EGYÜTTES ÉS ZENEKAR FELLEPTÉVEL

Ma, péntek, április 20, 8.45 **NAHARIA — HOD**

Szombat április 21, 7 — 9.15 **TEL-AVIV — OHEL-SÉM**

Vasárnap, április 22, 8.45, **CHOLON — ARMON**

Hétfő, április 23, péntek kimenetele, 7 — 9 **TEL-AVIV — OHEL-SÉM**

Kedd, április 24, 7.15 **DIMONA — „DIMONA”**

Szerda, április 25, 8.30 **KÁRMIEL — „KÁRMIEL”**

Csütörtök, április 26, 8.15 **RÁMÁT-GÁN — BÉT HAHISZTADRUT**

Péntek, április 27, 8.45 **KIRJÁT-MOTZKIN — OROT**

6 UJ KELET 1973. IV. 20

Megjelent
az enciklopédikus, minden szót, szólásmondást tartalmazó

MAGYAR-HÉBER GROSZ SZÓTÁR

második kötete.
Ára 42.— font
Megrendelhető:
Grosz Eliezer, Tel-Aviv,
POB. 4127, és a magyar könyvkereskedőknél

„DO-RE-MI”
Tel-Aviv,
Frischmann 37.
Tel.: 236458
Uj és használt zongorák.
Nagy választék.

Dr. BERGER MOSE ÉS NEJE
Szőlös — Chicago

szívesen látják ismerőseiket és barátait — 1973 április 24-ikén, kedden délután 5 órától, Guttmanéknál — Rámát-Jozsef, Bét-Jám, — Rechov Hádádí 14, 22-es lakás, tel.: 862250.

„ACHVA KLUB”
Tel-Aviv • Brenner 21.
Szombat este 7-kor
„VIVA ZAPATA”
óriás-film, főszerepben: ANTHONY QUINN, MARLON BRANDO.
J. Steinbeck könyve után, ívrit fordításal.

Kedden, 7.30-kor:
A MI KEDVES DOKTORUNK
Színes orosz komédia, fordítás nélkül.

UJ JIDDIS KOMÉDIA SZÍNHÁZ BEMUTATJA JÁKOV ALPERIN — BETI SILVERMAN MŰVÉSZEKET A HÍRES OPERETTEN:

DI HÁSZIDISE CHÁSZENE

Péntek, április 20, 9-kor **HAIFA — ORAH** Szombat, április 21, 7—9.15 **TEL-AVIV — NACHMÁNI**

Vasárnap, április 22, 9-kor **BEER-SÉVA — CHÉN** Hétfő, április 23, 8.30 **JERUZSÁLEM — MITCHELL**

Kedd, április 24, 9-kor **HERZLIA — HEJCHAL** Szerda, április 25, 8.30 **RISON-LECION — TIFERET**

Buzát zsidókért

(NEW-YORKI LEVEL)

A legnagyobb elismerés illeti meg Henry Jackson szenátort, aki a kereskedelmi kapcsolatokat szabályozó alaptörvényhez pótvajavaslatot nyújtott be a szenátusban, amely azt igyekszik megakadályozni, hogy a Szovjetunió a jövőben az Izraelbe kivándorolni óhajító zsidókat az embertelen „kivándorlási adóval” sújtsa. Az úgynevezett „Jackson-inditvány” szerint az amerikai vámpolitikai „legkedvezményesebb” cikkelyét ne alkalmazzák olyan országokra, amelyek polgárait gátolják lakóhelyük szabad megválasztásában, illetve kivándorlásukat különleges adókkal vagy elközbírási intézkedésekkel igyekeznek megnehezíteni.

Ugyancsak le a kalappal Abraham Ribicoff szenátor előtt, aki amikor a szovjet Külkereskedelmi Minisztérium egy kiküldöttje Washingtonban diszkriminációt — különleges amerikai exporttiléteket, orosz méltóságáért a zsidók kivándorlási kérvényeit — akart felajánlani, felháborodva kijelentette, hogy ezt a személyt azonnal utasítsák ki az országból, mert a „buzát zsidókért” alku sőt és izléstelen.

A Jackson-inditványt különben a kongresszus többsége támogatja és annak megszavazása — legalábbis pillanatnyilag — biztosítva van.

Mitől is van tulajdonképpen szó? Miért kellett George Shultz amerikai pénzügyminiszternek Moszkvában az egész kivándorlási-adó problémát felvetni?

A Jackson-inditványt a Szovjetunió felé az évek hosszú során jelentéktelen volt, amíg az a tavalyi „buzázlettel” egyszerűen jelentéktelen felüldült. Amerikában a Szovjetunióba irányuló gabona exportja eddig még soha nem tapasztalt méreteket öltött és jelentős hozzájárulást Amerika negatív kereskedelmi mérlegének — életfontosságú — aktivizálásához. Az ügylet mintegy 50.000 amerikai dollárnak nyújtott új munkalehetőséget. (Tárolás, aratás, szállítás, hajózás stb.) Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ez a nagymértékű gabona-export biztosan hozzájárult a megélhetési költségek emelkedéséhez, de az ország öszi-erdeke szempontjából mégis hasznos dolgot volt.

Még talán fontosabb szempont, hogy miután mindkét fél megelégedésére a kezdeti lépések megtörténtek, úgy Washington mint Moszkva igyekszik kereskedelmi kapcsolatokat fokozatosan kiterjeszteni. Amerika ugyanis nem kizárólag gabonát szeretne exportálni, hanem más árut is és amint az már lenni szokott, a kereskedelmi kapcsolat kiépítése a két nagyhatalom politikai viszonyát is jelentősen megváltoztatja. És akad e valaki, aki ne támogatson olyasmint, ami a béke célját szolgálja? Az amerikai kormány már eddig is jelentősen meglazította zárját az úgynevezett hadifüggetlenség anyagokra, amelyek a kommunista országokban exportálhatók. E kezdeményezések ellenére még egy nagyon fontos akadálya van a szovjet-amerikai kereskedelmi kapcsolat kiterjesztésének: a szovjet áru-

ra kivett aránytalanul magas vámkö. Moszkva ugyanis nem csak vásárolni akar Amerikától, hanem — ha szerényebb formában is — saját termékeit is el szeretné adni az amerikai piacra. Gondolnak itt elsősorban az Egyesült Államok szempontjából nagyon is fontos szibériai földgázra, amely Amerika súlyos energia-válságát enyhítené. (Földgáz ugyanis folyékony állapotban könnyen szállítható.)

Visszont a Szovjetunió az amerikai vámtörvények alapján nem részesül a „legkedvezményesebb” cikkelyben. (Most favored nation clause), ami nem más mint a vámtörvények egy politikai záradéka, amely egy bizonyos országot különleges vámkedvezményben részesít. Ezt a kedvezményt kapja minden hagyományos kereskedelmi partner, elsősorban a nyugat-európai és latin-amerikai államok és természetesen Izrael, de amelyből ki van zárva a Szovjetunió és a legtöbb kommunista állam. Ezért a kommunista országok áruja sokkal magasabb vámtarifát alkalmaznak mint a fentemlített „legkedvezményesebb” országokra. A vámkedvezmény megadásával a Szovjetunió egy-egy bizonyos feltevéssel exportálhatna Amerikába olyan nyugati országokkal mint például Anglia vagy Németország, amely ilyen nemzetközi kereskedelmi szempontból döntő jelentőséggel bírna. Ez tehát az oka annak, hogy a „legkedvezményesebb” cikkelyt folyó harc politikai vágyainkra terelődött.

Ezt a kedvezményt igyekeznek a szovjet-amerikai kereskedelmi tárgyalások során biztosítani. És ezt használta fel Jackson szenátor és Mills képviselő — a képviselőház vámkérdésekben elfőntoságu pénzügyi bizottságának vezetője — amikor kijelentette: „Uraim, sajnos nem lehetünk segítségükre! Nem részesíthetünk kedvezményben egy olyan államot, amelynek kormánya diszkriminálja saját állampolgárait és zsidó honfitársainak Izraelbe való kivándorlását megakadályozza.” A kongresszus többsége egyetért ezzel a véleményvel és ezen Amerika és a Szovjetunió jövő kereskedelmi kapcsolatai könnyen ismét elromolhatnak.

A szovjet kormány ezáltal nagyon kellemetlen helyzetben találta magát. Először szívesen tartott volna, hogy Amerika beavatkozzon a politikájukba. A zsidók kivándorlásának kérdését ugyanis a Kremli urai kizárólagosan belügynek tekintik. Viszont Shultz pénzügyminiszter elmagyarázta Moszkvában, hogy az Egyesült Államok akotmányos módot ad a Kongresszusnak, hogy egy törvényjavaslatot meg, illetve lesavazzon. Ez ellen pedig semmit nem tehet. Ezután elcsengettek a szovjet tiltakozások.

Tavalyi aránylag jelentős számú zsidónak engedélyezték az izraeli kivándorlást. Lehet, hogy alapjában véve nem is bánták a Kremben, ha ettől a kellemetlenkedő, tüntető, tiltakozó rétegtől megszabadulnak. De kapukat mégsem merik teljesen kitárni, mert akkor az ország többi ki-

sebsége, mint az ukránok, örmények, tatárok, mongolok, románok ugyanazokat a jogokat fogják követelni maguknak, mint a zsidók.

Ugyanakkor kellemetlen helyzetben van Nixon elnök is. A kongresszus néhány tagja, valamint egyes tekintélyes sajtóhangok erősen hangoztatják, hogy az ország érdeke az első és az még a szovjet zsidók helyzeténél is fontosabb. Már alakultak is jelentős export-lobbik, amelyek nyomást gyakorolnak a kongresszus tagjaira, hogy Jackson szenátort és Mills képviselőt hallgassák el. Ami pedig Nixon elnököt illeti, érthető ha valamilyen kompromisszumos megoldást szeretne ebben a kérdésben, elvégre

a Szovjetunióval való kereskedelmi kapcsolat kiterjesztése kormányprogramjának egyik fontos pontját képezi.

Ezért igyekszik Nixon elnök zórt áptók mögött valamiképpen — mindkét fél megelégedésére — megegyezni és ezért mentesített a szovjet kormány az utóbbi hetekben egyes zsidó családok számára a kivándorlási adót. Jackson szenátor viszont már sietett kijelenteni, hogy elhatározásában egyáltalán nem befolyásolja néhány szovjet-utunói zsidó család kivándorlásának hallgatóságos adómentes engedélyezése. Ő azt követeli, hogy a szovjet kormány törvényesen törölje el a „fejadót”, mert különben fenn áll annak a veszélye, hogy a kereske-

delmi szerződés megkötése után azt ismét alkalmazni fogják.

A fentiekből láthatjuk, hogy a „buzát zsidókért” alku lassan drámai formákat ölt. Vajon hajlandó lesz-e a Szovjetunió egy olyan emberi gesztusra, amely az amerikai kongresszus tagjait kielégítse? Vagy pedig az addig olyan dicsegetéremelőtől, mindenre elszánt kongresszus hagyja majd „megjehitani” magát?

A legszomorúbb a dologban a történelem tragikus ismétlődése, amikor ezuttal a városi alku alanyát több ezer szovjetunói zsidó képezi, akiknek sorsát töltik nagyon is távolálló politikai érdekektől tették függővé.

Askenazi Ervin

Nines minden rendben a francia Rothschildoknál

NAGY VESZTESSÉGEI VANNAK A MAMMUTVÁLLALATNAK

A Rothschild név fogalomává vált az utóbbi évszázadok alatt. Valahányszor ezt a nevet halljuk, a pompa, gazdagság és a gazdasági siker ezeregy formája jelenik meg a szemünk előtt. Eppen ezért mehökkentünk, amikor a londoni Sunday Times és az amerikai Newsweek azt írták, hogy „nehéz idők járnak a Rothschildokra, akik nemcsak rájáratással foglalkoznak”. Mindenesetre tény az, hogy a Rothschild-dinasztia francia ágát súlyos veszteség érte, amikor az utóbbi időben jelentősen csökkent az család tulajdonát képező vállalatok részvényei. A Rothschild név belekeveredett az AOS befektetési vállalat körül kirobbant botrányba is. Ennek a cégnek, amelynek Izraelben is voltak érdekeltségei, Bernie Kornfeld volt a vezetője.

További presztizs-vesztés volt a számukra az is hogy elhatározták a párizsi Lafayette-utcában lévő régi családi palota lebontását, valamint hogy családi pénztárcát helyett „konvencionális” kereskedelmi bankot létesítettek. A bank modern üzletházban működik a palota helyett. Legutóbb híreimtel Párizsban annak, hogy a Rothschildok el akarják adni a tulajdonukat képező erdőségek egy részét, sőt a kastélyaikban lévő antik bútorokat is. A 46 éves Edmond de Rothschild báró, akit Franciaország legmagasabb érdeméremének tartanak, összesen a legutóbbi amerikai látogatása során még nem volt hajlandó beismerni, hogy viharfellegek árnyékolták be a családi vagyonát. Amikor az újságírók túlságosan „indiszkret” kérdéseket tettek fel, Edmond de Rothschild a következőket mondotta: „Amikor az unokatestvéreimmel találkozom, borról, a hétvé-

szabadságról és a művészetről beszélgetünk. Mindeki számára nyilvánvaló, hogy valamennyien egymagunk intézzük a saját pénzügyeinket.”

CSALÁDI TANÁCSKOZÁS
Ennek ellenére néhány héttel később Edmond de Rothschild tárgyalat unokatestvéreivel és megvitatták az őket külön-külön és közösen ért veszteségeket. A párizsi Paris Match romantikus pártossal írta: „Az egész világ most feszült figyelemmel követi a Rothschildokat, akik az elmúlt 150 év alatt gazdasági életünk élenjárói voltak. A diszkret hallgatóság is azt jelenti, hogy vége az aranyéletnek...”

Elkerülhetetlen lett, hogy a Rothschildok a nyilvánosság elé álljanak és megmagyarázzák a helyzetüket.

A 63 éves Guy de Rothschild báró, aki a Rothschild fivérek párizsi bankját vezeti, azt magyarázta, hogy a részvények árainak zuhanása átmeneti jelenség. Sietve hozzátette, hogy a válság egyáltalán nem súlyos, mert a Rothschildok mindig tudták, miként kell a saját egyéni érdekeiket Franciaország érdekében egyeztetni.

A nagyközönség megnyugodott, de mégis nyilvánvaló lett, hogy nincs minden a legnagyobb rendjén a Lafayette-utca 21 szám alatti új banképületben. Viszont az is nyilvánvaló, hogy a Rothschildok a jövőben is „megvédik” majd Franciaország érdekeit.

Pompidou elnök 1954-61 között a Rothschildok vezérigazgatója volt és amikor a bankokból kiválva De Gaulle hűségese követője lett, úgy vélték a franciák, hogy megmaradtak a szoros kapcsolataival az előző főnökkel is. A párizsi tőzsdén már régen az azzal viccelődnek, hogy a R.P. (Republique Française) kezdőbetűk mögött tulajdonképpen a Rothschild fivérek (R. fivérek) fogalom rejtezik.

ZUHANNAK A RÉSZÉNYEK
A Rothschild család tulajdonában lévő Compagnie de Nord részvényei az utóbbi három év folyamán olyan mértékben zuhantak, hogy még a legvetteránsabb, s legszörösebb szívű tőzsdetagozták is megrázták. (Ennek a Rothschild érdekeltségnek bankok, közlekedési vállalatok, bányák, ingatlanok és nagyszabású élelmiszeripari üzemek vannak a tulajdonában). 1972 november 30-án nyilvánosságra került, hogy a Rothschild érdekeltségek részvényei három év alatt közel 45 százalékot estek. Hozzá kell tenni, hogy ez a mammutvállalat 35 ezer dolgozót foglalkoztat és évi forgalma 5 milliárd frank.

A részvények zuhanását megelőzően már mélypontra süllyedt a Rothschild tulajdonban lévő bányák és fémüvegek helyzete. A részvényei 1969-ben 291 frank szinten állottak, míg tavaly novemberben mindössze 90 frankot értek. „Ma valahogy az a helyzet, hogy a Rothschild-részvényeket egy szelvet vajkenyér ellenében meg lehet vásárolni” — panaszkodtak ironikával a párizsi tőzsdé rókká.

Az igazat megvallva a Rothschildok ellenségei és riválisai sem túlságosan örülnek ennek az állapotnak. Túlság nélkül mondhatjuk, hogy a helyzet komolyan aggasztja a nagy francia bankárokat. Valahányszor a Rothschild családról van szó, soha nem lehet tudni, mit hoz a holnap. A multiban is megtörtént, hogy látszólag kátyuba kerültek a Rothschild fivérek vállalkozásai. Csak hogy ezek a periódusok rövid ideig tartottak és hatalmas gazdasági fellendülés követte őket, ami a részvények péld-

dátlan emelkedésében is megnyilvánult.

EGY SIKERES ROTHSCCHILD-MANÓVER
A veterán párizsi börze-rókkák még élénken emlékeznek arra a fogásra, amelyet Guy de Rothschild 1949-ben tett: abban az évben váratlanul csaknem teljes egészében megszűnt az érdeklődés a Rothschild részvények iránt és azon nyomban híre ment, hogy a zsidó bankár-dinasztia súlyos válságba került. Azon a napon, amikor a válság a mélypontra ért, Guy de Rothschild bejelentette, hogy az apja, Edward meghalt. Később kiderült, hogy amikor Guy de Rothschild megtudta, hogy nagybeteg apja halálán van és felgyógyulására semmi remény, megszüntette a részvényei iránti keresletet és ezáltal leütötte az árakat. Erre azért volt szükség, hogy kevesebb örökösödési adót fizessen.

Apja halála után Guy utasította ügyvéteit, hogy vásárolják fel az olesó részvényeket. Ennek eredményeként ugrásszerűen emelkedtek a részvények árai és visszanyerték a „válság” előtti szintjüket. Ebben a ragyogó fogásban két partnere volt Guy de Rothschildnak, a két unokatestvér, Edmond elhatározta, hogy mint kiváló harcol az érdekeiért. Megtehette, hiszen Franciaország legnagyobb vagyonos családja volt. A negyedik unokatestvér, Edmond elhatározta, hogy mint kiváló harcol az érdekeiért. Megtehette, hiszen Franciaország legnagyobb vagyonos családja volt. A negyedik unokatestvér, Edmond elhatározta, hogy mint kiváló harcol az érdekeiért. Megtehette, hiszen Franciaország legnagyobb vagyonos családja volt.

1863-ban a Rothschild „kéz öt ujjá” már 900 millió frankot ért. James-Jakob, a család francia ágazatának feje, egymagában 500 millió frank vagyonnal rendelkezett. Ennek a Jamesnak, akinek 1868-ban sikerült minden különösebb baj nélkül kikerülnie a Franciaországot ért nagyeréjű megrázkódtatásokból: a restaurációt kezdve az 1830 évi forradalom, a júliusi monarchián és 1848-as forradalom át, egészen a második köztársaságig, majd a második köztársaságig. Úgyesen kiszolgált a franciaországi összes rivális táborokat, úgy, hogy mindenhol és mindenki tiszteltel és becsülettel viszonyult hozzá.

A ROTHSCCHILD BARONOK
Párizsban azt mesélik, hogy a nappali-Rothschildok egyáltalán nem hasonlítanak az éjszakai Rothschildokhoz. Amikor beesteledik, mintegy varázsláttal megjelennek a szép baronok, aköny „telekommunikációs” háklózat volt, vagyis postagalambokkal tartották fenn a kapcsolatot Európa és Anglia között. Ily módon értesült Natan Rothschild a londoni ágazat feje a waterlooi fényes győzelemről, még mielőtt az a nagyközönség tudomására jutott. A postagalambbal hozott hír vétele után, Natan Rothschild ügynökei révén azt a hírt terjesztette a tőzsdén, hogy Wellington vereséget szenvedett Waterlooban. Az állhírek megtették magukét: a londoni tőzsdé részvényei zuhanni kezdtek. Natan Rothschild csak erre várt, s titokban utasította ügynökeit, hogy vásárolják fel az olesó részvényeket. Másnap, amikor hivatalosan közzétették Anglia fényes győzelméről szóló hírt, példátlan magasságra szöktek a részvényárak. Natan Rothschild ekkor utasítást adott az előző nap tizedáron felvásárolt kötvények kiadására. Így sikerült egyetlen nap alatt, egy ügyes fogással, az akkor érték szerint, egymillió fontsterling haszonra szert tenni! A nyereségen mind az öt fivér osztott.

„EGY KEZ ÖT UJJA”
Azidó tájt a Rothschild-fivérek öt európai fővárosban bankárvilágának koronázatlan fejedelmei

(Folytatás a 9-ik oldalon)

MIENK AZ ELSŐ ÉJSZAKA JOGA

... és a második és harmadik is... jó matracon.
Matrac, amely nem túl puha, matrac, amely elég kemény, hogy egyenesen tartsa hátgerincét. Jó matrac, mint a Paradise. Minden Paradise matracnak önálló rugóműködése van, amelyet minden rugónak külön terveznek. Talán ez az egyik oka annak, hogy a Paradise matrac az első helyet nyerte a kiváló készítmény közvélemény kutatáson, eltekintve attól, hogy teljes 12 éves jótállást élvez.

A jó nap éjszaka kezdődik Paradise matracon

PARADISE

Derech Petách Tikva 156, tel. 255223.

ny
lek
visznek a
nében tő
szamennek
— közlik
sincs fog
te Krister
kormány
en mérték
z iráki zsi
niszter azt
viselet ré
svéd állás
észe semmi
A
tatott Svéd-
Fage Erlan-
nyanaz év-
ak. E látó-
gy nagyobb
a munká-
zottságból
mondott —
és Duhesek
alos látoga-
tak, amely-
ztek, hogy
népek biz-
államoktól
— amely ki-
erősítéssel
más álla-
ellen hang-
a utazott és
retet be is
ismeretes.
rohanta és
biztosított-
nek Svédor-
a miniszter-
moszkvai
ost Ludmil
a kísérettel
a pompával,
árak őket.
ságra még
eregett egy-
eseregés vi-
gy egymással
egyik sze-
szállítanak
dektelen, de
zentelt na-
az egye-
a Moszk-
kózá mint
bálass kap-
zövélemény
ja volt, egy
n szemben
zsidók, ki-
bb mint két
hörtömben
telték őket
éber szótá-
lásuk után
a szóló ut-
szádj” lefi-
ok voltak —
től köru-
tési figyelmét
lenleg kb.
olag zsidó
különböző
rópcedulát
kivonatol-
ot az orosz
ember mi-
a járóke-
te, mikor
rosz követ-
lúntető fel
orosz és
tintető me-
ruhába öl-
amely igen
ében.
lja volt,
t az egyik
készültség
A
AN
E
—9.15
MÁNI
30
CHELL
8.30
FERET

Igy ismernek bennünket...

Ujabb részletek az ezeroldalas hebernyelvű Emlékkönyvből — Amikori a tel-avivi Chevra Kadisa költségein a magyar zsidóság multját temetik el...

— Második, befejező közlemény —
Irtta: SCHÖN DEZSÓ

Mose Prager nem vitatkozik. Tudja, hogy súlyos hiba történt. Kéri, ne faggassam arra vonatkozólag, hogyan jött létre az Emlékkönyv magyarországi részlege. A lényeg, hogy ő, mint szerkesztő, vállalja a felelősséget és igéri, hogy a közeljövőben helyrehozza a dolgot.

— A könyvből — mondja — mindössze 300 példányt nyomtak, úgyhogy ez a kiadás nem is került könyvtári forgalomba. Most készül az új és javított kiadás, ezt adjuk majd a nagyközönség kezébe. Igérem, ebben az új kiadásban a magyarországi zsidóság történelmével kapcsolatban is csak abszolút hiteles, gondosan ellenőrzött adatokat fogunk közölni.

A főbban hang lefegyverezett. Vita helyett baráti beszélgetésre került sor.

Mose Prager, az Emlékkönyv szerkesztője érdekes, szíves egyéniség. Hatvanöt év körül chaszid zsidó — a gerid-dzsizta híve — a második világháború kitörése előtt Varsóban volt újságíró, agudista lapoknál dolgozott. 1940-ben külföldi chaszidok — óriási pénzadatok árán — akciót szerveztek a geri rebe megmentésére. Ebbe a vagonba, amelyet a varsói gettóból a triestri kikötőig SS-katonák kísértek, a rebén és családján kívül, felkerült több tekintélyes lengyelországi ortodox zsidó, köztük Mose Prager is. Az egész csoport rendes certifikattal állították. Csak hogy — Mose Prager felesége és gyermekei számára nem volt hely a vagonban. A család elpusztult, és ez a körülmény egy egész életre szóló traumát idézett elő benne. Talán ez a magyarázata annak, hogy Mose Prager életét kizárólag a véskorszaki kutatásának szentelte.

Jóllehet a véskorszaki megszállottjai a világ különböző részein élnek, valójában családi egység képeznek. A Jád Vásem kutatóin kívül, hogy csak az ismertebbeket említsük: dr. Mark Dvorzecki egykori vilnai orvos, aki a Bár-Ilán egyetemen katedrát harcolt ki témaköre számára, Katzetnik, az író, az egykori auschwitzi rab, akinek tanulmányai a jeruzsálemi perben feljethetetlen élmény maradt. Tuvija Friedmann, a Haifán élő nácvadász és vetélytársa, a bécsi Simon Wiesenthal mérnök. Magyarországi vonatkozásban, a máramarosszigeti származású Eli Wiesel, az író, a történelem között pedig a pesti Lévai Jenő és a newyorki City College tanára, a dési származású Randolph L. Brahm.

Az elmúlt évek során Mose Prager 15 könyvet és több száz cikket írt a véskorszakról. Izrael legrangosabb kiadóival tart fenn kapcsolatot. „Churbán Jisráel b'Europa” című könyve a Kibuc Meuchad gondozásában jelent meg, ugyanott látott napvilágot „Soat jaldé háhejudim b'Europa” című műve. A Moszad Hárv Kük kiadásában jelent meg „Min hámeacir káratí” című antológiája. A Héber Enciklopédia számára ő írta az „Auschwitz” szócikket, ugyancsak ő írta az Enciklopédia számára az „Antiszemitizmus” gyűjtőfogalom alatt azt a szócikket, amelynek címe „Az antiszemitizmus náci megnyitkozása”.

— A Héber Enciklopédia negyedik kötete — mondja Prager — 1952-ben jelent meg. Komoly vitám voltak a szerkesztésével. Azt vallottam (és valloam ma is), hogy a náciizmus a zsidóvilágot egyik megnyitkozása, ezért nem szabad — az antiszemitizmustól elvonkoztatva — külön témaként kezelni. Végül elfogadták az álláspontomat, így került bele az Enciklopédiába 40 oldalas tanulmányom ezzel a kettős címmel: „Az antiszemitizmus náci megnyitkozása”. — „A náciizmus, mint antiszemitizma megvalósított mozgalom”.

— Abból indultam ki, hogy minden háboru azzal a fegyvernemmel kezdődik, amelyre az előző háború ért véget. Példának okáért, az első világháborúban utólagos a tankot vetették be, ezért a második világháború a tankokkal indult. Eszerint a harmadik világháború (amennyiben erre sor kerül) a tommyval kezdődik, mert a második világháború az atombomba bevetésével ért véget. Így nem szabad egy pillanatra sem elfelejtenünk, hogy az antiszemitizmus háborúja a zsidóság ellen Auschwitzal ért véget...

— Az említett 40 oldalas történelmi áttekintésben kimutatom, hogy a náci vallási rangra emelték az antiszemitizmust. A zsidóságban ösüllenséget láttak, mert beoltotta az emberiség tudatába a „Jelkissmeret” és az „erkölcs” fogalmát. Kihatásukban ezek a fogalmak zavarták a náci világszemléletet. A náci mozgalom kifejezett célja volt gyökeresen kiirtani az emberi létekből a szabadságvágy utolsó szikráját, úgyisint az a törekvés, amely a testvériséget és az egyenlőséget célozza. Ehelyett a náci filozófia kifejlesztette a gyűlölet, a gyilkosság és a rombolás mítoszát — más szóval az antiszemitizmus mítoszát. Ebből sarjadt ki a zsidó nép fizikai megsemmisítésére irányuló terv, amelyet „A zsidókérdés végleges megoldása”

cim alatt ismerünk, s amelynek hatmillió európai zsidó esett áldozatul.

Arról beszélgetünk, hogy a magyarországi zsidóság veszteséglistája, amelyet a Zsidó Világkongresszus 1946-ban tett közzé, gondos kalkuláció alapján jött létre. A szám 600 ezer körül mozog, — ezért bűnös könnyelműség 200 ezres számat a köztudatba dobni. A lista összeállításán annak idején dr. Roth Siegfried irányítása mellett, egy egész munkaközösség dolgozott. Az adatok összeállításában komoly része van Lévai Jenőnek.

Az alap az 1941-es népszámlálás, illetve annak adatai, amelyek 825.007 zsidót mutattak ki Magyarországon. Néhány hónappal később ezt a számat a délvideki zsidók növelték. Hozzávetőleges becslések vannak az 1941-44 között Magyarországra érkezt szlovákiai és lengyelországi menekültekről. Az 1944 március 19 előtti veszteséglistában szerepelnek a kamennykút-podolski deportáltak (20 ezer) és az úvidéki razzia 1000 főnyi áldozata. Ugyancsak a német megszállásig pusztult el mintegy 42 ezer munkaszolgálatos. Az auschwitzi deportáltakban pusztult el a magyarországi zsidóság túlnyomó többsége, ide tartoznak a Szálasi-rendszer áldozatai Budapestben, a haláltáborok mártírjai, és a többiek. A statisztikusok az összes adatok figyelembevételével jutottak el a 600 ezres számig, ami százezerkarányban kifejezve azt jelenti, hogy a magyarországi zsidóság mintegy 70 százaléka pusztult el, nem pedig 49,5 százalék, ahogy az Emlékkönyv feltünteti.

Alkalmunk van rámutatni a magyarországi részleg más hibáira is. Az Emlékkönyv tudós gárdája sosem hallott a jó száz év előtti (1868) zsidó kongresszusról, amely szakadást idézett elő a magyarországi zsidóság kebelében. Az Emlékkönyv szerint 1860-ban tíz hazuganyhízi zsidó találkozott Budapestben, s ezek elhatározták, hogy „levetik magukról a vallásromboló reformerek járműt”. Ez a kis kezdeményező csoport próbálta az önálló budapesti ortodox hitközség felállítását. A budapesti hitközség több kiterjesztette működését és a hagyományhi zsidóság életében, világviszonylatokban is elsőrendű helyet foglalt el.

Az Emlékkönyv azt is elmondja, hogy a verbói Ráv Koppel Reich „több mint negyven évig volt a budapesti ortodox hitközség főrabbija, és 90 éves korában az ortodoxia képviselőjeként bekerült a főrendi házba. Halála után az ortodox Központi Iroda elnökét, Frankl Adolfot akarták a főrendi házba küldeni. Ennek érdekében tiszteletbeli főrabbinak választották meg, így vált lehetővé, hogy bejusson a Főrendi Háza”.

Az Emlékkönyv szakértői szerint, ez a fiktit választás a budapesti ortodoxia kimagasló történelmi eseménye.

Mose Prager érdeklődése elsősorban a Kidus Hásém-szerű jelenségekre irányul. Az anyagot a Jád Vásemnél elfekvő jegyzőkönyvekből, tanuvalomásokból meríti, valamint a Jizkor-könyv iradolomból, amely ma már több mint kétezer kötetet számol. E témakörből eddig három kötet jelent meg, ezek a dokumentumok azt bizonyítják, hogy a zsidók olyan esetekben is, amikor már feladták minden reményt, megőrzik ember méltóságukat. Ugyancsak példák vannak erkölcsi ellenállásról, egyéni hőstettéről, s az emberi szolidaritás legszebb megnyitkozásairól.

— Tudom, — mondja Prager —, hogy a munkaszolgálat bővelkedik Kidus Hásém-szerű megnyitkozásokban. Hagyományhi zsidók a legnehezebb körülmények között is szaraz kosztal éltek, csakhogy ne kényserüljenek tréfáit enni. Ezek az emberek nagy kockázatokat vállalva imádkoztak. Nyilvántartották a szombatot és az ünnepeket és mindig módot találtak arra, hogy erről megemlékezzenek. Sajnos, ez a terület mind a mai napig megműveletlen maradt. Kevés az írott anyag, mert a magyarországi zsidók alig-alig szerkesztettek Jizkor-könyveket, az a kevés pedig, ami mégis megjelent, magyar nyelven készült, s a legtöbb kutató számára hozzáférhetetlen.

Az Emlékkönyv magyarországi vonatkozásban két Kidus Hásém-történetet említ meg. Az egyiket Winkler-Munkácsy Noémi tette közzé a Jád Vásem közlönyében. Elmondja, hogy a szélházi táborban, ahol magyarországi zsidó nők raboskodtak, egy fiatal lány öngyilkos lett, a folyóba vetette magát. Társnői elhatározták, hogy megadják neki a végtiszességet: kiki a saját ingéből levágott egy darabot és ezekből összefecélték a halotti ruhát, és így temették el. Az elhantolás után imádkoztak a sír fölött, majd leültek a földre és egy órán át meggyásoltak. Visszatérve a barakkba, gyertyát gyújtottak, ilyen formában rótták le kegyeletüket a tragikus sorsú társnőjük iránt.

A másik esetet Ráv Cvi Hers Meisels, az egykori váci rabbi-únok (a háború befejezése óta Chicagóban él) írta meg „Seélet ut-sovot Mókásde Hásém” című rezponzum-

gyűjteményében.

Meisels rabbit családjával együtt Auschwitzba deportálták. 1944-ben az ősi nagyünnepeket is ott töltötte. Meisels rabbi megírja, hogy ros hásaná napján a fiatal fiukból álló kommandóban szelektáltak, a kizszelektált és halálra ítélt fiukat külön blokkba gyűjtötték össze, onnan kerültek később a gázkamrába.

— Egy felvidéki zsidó lépett hozzám — írja Meisels rabbi — és azt mondta, hogy

LEÁNYANYÁK A SZOVJETUNIOBAN

Az elmúlt 10 évben aggasztón emelkedett a lányanyák száma a Szovjetunióban. Egy ismert orosz író az utóbbi időben többször kénytelen volt szót emelni, a szerinte vitán felül káros jelenség ellen. Azt írta az említett író, végre elérkezett az ideje annak, hogy alapos bírálat tárgyává tegyék az orosz ifjúság egyrészt erkölcsi éretlenségét. Larissza Kuznyecov író, a Literaturnaja Gazetta hetilap egyik legutóbbi számában, a Fehér-Orosz Szovjet Köztársaságra vonatkozó statisztikai adatokra hivatkozva, azt hangoztatja, „számos fiatal él ebben a köztársaságban — és más szovjet köztársaságokban is — akik csak fizikailag érettek, de társadalmilag továbbra is éretlenek maradtak”.

Kuznyecova felszólítja az ifjúsági szervezeteket a telekomunikációs eszközöket, valamint „minden erre érdemes testületet”, hogy tanítsák meg ezeket az ifjakat arra, hogy mi a felelősségűd.

— Ma már nem lehet azt mondani — írja Kuznyecova —, hogy a lányanyák feltűnően nagy számának oka az, hogy igen sok férfi esett el a háborúban. Az 1970-ben megtartott népszámlálás Fehér-Oroszországban kimutatta, hogy minden ezer 20—24 éves férfire, ezer 16—19 éves kora nő „esik”. Ezzel szemben, 1959 óta a háromszorosára növekedett a lányanyák száma.

Klarissza Kuznyecova két csoportra osztja a lányanyákat: Azok a fiatal nők, akik bűntudattal és félelemmel érzékel a hely-

halachikus kérdést akar hozzám intézni: „Egyetlen fiam, szemem fénye, a szelektációs blokkban van. De módomban van onnan kiszabadítani. Jól tudom azonban, hogy a létszámnak stimmelnie kell, így a kápok az én fiam helyét egy más fiút cipelték oda. Kérdem: a Halacha szerint, szabad-e gyermekemet más zsidó gyermek élete árán is kiváltanom, vagy sem. Aszerint fogok cselekedni, ahogy Ön, a Rabbi mondja”.

— Amikor a kérdést hallottam — folytatja Meisels rabbi — egész testemben remegni kezdtem. Kedves barátom — válaszoltam —, hogyan is tudnék én ilyen kérdésben konkrét választ adni. Hiszen az ilyen kérdés még a Templom idején is a Szinhedrona tartozott, élet-halál fölött csak ők dönthettek. En meg itt vagyok Auschwitzban, semmiféle halachikus könyv nem áll rendelkezésemre. Más rabbiakkal sem tudok érintkezni, hogy meghallgatnám az ő véleményüket. Különben is nehezen tudom magam koncentrálni, hiszen jól tudja, mi mindenem meg itt keresztül az ember a nap minden

percében. — Rebe — mondta a zsidó —, én meg tettem a magamét, úgy ahogy a Tóra erre kötelez bennünket. Halachikus kérdést intéztem a rabbihoz... Ha tehát a rabbi nem mondja azt, hogy igenis szabad kiszabadítanom a gyermekemet, ez arra vall, hogy halachikus szempontból nincs erre engedély... Halachikus szempontból tilos intézkednem... Számomra ez elég... *

Az Emlékkönyvből esotolt körlevélben a tel-avivi Chevra Kadisa vezetősége azt írja, hogy ebben a monumentális műben „az európai zsidóság kétezer éves történelmének hiteles és meggyőző keresztmetszetét akarják adni”. Láttuk, hogy az első kiadásban mennyire „hiteles és meggyőző” ez a leírás. Most már csak arra várunk fokozódó érdeklődéssel, hogyan fog kinézni a második, a javított kiadás.

Miután a szerkesztő ünnepélyesen megígérte, hogy minden tévedést kiküszöböl és minden hibát jóvátesz...

ELŐFIZETÉS ÉS HIRDETESEK

— Hobbikiállítás: 70 Hízdadrut-tag amatőr-művész 200 festménye, szobra és kerámia munkája
CHOLON
JAD LEVANI EMLÉKHÁZ — Erik Brunn finn grafikus színes fotó, vázlatai és plakátjai a természet- és környezetvédelem szolgálatában
BEIT HÁHISZADRUT (Leon Blum 41) — Ami Ben-Szirá festményei (ap. rilis 26-ig)
MISKAN LEONANUT (Choma Umigdal 41) — Cvi Tadmor selvem nyomtat és festményei (április 30-ig)
PETACH-TIKVA
JAD LEVANI EMLÉKHÁZ — Kupfermann, Majorovics, Nickel, Stegmacki és Strichmann festményei (április 23-ig)
RECHOVOT
BEIT TABUT (Hábanim 13) és JAD LEVANI EMLÉKHÁZ — Ester Eisen, Bäruch Schattien, dr. Slomo Chocén és Dávid Chaszád festményei és szobrai (ápr. 23-ig)
KESZARIA
MODERN MŰVESZETI KEPTAR (a Citadellában) — Inos Corradin (Brazilia) festményei (máj. 13-ig)
BEER SEVA
VAROSI MUZEUM — Ráfél Láhat festményei (emléktárlat — május 3-ig)
BEIT HÁAM — Moti Aszajád festményei
AKKO
CHAN AL-UMDAN (ÓVAROS) — Iparművészeti vásár
TIBERIAS
HACHOMA KEPTAR (Donna Gréta u.) — Mexikói művészek munkái (három tárlat).
BAT JAM
VAROSI MUZEUM (Sztruma 2) — Híres írók festései és szobrák kollektív tárlata (április 23-ig)
MODERN MŰVESZETI KEPTAR (Herz 2) — Náchum Kük festményei (április 25-ig)
RECHOVOT
RECHOVOT KEPTAR (Herz 189) — Ismert izraeli művészek festményei és litográfiái
KFAR SZABA
IFJUSÁGI KULTURKÖZPONT (Geu u.) — Mara és Menáchem Lamberger festményei (április 14-május 1)
HERZLIA
SCHLEIFER KEPTAR (Szokolov 31) — Ismert izraeli festők, köztük R. Koszovozni Jaszé, Rodán Istrán, Smné Katz, Jochánán Szmon, Anriél, Mula Ben-Chajim és mások munkái.
NAHARIA
VAROSI REGESZETI MUZEUM — A környékbeli archeológiai ásatások leletei
VAROSI MUZEUM — Chámi Gáfi festményei (április 24-ig).
KESZARIA
MODERN MŰVESZETI KEPTAR (a Citadellában) — Friedl Stern, A. Jorés és D. Gerstein miniatúrái.
CFAR
MŰVESZNEGYED — Sámuel Páma olajfestményei, akvarelljei és színezvázlatok (Állandó tárlat).
ÁSDOT JAKOV (MEUCHAD)
URI ES RAMI EMLÉKHÁZ — „Tavaszi tárlat”: Ubádja Alkara, Tuvija Beeri és Dávid Ben Saul festményei (április 25-ig).
HAZOREA
WILFRID ISRAEL HAZ — Hermann Struck (1876—1944) metszetei és litográfiái

KIÁLLITÁS

- IZRAEL MUZEUM Zsidóélet Marokkóban — Impresszionista festők munkái (a múzeum gyűjteményéből) — Erec-Jisráeli művészek vázlatai és lenvázatai a 15—20. századból (április 24-ig) — Az ifjúsági szárnyban: A filmés művészete — Rendkívüli tárlat: Kretakó-dombormű az egyiptomi szarkofágban talált sírből, amely halottat tort ábrázol: kenyérről, fűgével, húszeletről, sörrel és borral. Időszámításunk előtt 2300 évvel készült, a korai faragók 6-ik dinasztiája idején.
ROCKEFELLER MUZEUM — Arieli művészi fotói: „Alhambra-Granada”.
CHAN KEPTAR — A Becslé képzőművészeti főiskola növendékeinek művészi ékszerai, kerámiai és grafikai munkái (május közepéig)
IOE (Nemzetközi ifjúsági kulturaközpont, Eme Refaim 12) — Kelet-Jeruzsálemi arab festők kollektív tárlata (április 30-ig)
BEJTAN HÁOMANIM (Művészek Pavilonja, Smné Hánáid 12) — „Fali happening”. Jeruzsálemi művészek „kifestik” székházuk falait (április 29-ig)
NEKA KEPTAR (Ben Majmon 9) — Kethe Efrájim Markus (1892—1970) olajfestményei és szobrai. Emléktárlat (május 1-ig)
DIPLOMAT HOTEL (Tálmijot) — Jodé Tál forrásfestészek festményei (április 28-ig)
GILAT KEPTAR (Pinsker 4) — Lea Nickel, Aviva Uri, Jáir Gárbuz, J. Byle és A. Kupfermann festményei (április 28-ig)
DANOS KEPTAR (Abu Tor, Eln Regél 11) — Fiatal és veterán jeruzsálemi festőművészek munkái
RINA KEPTAR (Herz 90/4) — Művészi életképi és modern grafikai munkák
HAMERKAZ KEPTAR (Háemek 4) — Neves izraeli festők alkotásai
AZ UJ EPULET (Saul király fasor 27-29) — Toulouse-Lautrec színes vázlatai és litográfiái (április 24-ig) — Az állandó gyűjteményből, hazai és külföldi festők és szobrászok munkái.
HELENA RUBINSTEIN PAVILON (Társát fasor 6) — Avigdor Arich művei
MUZEON HAAREC — MUZEUM-VAROS.
ÜVEGMUZEUM — Európai üveg-holmik a renaissance-tól a 19. századig.
KERAMIKA MUZEUM — Amnon Jaszráeli színes és díszített kerámika munkái.
KADMAN NEMZETKÖZI MUZEUM — Európai zsidó pénzverők a középkorban.
REGESZETI MUZEUM (Jaffa, Óváros) — Állandó kiállítás — A Tel Avivban és Jaffán talált somronita (szamaritánus) leletek.
BEIT NECHUSTAN — A tmanl ásások legújabb leletei, köztük a 3200—3300 éves málánia, aranyszírt feltűrték (a zsidó forrásokban említett „nechustán”), amely áldozati célokat szentelt.
TECHNOLOGIAI ES TUDOMANYS MUZEUM — Állandó kiállítás: Tárlalmányok az óskortól, az első számjegy és a kerék használatától kezdve, egészen a műholdakig (a látogatók által mozgatható szemléltető példák által).
TEL KASZILA REGESZETI MUZEUM — Régi és új ásatások leletei.
NEPRAJZI MUZEUM — Széderlák (a látogatók által mozgatható szemléltető példák által).
TEL AVIV VAROS FORJENELMUZEUM (Bialik 26) — Állandó kiállítás.
IRAN MUZEUM (Bialik 26) — A betű és az írás története (Állandó kiállítás).
BEIT CIONÉJ AMERIKA (ZOA-Ház, Dániel Frisch 1) — Rájaj-kuk
- Új olaj festményei (május 1-ig)
BEIT HACHAL (Weizmann 60) — Dávid Zelichovszki katonafestőművész munkái (május 1-ig)
DUGIT KEPTAR (Frishman 43) — „Tavaszi tárlat”, tíz izraeli művész festményei és vázlatai (április 25-ig).
BLATTMANN KEPTAR (Chiszin 5) — Ciona Tádzer festményei
MABAT KEPTAR (Gordon 31) — Juhuda Ben Saul színes vázlatai
UJ KEPTAR (Reiness 32) — Cur Acomon festményei (április 27-ig)
GALERIA „3” (Jaffa, Óváros, Mázal Dágitm 10) — Chajja Schwartz festményei
BEIT SALOM ALECHEM (J. D. Berkowitz u.) — Zoma Bailler, az ungvay nagykövesség sajtoattásának festményei
LIM KEPTAR (Ben Jehuda 170) — Christina Broido (Párizs) festményei
CAVA KLUB (Ben Gvrol 30) — A Kur hízdadruti konzern amatőr és szobrász dolgozóinak kollektív tárlata (április 28-ig)
DIZENGOFF KEPTAR (Dizengoff 90) — Arje Leonid Weinberg vázlatai és akvarelljei (április 30-ig)
GALERIA „220” (Ben Jehuda 220) — Ester Hásaroni festménye (május 7-ig)
ÓVAROSI KEPTAR (Jaffa, óváros, Mázal Arje 14) — Jochánán Szlomon festményei (május 3-ig)
CHEMERINSZKI KEPTAR (Gordon 36) — Aharon Avni festményei (emléktárlat)
REISS-COHEN KEPTAR (Szávion) — Picasso, Dalí, Chagall, Matisse, Gauguin, Renoir és más nagy mesterek grafikai munkái
STUDIO „17” (Geula 17) — Kollektív tárlat
„HAKIBUC” KEPTAR (Dov Hoz 25) — Amor Meir (Máchánám), Borenstein Ábrahám (Eln Hásósá), Cházán Jechák (Geser), Cur Jakov (Givát Chajim-Meuchad), Erez Alex (Mismár Dávid), Filo Káfrí (Resáfim), Kámi Jakov (Metáfásim), Knáz Saul (Gán Smuel), Kremer Nájir (Brur Chajil), Ráfél Avram (Menára), Ráfél Nuri (Givát Chajim-Jehud), Szápir Járon (Mismár Háemek) és Tál Ohela (Pálmachim) festményei és szobrai (április 10 — május 7).
ANDROMEDA Keptár — Rájaj Jakóbon szobrai (április 7—28).
DAMIAN KEPTAR (Dizengoff 212) — Bruno Edelstein festményei.
BEJTAN HAOMANIM (Alchazí 9) — Második csoportos tárlat ismert festők és szobrászok részve telével (április 29-ig).
JODFAT KEPTAR (Dizengoff 190) — Pieter Engels (Hollandia) munkái (április 25-ig).
RENEE DAROM KEPTAR (Gordon 30) — Hazai és külföldi festők és grafikusok munkái.
JUDEA KEPTAR (Ben Jehuda 123) — Argov, Ghilá, Ghilba, Wexler és mások festményei.
ROSENFELD KEPTAR (Dizengoff 147) — 60 ismert hazai és külföldi festőművész válogatott munkái, jubileumi tárlat keretében.
RIEBENFELD KEPTAR (Piaza hotel) — Ismert izraeli festők és szobrászok munkái.
HADASSZA KLATSKIN KEPTAR

- (Frug 33) — Izraeli és európai festők és szobrászok művei, „Tavaszi tárlat”.
WESTON KEPTAR (Hájárkon 260) — Reggie Weston akvarelljei.
ROOZ KEPTAR (Hásóra 1) — Levánon, Frenkel, Guttman, Stegmacki és más ismert izraeli festők művei.
BINETH KEPTAR (Frug 42) — Tuvija Beeri festményei
HACEIRA KEPTAR (Frishman 19) — Hazai és külföldi festők munkái.
STERN KEPTAR (Gordon 24) — Neves európai művészek olajfestményei és akvarelljei.
MODERN MŰVESZETI KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázal Dágitm 4) — Festmények és grafikai munkák (kiállítás az állandó gyűjteményből).
MŰVESZETI KEPTARA (Alchazí 9) — Kizárólag papírra festett képek és vázlatok (a képzőművészek szervezete tagjainak állandó kiállítását hivatkoztja).
EVEZS GALERIA (Jaffa, Óváros, Netiv Hámozat u.) — Révész Endre fa és márvány szobrai és olajfestményei.
WOLNER KEPTAR (Dizengoff 177) — Neves hazai festőművészek munkái.
HAIPA
FENGERESZETI MUZEUM — Állandó kiállítás.
NEPRAJZI MUZEUM (Arlozorov 19) — Portugál népművészet.
JAPAN MŰVESZETI MUZEUM — Hirose fametszeti (április 14-ig)
ÓSTORTÉNELMI MUZEUM (Hátsbi 124) — Az ósember harc és vadász szerszámai magánygyűjtemény.
MODERN MŰVESZETI KEPTAR (Bialik 4) — Kolwitz, Altan, Hartung és mások munkái (április 28-ig).
DANJA KEPTAR (Aba Chuel fasor 126) — Miriam Szefi olajfestményei, akvarelljei és vázlatai (április 22-ig)
BEIT CHAGALL (UNO-fasor 24) — Ester Bári-Jodé festményei (emléktárlat május 4-ig)
GOLDMANN KEPTAR — Salvador Dalí színes karcolatai, a 25 éves Izraeli tiszteletére.
MISKAN (Balfour 3) — „A 25 éves Izrael”: gyűjteményes tárlat.
NACHMANI KEPTAR (Hánási fasor 90) — Rivka G. Feivel-Csecsovic és leánya Alicia Arbel-Csecsovic festményei (április 24-ig).
GRAFKA „3” KEPTAR (Derech Hájám 8) — „Tavaszi tárlat”: festmények, vázlatok, grafikai munkák és Arje Dov szobrai.
ZISSMANN KEPTAR (Nordat 3) — Janina Spitzglass naturalista festményei.
BEIT ABA CHUSI (Náv Sáánán, A.H. Silver 71) — Rájaj Wassermanszónai kubista festményei (április 21-ig).
KIRJAT BIALIK
BEIT KATZ — Francine Lassarin és Dália Lichtenstein olajfestményei, akvarelljei és fametszetei (április 30-ig).
RAMAT GAN
GALERIA „5” (Ramat Chén, Kar meli 5) — Acomon, Elláz és Beer festményei.
BEJTENU (Tel Binjámin, Binján 9) — Az ILAN szervezete gondozása már lévő béna és tollkánt amatőr festők, szobrászok és ótrosoi kollektív tárlata

CSEMEGEZLETBEN
— Mielőtt megfelelő hormarkát ajánlanék a 25. házassági évfordulóra, tudnom kell, hogy uraságod mulatni, vagy felejteni akar...

EGY KUPICA BÖLCSESSÉG

Az nevet legjobban, aki utoljára nevet, mert az érti meg leglassabban a viccet.

Az a férfi, aki nem hazudja a nőnek, hogy meghal utána, nem tiszteli eléggé a hölgy lelki igényeit.

A szerelem utáni barátság olyan, mint mikor valaki tüvész után rágyújt egy cigarettára.

Ahhoz, hogy megértsünk egy nőt — szeretnünk kell. De ha már szeretjük őt, felesleges megérteni.

Ahhoz, hogy diplomatikus legyünk a modorunk, nem elég a gyenge felfogas. Jólneveltségre is szükségünk van.

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBEN

Rendszerint az álmódó tekintetű nők a legéberebbek.

35 millió törvényt hoztak az emberek a világ különböző országaiban, hogy megkerüljék a tizparancsolatot.

Az olyan lány, akinek van ereje ellenállni a nemi erőszak kísérletének, jól teszi, ha minél erősebb férfiak társaságában forgolódik.

Az emberek meghamisítják a pénzt és a pénz meghamisítja az embereket.

Minden lány jó lánynak született. A gyakorlat teszi, hogy egy idő múlva még jobb lány lesz belőle.

Egy férfi, aki szeretett valaha egy nőt, mindent megtesz később érte, csak azt ne kívánják tőle, hogy újra szeresse.

VARATLAN VENDEG

— Gyere csak, Slomó! Az a helyes kislány keres, akivel együtt voltál télen a hegyekben síelni...

IFJUSÁG—BOLONDSÁG

A 15 éves lányka így szól bizalmasan a mamájához: — Anyu, nagyon komolyan szeretnék veled beszélni.

— Valami baj van... kislányom?

— Ahogy vesszük. Készülj fel arra, hogy rövidesen négy mama leszel.

— Az ég szerelmére kérlek, ki a papa?

— Azt nem mondhatom meg, anyukám. De őt megtalálhatom...

SVAICI IMPORT-TÖRTÉNET

A gyár tulajdonosa behívta a vezérigazgatót és így szól hozzá: — Uram, közölnöm kell önnel, hogy a fiam holnap belép a vállalatba. Szeretném, ha egészen előlről kezdené. Mindent mutasson meg neki töviről-hegyire, valamennyi munkafolyamatot, s a kereskedelmi problémákba is avassa be. Azt akarom, hogy a legalaposabban ismerje meg a dolgokat. És főleg, hogy egészen előlről kezdje.

— Ezt értem. Csak még azt nem tudom, hogy mi a célja önnek a fiatalemberrel?

— Nagyon egyszerű. Holnap délután összeül az igazgatótanács és őt választják meg a gyár vezérigazgatójának — az ön helyére...

VASARI TÖRTÉNET

— Mit kér ezért a ténétér? — Négyezer fontot. — Nem lenne elég a fele? — Lehet, hogy elég lenne, de fel-tehenek eladásával, sajnos, nem foglalkozom...

HAMBURGI IMPORTVICC

Egy nagy export-import cég személyzeti osztályán új emberrel tárgyal a főnök.

— És ami a fizetését illeti — mondja — az egyelőre havvi 1800 márká lesz. Később majd több.

— Köszönöm. Akkor majd később jövök...

FINOM KIS VENDEGLŐ

Halat rendel a vendég. Miközben szépen falatozik, odalép az asztalához a főpincér és a jobb éttermek modorának megfelelően érdeklődik:

— Hogy van megelégedve uraságod?

— Köszönöm, a hal aránylag elég jó. Már nyolc napja vagyok ebben a városban, s nagyon sajnálom, hogy csak most jöttem önközhöz vacsorázni. Igazán nagyon sajnálom.

— Uram, igazán megüszte-lő... — Hagyja, hogy befejezzem. Ha ugyanis azonnal ide jöttem volna nyolc nappal ezelőtt, akkor a hal friss is lenne...

SZERELEM, 1973

— Hogy szerettek-e? Hát persze, hogy szerettek. Csak várd meg, szívem, amíg veget ér a sportmisor közvetítése...

FÉRFIAK

— Hidd el, öregem, a nőket aztán soha nem lehet kiismerni. — Csakugyan? — Csakugyan. Nekem elhiheted. En aztán igazán ismerem a nőket...

PARIZSI IMPORT-VICC

Nagy ünnepség van egy párizsi étteremben. Ünneplik a negyed legöregebb lakóját, egy 100 éves bácsit. Megjelenik a banketten egy déli lap riportere is, aki a hus és a fagyalt fel-szolgálása között interjút készít az ünnepelttel. Így kezdi az öreg-urral a beszélgetést:

— Hat szóval maga a negyed legöregebb embere, kedves bátyám.

— Pszt! — válaszol halkán az ünnepelt. — Ne mondja el senkinek, de a feleségem valamivel öregebb nálam...

ASSZONYI ESZJÁRÁS

A férj és a feleség belépnek egy elegáns étterembe. A bejár-tat közelében gyönyörű nő ül magányosan az asztalnál. A feleség azonnal észreveszi, hogy nagyon megtetszett a nő a férjnek és ez úgy hat rá, mint a kigyómarás.

Mikor már elhaladtak az asz-tala mellett, a férj megkérdi a feleséget:

— Drágám, véleményed szerint, hány éves lehet ez a nő? — Fogalmam sincs — hangzik a válasz. — De többnek néz ki...

OSZI-TAVASZI TÖRTÉNET

Csuromvizesen érkezik haza a férj.

— Te jó ég! — csapja össze a kezét a felesége —, hát ennyire esik? — Mit gondolsz szívem? Hogy ennyire izzadok?

BIROSÁGI TÖRTÉNET

A bíró a vádlotthoz: — Nézze kérem, maga azt kéri, hogy halaszuk el a tárgyalást, azon az alapon, hogy az ügyvédje beteg. Ugyanakkor magát, a bílneselekményt beis-méri. Miért kell magának az ügyvéd? Azt hiszi, hogy találna mentséget az ön számára?

— Hiszen ez az, bíró ur! Pont erre lennék kíváncsi magam is...

TURISZTIKAI MESE

Mose Párizsba készül. Felke-resei utazás előtt a barátját, Slomót, aki már gyakran megfor-dult a fény városában és hasz-nos tanácsokat kér tőle.

A többi között megkérdi:

— Öregem, azt is tudni szeret-ném, hogy két hét alatt meny-nyi pénzre lesz Párizsban szük-ségem?

— Attól függ.

— Mitől? — Négyezer frankra van szükségem. De ha a feleséged-del utazol, elég lesz kétezer is...

KERESKEDELMI TÖRTÉNET

A kalaposüzletbe betér egy vevő és a panamakalapok iránt érdeklődik. Mutatnak neki né-hány kalapot, az egyiknél kiköt:

— Aztán, miibe kerül ez a ka-lap?

— Nem drága, noha a legfi-nomabb importár, 120 font.

— És hol a két lyuk rajta?

— Mitféle két lyuk?

— Hogy az a szamar, aki megveszi, kidughassa rajta a fü-leit...

DERÉK FÉRI

A rövidlátó férj belép a há-lószobába, ahol a felesége egy idegen ural enyeleg. A férj na-gyon barátságos hangon szólal meg:

— Drágám, nem láttad a szemüvegemet?

TÖRTÉNET A HAZASSÁGRÓL
— MIT VEGYEK FEL?

FINOM KIS VENDEGLŐ

— Mi ez kérem? Légy a levesben? — Bocsánat, ezt egyedül kell eldöntenie, uram. Én mindig gyenge voltam természetrajzból.

Kizárólag logikusan gondolkodóknak

Okos asszony soha nem igér többet egy férfinak, csak annyit, hogy „talán”.

A házasság kicsit hasonlít az étteremben elfogyasztott ebéd-hez. Az ember rendel valamit az étlapról, de mire ki-hozzák, már szívesebben enné azt, amit a szomszéd asz-talnál ülő ismerőse rendelt.

Az asszony megbocsát annak a férfinak, aki a maximumig élt az alkalom-adta lehetőséggel, de soha nem bocsát meg talnál ülő ismerőse rendelt.

Ha egy nő nagyon gyakran nevet, az még nem bizonyítja, hogy a társaságában ülő férfiak szellemesek. Lehet, hogy csak azért nevet, mert szépek a fogai.

ELVI VITA

— Mit tennél, ha azt monda-nám rólad, hogy gazember vagy?

— Beperelnék becsületér-tésért.

— És ha nem mondanám, csak gondolnám?

— Az ellen semmit sem tehe-lnék.

— Na jól van, akkor csak gondolom...

MEGLEPŐ TABLAK

Akik az üzleti táblák szövegét fogalmazzák, gyakran nincsenek tisztában a helyes szörenddel. Egy nő divatárú-üzlet falán, például, a következő táblát lát-tuk:

Női gyönyörű harisnyak var-ras nélküli hölgyeknek**

Egy gyászjelentésből: „Bumburnyak Oszkár vissza-adta nemcsodás lelkét Teremtője-nek. Elete folyamán hatszor volt nős. Az Isten most meg szabadtította szenvedéseitől”.

Egy férfi-divatüzlet kiraká-tában: „Külföldről importált eszközab-tok készítményű férfiaknak**

Egy fogókúra szalonban: „A legjobb módszer a súly-vesztésre, ha a tányéron hagy-juk...”

ISKOLÁBAN

A tanító bácsi kérdi Móri-c-kát:

— Meg tudnád-e nekem mon-dani, hogy miből állapítható meg a libák életkora?

— Igenis, tanító bácsi A fo-gakról.

— Te számár, A libának nincs is foga.

— De annak, aki eszi, annak vagy van, vagy nincs...

ÉLETVESZÉLY

A tisztji kurzusra való felvé-tel előtt kérdi a bizottság egyik tagja a jelöltet:

— Volt már életveszélyben?

— Voltam.

— Milyen körülmények között? — Mint a személyi lapomból kitűnik, sokgyermekes csalá-d-ban nevelkedtem. Őt nővérem volt...

ANYÓSVICC

— Mondd öregem, te hogy hívod az anyósodat? — En hívom? Dehogy hívom! Jön ő magától is...

IMPORT-VICC AZ ÁLLATVILÁGBÓL

Két macska találkozik az ut-casarkon.

— Vau-vau — mondja az egyik.

— Megörültél? Mi történt ve-led?

— Semmi. Csak annyit hallja mostanában az ember, hogy ide-igen nyelveket kell tanulni...

Jegyezze meg ön is, ha lehet

Sok férfi kapott pofont már azért, mert a keze gyorsabb volt, mint a szeme.

Ha az asszony azt mondja, hogy „nem”, az nem jelenti föl-tétlen az erkölcsösséget. Lehet, hogy csak gyakorlatlan-meg ilyen téren.

Az asszonyok okosabbak a férfiaknál. 'gaz, hogy kevesebbet tudnak, de jóval többet értenek.

Gela szicíliai városka lakói úgy csak meghökkennek egy reggel, amint meglátták, hogy az utcán parkoló mintegy hat-ezer gépkocsinak kivágása a gumiját.

A rendőrségnek fogalma sincs, ki lehet a tettes. A gépköcsi-tu-lajdonosok úgy vélik, hogy egy örült tehette. Egyesek azonban arra is gondolnak, hogy olyan valakinek a bosszúja, akinek nincs autója.

Különös versenyt rendeztek a Brüsszel — párizsi új autót megnyitása előtt: Brüsszel köz-pontjából három ember indult el egy időben délelőtt 9 óra 35 perckor: az egyik gépkocsia, a másik repülőgépen, a harmadik vonaton igyekezett Párizsba, az Opera térre.

A gépkocsin utazó lett a győz-tes, 12 óra 35 perckor befutott a célba, pedig 120 kilométeres sebességnél sohasem hajtott gyorsabban. Tizenkét perccel később megérkezett a repülőgép utasa is. A harmadik, a vona-ton utazó, 67 perccel később futott be.

FELNŐNEK A GYEREKEK

I.
Az apa így förmed 17 éves fi-ára:

— Mégis csak hallatlan! Hetek óta eltűnik itthonról minden ci-garettám!

— Ez nem lehet, apu.

— Hogy érted azt, hogy nem lehet?

— Mert én csak csütörtök óta dohányzom...

II.
A zord apa észreveszi, hogy 8 éves kislfia a strandon kukucs-kál a női öltöző mellett.

Előveszi a gyereket és így ok-tatja:

— Fiam, nem szép dolog, a-mit csinálsz! Nem illik nézni a nőket, amint öltöznek.

— De apu — magyarázkodik a gyerek —, engem nem érde-kei, mikor öltözködnék. Nézz be és látni fogod magad is, hogy vetkőznek...

III.

Az apa benyit véletlenül a 19 éves fia szobájába és nagy me-glepetéssel látja, hogy a fiatal-ember egy lánnyal enyeleg a szoba egyetlen fekvő alkalmatosságán.

Fejcsóválva kimegy, de más-fél óra múlva, mikor a lakás hallójában találkozik a fiával, így szól hozzá:

— Drága fiam, örömmel lá-tom, hogy felnőtél. Lenne egy kéresem ebből az alkalomból.

— Tessék, apám.

— Nem adnád kölcsön most pár hétre a villanyvonatodat, amelyet mindig irigyeltem tőled?

ÜGYVÉD-VICC

Két ügyvéd beszélget.

— Képzeld, milyen nehéz ügyfelem volt a héten.

— Mi volt vele?

— Minden áron be akarta ismerni a bűnösségét...

HAZASSÁG ELŐTT

Az órásmestertől egy fiatal-ember megkéri a lánya kezét. A boldog atya így szól:

— Rendben van. Megkapja tőlem Aliza kezét. Pontos, ko-moly lány, ami a fazonját illeti, csak a legjobbakat mondhatom.

És kap hozzá egy év garanci-át...

A FANATIKUS ÉS AZ OPPORTUNISTA

Irta: KARMELO JOCHANAN

Franciaországban a hegyek vajdát és kiséger született. A látszólag lélegzetelállítóan izgalmas, kétfoldos választási küzdelem és a hosszadalmas, intrikákkal és találgatásokkal teli kormányalakítás után, már vagy két hete ismét van kormány Párizsban, és ez a kormány szinte megtevésztől hasonló a korábbihoz. A miniszterelnök újra Pierre Messmer. Az egyetlen, ami jellemző az új kormányra, hogy ha lehet, még szűkebb, mint a választás előtti.

Az általános felfogás szerint, egy kormányban — természetesen a miniszterelnököt leszámítva — a négy legfontosabb tárca a külügy, a pénzügy, a hadügy, és a belügy-minisztérium. Pierre Messmer új kormányában ezek közül kettő gazdát cserélt. A külügy- és a hadügyminisztérium élén ma olyan személyiségek állnak, akik eddig, legalább is szűkebb hazájukat leszámítva, a nagyvilág szempontjából teljesen ismeretlenek voltak. Minden valószínűség szerint, legfőbb erényük, hogy az elnök, Georges Pompidou, feltétlen hívei közé tartoznak. Ennek ellenére, persze még korai volna őket jelentéktelenségnek minősíteni. Erdemes emlékeztetnünk idezni, hogy hányan ismerték külföldön például Pompidou nevét, amikor De Gaulle váratlanul miniszterelnököt csinált belőle.

Most azonban nem a meteorokról, hanem a hulló csillagokról van szó, mivel gondolom, érdemes megévezszer foglalkozni azzal a két nagymultu politikussal, aki eddig külügyminiszter, illetve hadügyminiszter volt és most kivált a francia kormányból. — ha másért nem, legalább azért, mert mind Michel Debré, mind Maurice Schuman, zsidók, vagy ha úgy tetszik, zsidó származásúak.

Azt persze nem hiszem, hogy Schuman, vagy Debré távozásában szerepet játszott volna az a körülmény, hogy zsidók. Annak ellenére, hogy Franciaországban a zsidók százalékaránya körülbelül egy százalékot tesz ki, mégis ennél sokkal nagyobb szerepet játszottak mindig a politikai életben, és annak ellenére, hogy Franciaországban is volt és van antiszemitizmus, mégis a tapasztalatok szerint, nem árt a zsidó származás a politikai karriernek.

Ne felejtjük el, hogy eddig a különböző francia köztársaságoknak öt zsidó miniszterelnökük volt már. A legismertebb és a legfontosabb közöttük az első, Leon Blum, a nemzetközi méretekben is jelentős szocialista politikus és gondolkodó, aki három alkalommal is betöltötte a miniszterelnöki tisztséget. Nagyon rövid ideig miniszterelnök volt az inkább mint erőskezű belügyminiszterként híressé vált Jules Moch, aki egyébként Leon Blum unokaöccse. A negyedik köztársaságban hosszabb-rövidebb ideig miniszterelnök volt René Mayer, aki a liberális polgárságot képviselte és a nagyjelentőségű Pierre Mendes-France, akiről inkább csak az érdekesség kedvéért jegyzem meg, hogy szefárd-zsidó származású. Az ötödik zsidó miniszterelnök pedig maga Michel Debré volt, aki most távozott a hadügyminisztériumból. Még vagy tizenöt évvel ezelőtt, De Gaulle elnökségének elején, állt a francia kormány élén.

Azonban annak ellenére, hogy Michel Debré és Maurice Schuman zsidók, jórészt ugyanazokban a kormányokban töltötték be fontos tisztségeket és egyszerre távoztak, mégis tévedés volna egy kalap alá venni őket, mert természetüket illetően, alig lehetett volna két különbözőbb embert találni. Ha nagyon röviden akarjuk jellemezni őket, akkor azt mondhatjuk, hogy Michel Debré legjellemzőbb tulajdonsága a fanatizmus, míg Maurice Schuman javíthatatlan oportunista.

Nem egyforma a viszonya a két politikusnak a zsidósághoz sem. Maurice Schumann, aki felnőtt korában keresztelkedett meg, nem csak hogy buzgó katolikus lett, de ráadásul a politikai katolicizmus egyik vezető teoretikusa. Ezzel szemben, Michel Debré viszonya a zsidósághoz sokkal kevésbé világos. Anyai biztos, hogy Debré egy nagyhírű és jelentős strassbourgi rabbi unokája, de hogy zsidó-e, vagy keresztény, esetleg felekezeten kívüli, azt már sokkal nehezebb megmondani. Franciaországban, ahol semmiféle hivatalos nyilatvánrtartás nincs a polgárok valóságáról, ezt nem mindig könnyű megállapítani. Különösen, amikor a keresztények nagy része ugyanúgy nem gyakorolja a vallást, mint a zsidók nagy része. Mindenestre olyan ember, aki Debrétől, akár keresztény templomban, akár zsinagógában találkozott volna — nincs. Azt, hogy keresztényt öntöttek-e a fejére, vagy felvették-e Ábrahám ösatyánk szövetségébe, azt is homály fedi. Ennyi persze, ami a zsidóságot, mint vallást illeti. A zsidóságról, mint nemzeti hovatartozásról, egyiküknél sem lehetett beszélni. Világos, hogy mind a ketten francia nemzetiségűnek vallották magukat.

A szélsőségesebb francia nacionalista Michel Debré, ami a fanatizmusát illeti, az nem a francia nacionalizmusnak szól, hanem a galleizmusnak. Debré szerint De Gaulle-nak mindig és mindenben igaz volt, életé-

ben, sőt még halála után is. Nem volt ember Franciaországban, aki olyan fanatizmussal és feltétlen odaadással szolgálta volna a tábornokot, mint Michel Debré. Jellemző erre, hogy Debré, aki a francia Algéria híve volt, mégis ő hajította végre Algéria átadását az araboknak és üldözte az algéri francia-nacionalista OAS híveit, akikől pedig nem állt távol. Mindezt azért, mert a tábornok így akarta, és ez megoldott a számára minden problémát.

Maurice Schuman viszont amíg nem volt De Gaulle utalmon, egyáltalán nem volt gaullista. Sőt, a katolikus MRP, illetve utódjának vezetői közé tartozott. Gaullista akkor lett, amikor nem volt érdemes más pártba tartozni. De Gaulle bukása után Pompidouknak még nagyobb híve lett, mint a tábornoknak és a nagyon várt külügyminiszteri tisztséget is csak ekkor nyerte el. Eppen Debrét váltotta le ezen a téren. Schuman moderáiban, viselkedésében, volt valami a legrosszabb értelemben vett, álszentkedő jesusitábol, vagy talán még inkább hasonlított egy olyan érdekű kitért jesuabocherra, aki megkeresztelésének másnapján tüntetően, hatalmas arany-keresztet a nyakában, meg végig a városka főutcáján.

Ami Izráelhez való viszonyukat illeti, ebben a vonatkozásban mind a ketten Izráel barátai voltak valaha és hatvanhét után megfordították a köpönyegüket. Maurice Schuman nyilván azért, mert így volt oportunista, és Michel Debré pedig, mivel De Gaulle így kívánta. Ha egyszer valamilyen módon megjavul a francia-izráeli viszony, akkor Schumann megint Izráel-barát lesz.

Debré soha, De Gaulle ugyanis már halott, és nem változtathatja meg ezen a téren a véleményét. Debré véleménye pedig örökre költve van a halott De Gaulle utolsó álláspontjához.

A REMÉNYSÉG VITORLÁSA

Simon Wisenthal brüsszeli előadóestje

Irta: MAKVARI GYÖRGY

Nagy jelentőségű kulturális esemény színhelye volt a napokban a CCLJ (Centre Communautaire Laïc Juif) nagyterme: Simon Wisenthal tartott nagydéki előadást most megjelent könyvével kapcsolatban Kolombusz Kristófról és titkos küldetéséről. Kolombuszról legelőször azt tudjuk, hogy ő fedezte fel Amerikát 1492-ben. Akik sokat adnak történelmi ismereteikre, arra is emlékeznek, hogy genuai származású térképész volt és először a portugáloknál kísérletezett majd Izabella spanyol királyné tette lehetővé hogy utrakelhesen felfedezni az Indiába vezető nyugati utat. Wisenthal most megjelent könyvében ezt sora megfogja. 15 esztendő aprólékos kutatásának gyümölcését — bizonyítékok egész sorát teszi elő. Mert Simon Wisenthal nem állt kevesebbet, mint azt, hogy Kolombusz zsidó megbízásból eredt utának, megkeresni az „Indiában élő zsidó királyságot”. Mende-mondák éltek ugyanis, hogy Perziában és Indiában virágzó zsidó államok vannak. Erre utal 900 körül El Dad Hadani és később Tudela Benjamin is irásaiban. (A feltételezés mindenképpen jogos volt, mert a 12 törzsből csak Benjamin és Jehuda leszármazottainak lakhelye volt ismeretes.)

Spanyolországban a Kolombuszt megelőző időkben vette kezdetét a nagy zsidóüldözés. A kényszerkitértek közül sokan titokban továbbgyakorolták az ősi hitet. Ilyen kényszerki-tért zsidó miniszterek tették lehetővé Kolombusz utját — azzal a szándékkal, hogy az üldözösek tizedelte zsidóságnak új otthon talájon az esetleges indiai zsidó királyságon belül. Wisenthal itt külön kitért az első hajót legényességére: ennek javarésze zsidó volt. Kolombusz tolmácsot is vitt magával, az ő nevére Wisenthal a liszaboni archívumban találta: Louis de Thorez-nek hívták és héber-spanyol tolmács volt.

Kolombusz személyével is sokat foglalkozott kutatásai során a szerző. Szerinte lehetetlen, hogy Kolombusz egy szegény genuai vi-

lágítótoronyőr fia volt. Mint ilyen, semmiképpen sem jutatható volna be a portugál majd a spanyol udvarhoz, nem kerülhetett volna olyan magas személyiségek elé mint a már említett két miniszter. Valószínűbb az a feltevés, miszerint Majorca szigetéről származik. Itt éltek ugyanis a kor legjobb térképrajzolói. Mint ismeretes, Kolombusz kitűnő térképekkel rendelkezett, melyeket mind saját maga készített. A XV. század mediterráneumban a térkép-készítés kizárólagosan zsidó foglalkozás volt. Ebből a tényből következett Wisenthal Kolombusz Kristóf esetleges zsidó voltára.

A szerző figyelmét a részletkérdésnek tűnő, de mégis jelentőséggel bíró események sem kerültek el: Kolombusz ugyanis amikor hajórára szállt, az indulást az utolsó pillanatban előre hozta — még napkelte előtt, éjjel 11-kor vitorlái bontott és kifutott a nyílt tengerre. Vajon mi készítette őt a hírtelen távozásra? A spanyol hatóságok az indulás napjának éjfélet jelölték meg az ország zsidótalanításának időpontjaként. Akit a hajnal spanyol földön ért — arra borzalmak vártak. Kolombusz tudta ezt, s ezért sietett javarészt zsidó legény

ART BUCHWALD:

NÉLKÜLÖZHETETLEN KÉSZÜLÉKEK

WASHINGTON.— Az energia-válság olyan méreteket ölt, hogy hovatovább súlyos áldozatok kell hoznunk és minden egyes kilowatt árammal takarékoskodunk kell majd, ha továbbra is fenn akarjuk tartani a világ legmagasabb életszínvonalát.

A mult héten egy csoport bölcs öreg ember gyűlt egybe Washingtonban hogy megvitassa mi féle elektromos készülékeket lehetne kiküszöbölni az amerikai háztartásokból, hogy az elkövetkező évekre biztosítsuk a zavartalan áramellátást.

ségével nemzetközi felségvízre evezni még az éjjel beállta előt.

Az áhitott földet ugyan nem lelte meg, zsidó királyságra nem bukkant, — de felfedezte Amerikát, amely néhány évszázad múltán felülkerekedett az elszabadult poklon, legyőzte Hitler Németországát és szövetségeseit.

A közönség ámulatn hallgatta a Bécsből érkezett joviális előadót, aki tiszta jiddis nyelven, itt-ott anekdotázó stílusban történelmi dokumentumokat ismertetett — brilliáns logikával érvelt, cáfolt. Adat felkutatásában is — úgy látszik — ugyanolyan jó adottságokkal rendelkezik, mint ahogy náci bűnösök nyomára bukkant. A jiddisül nem értők számára az előadást párhuzamosan franciára fordították. Hossza nem lépte túl az egy óras időtartamot, — a rutinos előadó tisztában volt az aranyszabállyal, miszerint a figyelem 60 perc után lankadni kezd. Akit azonban mindez részletesebben is érdekelt, az előadás után megvásárolhatta az előadó most megjelent francia nyelvű könyvét La voie de l'espoir címmel. Az előadásra szánt több csomag könyv pillanatok alatt elfogyott. Ebben persze közrejtett az is, hogy a szerző dedikálta is kötetét. Akinek jutott könyv is, dedikáció is — mint hadisákmányt vitte magával egy jól sikerült előadás után.

Kilépve a brüsszeli éjszakába felpillantottam az égre — csillagos este volt. Elgondolkoztam: ezek a csillagok vezették egykor Kolombusz Kristófrót is — az imént hallottak alapján új hazát keresni az üldözött zsidóknak. Mennyit változott azóta a világ! A zsidóságnak is van hazája.

— Gentleman, azért vagyunk ma itt, hogy megvitassuk bizonyos elektromos készülékek eliminálását az amerikai szinről. Az elnök arra kér bennünket, nyújtsuk be neki azoknak a készülékeknek a listáját, amelyeket fel kell áldozni a rendszeres áramszolgáltatás biztosítása céljából. Kinek van valami javaslat? — Azt hiszem az elektromos fozekének mennyire kell — javasolta a bölcs emberek egyike.

— Elment az esze? — kiáltott fel egy másik. — Nem várhatja el az amerikaiaktól, hogy közel kezeljék a fogaikat. Ez rettentő nehézségeket okozna az átlagos jövedelmi polgárnak, kinek senkije sincs, aki ezt a munkát elvégezné helyette. Gentleman, én éppen úgy az energiamegtakarítás mellett vagyok, mint bárki más, de ne veszítsük el a fejűnket.

— All right. Mi van a villamos hajsütővas eltörlesztésével?

— Nevetséges — morogta az egyik bölcs. — Ebben az országban a nők fegyvert ragadnának, ha elvonnék tőlük villamos sütővasaikat. Hogyan várhatjuk el tőlük, hogy támogassák energiapolitikánkat, ha nincs lehetőségük rá, hogy könnyűszerrel rendbehozzák a hajukat?

— Jó pont — mondta az elnök. — Nem dobhatjuk ki a bébit a fürdővízzel.

— Volna egy javaslatom — emelte fel kezét egy másik bölcs ember. — Miért ne tiltanánk be az elektromos ceruzahegyezőket?

Halotti csönd támadt. Végül is valaki felugrott:

— Szó sem lehet róla! Az elektromos ceruzahegyező az egész kapitalista rendszer kulcsa. Tudja miért maradtak mögöttünk az oroszok az iskolákban? Mert diákjaik még ma is közel hegyezik a ceruzáikat. Azonkívül, brutto nemzeti össztermelésünk az elektromos ceruzahegyezőktől függ. Egy orosz titkárnőnél egy teljes percet vesz igénybe amíg meghegyezi ceruzáját az elavult nem-elektromos módszerrel. A mi titkárnőnk ezt megethették tíz másodperc alatt. Gentleman, amint megenezedik, hogy az oroszok behozzák ceruzahegyező előnyünket, bucsusókot lelhelhetnek a nemzetgazdaságunkra.

Az elnök lekalapálta: „Tehát valamennyien egyetértünk abban, hogy az elektromos ceruzahegyező maradjon.”

— Mi van az elektromos konzervnyitóval?

— Abszolúte nélkülözhetetlen. Nem várhatja el egy amerikai polgártól, hogy közel nyisson ki egy konzervdobozt. Mindjárt kitérnie a forradalom.

— Gondolom ez vonatkozik az elektromos narancsléfacsaróra is?

— Nincs elnök, aki képes lenne kormányozni az amerikai népet, ha azt arra kény szeritenék, hogy közel facsarja ki mindennapi narancsléjét. Előbb eliminálnám az utcai világitást semhogy lemondanék az elektromos narancsprésékről.

— Ismerek embereket, akik el tudnak lenni elektromos paplanok nélkül, de nem tiltathatják-e esetleg be az elektromos ágyvíbrátorok gyártását — legalább is addig, amíg a válság végetér?

— Ezt a javaslatot még a jegyzőkönyvből is törölni kell! — tiltakozott a bölcs legelősebbike. — Az ágyvíbrátor elsőrendű szűk ségleti cikk ebben az országban, különösen azok számára, aki hátfájásban szenvednek. Én kilepek ebből a bizottságból, ha csak még egy szót hallok az ágyvíbrátor ellen.

— Nos, gentleman, még mindig nincs semmi a listánkon. Pedig bizonyára van valami elektromos készülék, amelyről egyhanguan megállapíthatjuk, hogy nélkülözhető?

— A fűtött uszoda?

— Lehetetlen. Ha Benjamin Franklinnak valaha is eszébe jutott volna, hogy egy nap elimináljuk a fűtött uszodát, akkor sohasem fedezte volna fel az elektromosságot.

(sz.l. fordítása)

Nem mindig annak van igaza,
— aki kiabál

Löwe Eliav Máarach Kneszet-képviselő, a hetedik Kneszetben 11.275 szavazat jogán kapott helyet.

Eliezer Soszták, Merkáz Chofsi Kneszet-képviselő, a hetedik Kneszetben mindössze 5.119 szavazat jogán kapta helyét!

AZ ÚJ TÖRVÉNY SZERINT
ILYESMI NEM TÖRTÉNHEZ

Az új törvény szerint, amelyet Soszták képviselő annyira elítélt, egyetlen listáról sem választanak meg senkit maradék szavazatok alapján és minden Kneszet-képviselőt csakis teljes mérték jogán választanak meg.

A Máarach, amelyet a kis pártok igazságtalansággal vádolnak, a utolsó választásokon több, mint 632.000 szavazatot kapott, és minden egyes képviselője a választók több, mint 11.000 szavazata jogán ül a Kneszetben!

A fenti példa világosan bizonyítja, hogy nincs szükségszerűen igaza annak, aki kiabál. Néha pontosan az ellenkezője igaz ennek.

MÁARÁCH — IZRÁELI MUNKAPÁRT-MÁPÁM

A sebészek és az anesztetikuskok első közös kongresszusa

«A korszerű anesztéziái metódusok hozzájárultak a sebészet fantasztikus fejlődéséhez»

— mondja dr. Gesztes Tamás, a beér-sévi kórház altató főorvosa

Irta: BOROS GYÖRGY

Az izraeli sebészek 10-ik, és az izraeli érzéstelenítő orvosok 9-ik nemzetközi kongresszusa, néhány nappal ezelőtt zajlott le Beér-Sévan. Ez volt az első valóban nagyméretű tudományos találkozó a Negev fővárosában és egyben a kirurgusok és anesztetikuskok első közös konferenciája is.

A helyi sebészek részéről dr. Mose Feuchtwanger sebészorvos és dr. Török Gábor, ortopédorvos, egyetemi tanár, fardhatatlannal tevékenykedtek a kongresszus sikeres megrendezése érdekében. A konferencia zárónapján tartott közgyűlésen dr. Feuchtwangert a sebészek szövetsége új elnökévé, dr. Török Gábort, a szervezet főtájkárává választották.

Az érzéstelenítő orvosok részéről dr. Gesztes Tamás, a beér-sévi kórház altató főorvosa vett részt a kongresszust előkészítő bizottság munkájában. Hozzá fordultunk nyilatkozatért a kongresszus kiértékelésével és az anesztéziológia eredményei, problémái elemzésével kapcsolatban.

— Mi az oka annak, hogy a két szakorvos szervezet, ezáltal első ízben, együtt tartotta meg kongresszusát? — volt az első kérdésünk dr. Geszteshez.

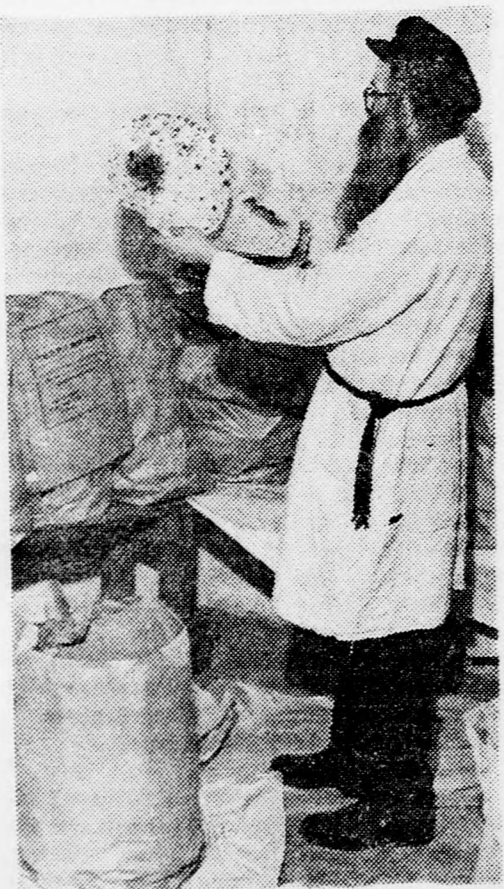
— Mielőtt a kérdésre válaszolnék, helyesebb tartanám egy rövid ismertetést, visszajelentést adni az altató történetéről. A modern anesztézia tulajdonképpen 1846 óta létezik. A történelem első anesztéziáját, a szó modern értelmében, Bostonban, Morton hajította végre, megpedig éterrel. Az operációs terem, ahol ez lejátszott, Amerikában nemzeti emlékműnek számít. A Massachusetts General Hospitalban van és a helyiségre úgy lép be a látogató, mint egy szentélybe. Az elmúlt nyáron abban a szerencsében részesülhettem, hogy öt héttel, mint vendég, abban a kórházban dolgozhattam, ahol az első anesztézia adott.

— A nyugati világban, elsősorban Angliában, soha nem fért kétség ahhoz, hogy az anesztézia külön szakma, az, amelynek mindig voltak specialistái. De Angliát kivéve, ahol az altatóosztályt elválasztották a sebésztől, Európában, főleg a német iskolában, az anesztéziát a sebészet egyik mellékágának tekintették és nem volt elismervé önálló szakterületnek. Használó volt a helyi Magyarországon is és Kelet-Európa többi államában. A múlt században a soros sebész, vagy altatóorvos, végezte el az érzéstelenítést és ha később voltak is képzett anesztetikuskok specialisták, a sebészet hatáskörébe tartoztak.

— Csak az ötvenes években változott meg a helyzet: Mind több és több állam egészségügyi szolgálata tette magáévá azt, ami a gyakorlatban Angliában és Amerikában már száz éve létezik és ismerte el az anesztéziológiai önálló orvosi szakágként és nem a sebészet egyik mellékterületének. Izrael az angol tradíció szerint ment és az alapalapítás óta minden kórházban van anesztéziológiai osztály. A kisebbekben pedig anesztéziát szolgálat, amely külön áll, független a sebésztől. És a sebészorvos nem főnöke az altatóknak, még abban az esetben sem, ha ez utóbbi nincs főorvosi rangban.

«AZ EREDMÉNYEK A SEBÉSZET ÉS ANESZTÉZIA KÖZÖS SIKEREI»

— A két izraeli szakorvosi szervezet, a közös kongresszus megrendezésénél, az a szempont vezette, hogy az információk kicserélése a sebészek és az érzéstelenítők között, kedvező hatással lehet a további együttműködésre és abból csak gyümölcsöző eredmények szülehetnek — magyarázza Gesztes főorvos. — Ugyanis az utóbbi években

SMIRA MÁCESZ KESZÍTÉSE

12 UJ KELET 1973. IV. 20

nyilvánvalóvá vált, hogy a két szakág szoros kooperációja nélkül elképzelhetetlen a sebészet további fejlődése. Az előrehaladás a sebészetben, fantasztikus mértű. Azonban nem fér kétség ahhoz, hogy a nagyszerű eredményeket a sebészet nem tudta volna elérni, ha az altató nem fejlődik, ha az anesztéziában nem alakulnak ki újabb, korszerűbb metódusok.

— A sebészet vállalkozni mer a legkomplikáltabb műtétek elvégzésére, mert tudja azt, hogy az anesztézia képes életben tartani a legnehezebb, legsúlyosabb állapotú pácienseket is. Ugyanis az operáció alatt az anesztetikuskok gondoskodnak arról, hogy a műtőasztalon fekvő betegeknek meg legyen a kellő vér-, illetve oxigén-ellátása, megfelelő mennyiségű folyadékot kapjon és kellő mennyiségű folyadékot válasszon is ki. Vagyis, feladata a test normális fiziológiai működése biztosításával — életben tartani a páciens. Ennek tudatában érthetővé válik, hogy a sebészet állandóan újabb és újabb igényekkel jelentkezik és arra ösztönzi az anesztéziológiai, hogy olyan metódusokat dolgozzon ki, amelyek lehetővé teszik a legkomplikáltabb műtétek sikeres elvégzését is.

— Napjainkban mi „az utolsó szó” az altató területén?

— Természetesen csak mosolyogni lehet a még széles körökben elterjedt tévhitet, hogy ma is étert használnak. Hol vagyunk már az étertől? ... A modern anesztetikuskok módszereik annyira sokféleké, hogy ugyancsak minden műtethez, minden körülményben és minden betegségnél, választhatunk olyan anyagot, ami a legalkalmasabb a speciális operációhoz. Vannak olyan altatószerek, amelyek ugyancsak csak külsőleg mutatnak alvási jelenséget: a páciens tulajdonképpen nem is alszik, csak meg van bontva az összeköttetés közte és az agycentrum között. Ez a disszociatív anesztézia: a beteg reflexei úgy működnek, mintha ébren lenne, de nem érez semmit, nem reagál környezetére.

— Tulajdonképpen ez az utolsó szó az anesztéziában. Azonban nem minden műtétről és nem minden korban alkalmas. Első sorban gyerekeknél használjuk és főleg rövid műtéteknél. Lehetővé teszi azt, hogy rövid idővel a műtét után, lábra lehet állítani a páciens és olyan operációknál, amelyek azelőtt többnapos kórházi ápolást igényeltek, már a műtét napján el lehet bocsátani a kórházból a frissen operált beteget.

— A legelterjedtebb anesztézia napjainkban a kombinált metódus. Az összetett rendszerű altatóban néhány anyagot intravénásan adunk be, majd néhány anyagot belégzéses eladunk a páciensnek. Az intravénás befeccskendezéstől elalszik, azután esővet vezetünk a tüdőbe és mesterségesen lélegeztetjük. A legtöbb esetben a kuráré egyik melléktermékét használjuk. Ez jobb a kurárénál: ugyanazt a hatást ériük el, de a mellékjelenségek sokkal csekélyebbek, enyhébbek.

Irta: BOROS GYÖRGY

— A legelterjedtebb anesztézia napjainkban a kombinált metódus. Az összetett rendszerű altatóban néhány anyagot intravénásan adunk be, majd néhány anyagot belégzéses eladunk a páciensnek. Az intravénás befeccskendezéstől elalszik, azután esővet vezetünk a tüdőbe és mesterségesen lélegeztetjük. A legtöbb esetben a kuráré egyik melléktermékét használjuk. Ez jobb a kurárénál: ugyanazt a hatást ériük el, de a mellékjelenségek sokkal csekélyebbek, enyhébbek.

NEGY NEVES KÜLFÖLDI ANESZTETIKUS VETT RÉSZT A KONGRESSZUSON

— A kongresszuson mintegy 280 sebész vett részt, köztük 40 külföldi jeles kirurgus és 60 altatóorvos, valamint négy neves anesztetikusk külföldről — meséli Gesztes főorvos. — A négy vendég között a leghíresebb volt J.J. Bonica professor. Seattle-ből, Washington államból. Világhíri anesztetikusk: szerzte a világon az ő szisztemái szerint dolgoznak, metódusai világszerte ismertek. Tulajdonképpen ő a regionális anesztézia „pápjá”. (Regionális anesztéziának nevezik azt az érzéstelenítési módszert, amikor csak egy főideget altatnak el, amely az operálandó területre vezet.)

Bonica professor fedezte fel és vezette be a gyakorlatban a számtalan, napjainkban általánosan használt altató metódusokat. Kutatómunkái irányelvi szolgáltnak a regionális anesztézia minden ágában, de elsősorban a szülészetben. A fájdalommentes szülés, amiről a közönség állandóan hall, tulajdonképpen Bonica metódusai szerint folyik le. A kongresszuson kutatásai legújabb eredményeiről számolt be.

— Egyéni benyomásai a kongresszussal kapcsolatban?

— Mivel az elmúlt nyáron néhány hetet

töltöttem a legismertebb anesztéziológiai centrumokban, ezután pedig részt vettem Japánban, a Kyotóban rendezett anesztéziái kongresszuson — alkalmam nyílt a kiértékelésnél az összehasonlításra. Örömmel töltött el a tudat, hogy a nálunk elhangzott előadások megütötték a Kyotóban tartott konferenciák színvonalát. Nagyon jó érzés tudni azt is, hogy az izraeli anesztéziológia mennyire lépést tart a világszínvonalal.

Dr. Gesztes Tamás (47) Komáromban született, gyermekkorát Érsekújvárott és Pozsonyban töltötte. A háború alatt Komáromban élt, munkaszolgálatos volt, majd a háború után a prágai egyetemen tanult. Tanulmányait 1949-ben, alijázásakor, félbeszakította és csak egy évvel később tudta folytatni studiumait a jeruzsálemi egyetemen. 1953-ban nyerte el orvosi diplomáját és miután az anesztéziára specializálta magát, 1960-ban, az új kórház megnyitására, Beér-Sévan telepedett le családjával. Tizenhárom éve áll a kórház altató-osztálya élén, főorvosi rangban. Nős; két lánya van, 16 és 13 évesek.

— Mik a problémák a kórház altató-osztályán?

— Az elmúlt 13 év alatt a beér-sévi kórház hatalmas fejlődésen ment át és természetesen az evolúcióból kivette részét az anesztéziái osztály is — válaszolja. — A fejlődést a személynzeti problémák okozták: nincs elég altatóorvos, munkaerő hiánnyal küzdünk. A szűkséget, operációs termenként, másfél altatóorvos, de az anesztetikuskok hiánya miatt csak 4-5 műtőben tudunk dolgozni, jóllehet a beér-sévi kórházban kilenc műtő áll rendelkezésünkre. Vagyis személyzet hiányában, nem tudjuk kellően kihasználni a hatalmas potenciált.

— A mult vívmányai mellett szólnunk kell a jövőbeli elvárásokról is — és ez az orvosi fakultás — mondja a bucsuzásánál dr. Gesztes. — A lejáratott kongresszus sikere nem kis mértékben bizonyítja azt, hogy Beér-Séva nemcsak tudományos konferenciák megtartására alkalmas, hanem az orvosképzés céljaira is. Örülünk, hogy 1974 őszén alkalmunk lesz az első diákokat a Negev Egyetem Orvosi fakultására felvenni. Nem is lehet kétséges számunkra, hogy kórházunk — amely a klinikai kiképzést nyújtja majd — teljes mértékben és sikerrel teljesíteni fogja megistizelő feladatát.

Titusz diadalíve Jeruzsálemben

Irta: RÖSSEL MORDECHAJ

Giuseppe Medici olasz külügyminiszter izraeli látogatásának bizonyára komoly politikai célja volt. Nem tudom, felajánlotta-e a külügyminiszter országga szolgálatait a közkeleti vizsály rendezésére, azt sem tudom, felvetették ezeken a tárgyalásokon a szuezi zárlat kérdését, vagy az olaszok kölaj-érdekeltségének problémáját Szíriáj felszígletén.

Engem, egy jelentéktelennek látszó hír fogott meg: Medici külügyminiszter kijelentése, hogy az olasz-izraeli kultúregyezmény megállapodása szerint, áthozzák Titusz diadalívet a római Fórumról — Jeruzsálembe.

Nem államok közötti szablonos megegyezés technikai lépését látom ebben a megállapodásban, hanem a mélyreható történelmi eseményt, amely módot nyújt arra: új dimenzióban lássuk a zsidó mult és jelen csodálatos alakulását, hogy ismétleten megvívjuk a „Necéah Israel” — Izrael öröklétének megmagyarázhatatlan misztériumáról.

Többször jártam Rómában. Nem a kozmopolita világváros csábító attrakciói vonzottak, az évezredes zsidó mult nyomát kutattam itt, nemzeti gyalázatunk és összeomlásunk örök időkre szóló tanulságát.

Ugy bolyongtam a Tiberis folyó partján és a Colosseum romjai között, mintha módomban állna visszaidézni a kétezredével ezelőtti eseményeket. Látni véltem a rabláncra vert zsidó foglyokat, amint járomba haitott fölvel hajzólják őket, a győzelmi mámorban uszó Róma utcáin, Meaum elé kényszerít a zsidó szabadságharc hőseinek a cirksus országlái elé vetett halálküzdelmét és hogy mit éreztek a Gálik büszke zsidó parasztjai, amikor a házak ablakából kéjes mámorral kiáltottak feléjük: HEP, HEP! — Hjerusalem est perditá — Jeruzsálem elvesztett!

A józan ész azt diktálta volna, hogy mély gyűlöletet éreztek e város és annak multja iránt, hiszen Róma Judea letiprásának örök bizonysága.

Ennek ellenére sem gyűlöletet, sem elkésere det nem éreztem és úgy élveztem a jöke-délyű római polgárok szavélysségét, mint minden arra vetődött turistát.

Először úgy magyaráztam ezt magamnak, hogy talán az elmúlt kétezzer év okozta, a történelmi tválat semlegesítette a fájdalom és szgyénerzetet. Az igazi okra csak később jöttem rá, amikor elmentem a Fórumhoz, hogy megnézzem Titusz diadalívet. Főleg zsidók járnak megnézni ezt a kaput, mások számára nem tulságosan érdekes látványos-

ság. A világ minden részéből összesereglett zsidók, a kegyeletérzéstől áthatva, szomorúan, lehajtott fejjel állnak a kökolosszus emelött, mely nem enged felejteti és amely minduntalan eszünkbe juttatja államiságunk elvesztésének tényét.

Nézegettem a kaput és a belevésett képeket, amikor egy fiatal izraeli szábré, a vele lévő barátja vállára állt és a zsebéből előkötört krétával, hatalmas héber betűket rajzolt a diadalívre: Am israél cháj — a zsidó nép él.

Abban a pillanatban értettem meg a talányt, miért nem érezek semmilyen ellenérzést, vagy gyűlöletet, amikor Róma utcáit rovom. Mert Róma a nagy, a féltelmetes világhatalom jelképe eltűnt, mert az elpusztítottként vélt Judea és annak népe újra életre támadt és sosem virágozott úgy, mint épp ma és a Forum diadalíve nem több történelmi érdekességnél, míg annak társága, a zsidó nép, eleven valóság.

Az elmúlt husz évszázad alatt állg volt nap, hogy ne érezük volna a hazátlanság árkát, de az is tény, hogy egyetlen percére sem szűntünk meg hinni és bizni abban, hogy a hazátlanság csupán átmeneti állapot. Naponta többször mondtuk el a hitvallással felérő imát: „Ulójörusálajim irchá mórachámim tásvu” (Jeruzsálem városodma térv vissza irgalommal), és lakjál benne, amint megierítéd és épisd fel azt a legközelebbi napjainkban. Bár késkékedett, végtelen hossza nyult a várakozás ideje, mégis biztosra vettük, hogy előbb-utóbb megvalósul az ígért.

Hol van már Titusz? Hol vannak a „Judea capta” felirású emlékművei, mi az értéke a híres győzelmi kapunak? A zsidó nép hite és imái erősebbnek bizonyultak a világhódító impérium fegyvereinél és rabláncainál.

*

És most az érzelmeket felkavaró kie-naphir, hogy Titusz diadalíve a zsidó államban kerül... Sokatmondó szimbólumot látok abban is, hogy Róma egyik minisztere, Titusz kései utóda, hozta el hozzánk a hírt. Ha lehetséges elégtétel évezredek szvenvedéséért és megaláztatásáért, ugy a mi nemzedékünk osztályrésztűl jutott ez a kifejezhetetlenül nagy történelmi elégtétel.

A harmadik zsidó állam fennállása 25-ik esztendőjében, Rómából Jeruzsálembe vándorolt Titusz győzelmének jelképe és mint muzeális ereklye nyer elhelyezést.

Ugandai menekültek — Ausztriában

(NEWSWEEK) — Az Ugandából kiűzött 45.000 ázsiai többségének sikerült valamilyen új otthonra találni és telepedni, bármily szokatlan és idegen is legyen új környezetük. Mintegy 27.000-en közülük, akik brit utlevéllel rendelkeztek, menedéket találtak Nagy-Britanniában. Kanada körülbelül 6000-et fogadott be, ugyanennyien tértek vissza Indiába és az Egyesült Államok, különleges törvénykezés sel, további 1100 bevándorlást engedélyezett. Norvégia és Svédország megnyitották kapukat néhány száz nyomorék és más nehéz eset előtt, míg Hollandia, habár csak 300-at fogadott be, több mint egymillió dollárt irányzott elő, hogy minden családot ellásson lakással, butorral és a legtöbb családfeenntartót már tisztességes munkához juttatta.

De számos ugandai száműzött sorsa mind a mai napig rendezetlen, az állampolgársági viták és az elintézetlen vízum-kérvények bürokratikus bonyodalmak közepette. 1514 ugandai száműzöttet, akit senki sem akart, nagylelkűen Ausztria fogadott be és helyezett el. menekült táborokban és családi penziókban, abban a reményben, hogy rövidesen otthonra találjan Angliában és Kanadában. Felének sikerült tovább utazniok, de a világ keveset tud 755 szerencsétlen ázsiai sorsáról, akik még mindig Ausztriában vesztegelnek — gyökértelenül, — munka- és továbbutazási lehetőség nélkül, egy olyan országban, amely amugy is túl van

Nem mindennapi lopás történt Wickersley angliai városában egy éjjel. Valaki ellopott négy szivattyú egy benzinkutortól. A helyi rendőrség képviselője kijelentette: — Nemcsak azt nem tudjuk, ki lehetett a tettes, de kétnapi tanácskozás után arról sincs fogalmunk, miért tehetta.

terhelve politikai menekültekkel. „A világ szempontjából az ugandai szükségzshelyzet véget ért amikor az utolsó menekült landolt a bécsi repülőtérén”. — mondja egy agyonhajszolt osztrák helyügyi tisztviselő. „de ugy-lászik, hogy 600 elhelyezhetetlen, nehéz eset, véglegesen a mi nyakunkon marad”.

MAGYAROK ÉS CSÉHEK KÖZÖTT

Az Ausztriában rekedt menekült csak a Vöröskereszt latssez-passer-jával rendelkeznek és a külföldi konzulátusok legjobbüket elutasították, mert nincs életképes szakmájuk. A legszámalmasabb annak a 221 ázsiai-nak a helyzete, akiket a Traiskirchen-i menekült táborban — (Bécsből 20 mérföldnyire délre) szállásoltak el. 500 magyar és csehslóvak menekült között, akikkel nincs közös nyelvük, csak közös problémájuk. A különböző konzulátusok látogatásán kívül tétlenül tölti napjaikat, kártyáznak, vagy régi angol magazínokat olvasnak. Az unalmos kívül, legfőbb panaszuk a szokatlan koszt: az első nap a jó-hiszemű osztrákok sertés és

marhagulyással fogadták az ázsiaikat — amit ugy a muzulmán, mint a hindu menekülték sértésnek vettek.

Egyes menekültek olyan szakmákkal rendelkeznek, amelyekkel boldogulhattak Ugandában, de amelyek másutt hasznavehetlenek. „A kanadai gabonatermelők például, nem tudnak mit kezdeni egy olyan „gazda tisztivel”, akinek eddigi gyakorlata az ugandai kávéültvényeken dolgozó néger munkások felügyeletére szorítkozott”. — mondja az egyik nemzetközi menekült-elhelyező iroda kétszgebe-esett tisztviselője. Más menekültek, mint Zulfikar Ali Dzsámál, 30 éves, volt kereskedő, kaphattak volna vízumot, de nem hajlandók hátra hagyni idős szüleiket, akiknek bevándorlási kérvényét elutasították. „A külföldi konzulátusok egyszerűen nem értik, milyen fontos számunkra együttmaradni családjainkkal”. — lamentálja Opamal.

VIZUM ÉS SZIMPATIA
A bürokratikus uttorlaszok ellenére, a makacs ázsiaak kitar-tóan folytatják az ostromot a konzulátusok ellen, helyenként és időnként sikerrel. Búbiánna, amely eddig brit utlevéllel rendelkezők ázsiaikat engedett be, a mult héten elhatározta 300 idős, hontalan befogadását. kiknek gyermekeit Commonwealth utlevelekkel már eljuttották Angliába. Az amerikai külügyminisztérium újabb szükség-törvények életbe léptetését tervezi, amely végső soron lehetővé tenné az Ausztriában rekedt összes ugandai menekült bevándorlását az Egyesült Államokba. Egyidejűleg a kanadai külügyminisztérium utastotta bécsi követségét, hogy kezelje „rokonszenvenyű” a menekülteket, ami a gyakorlatban vízumot jelenthet, meg nem is.

Időközben a szerencsétlen ázsiaak az osztrák kormány nagylelkűségére vannak utalva — és ez, furcsa módon, megneghezítheti távozásukat. Mint azt az egyik bécsi helyügyi tisztviselő elmagyarázta: „Mindenké tudja, hogy nem fogjuk elkergetni, vagy éhezni hagyni őket, így hát senki számára nem sürgős a befogadásuk”.

Az Uj Kelet előfizetési árai külföldre

LÉGIPOSTÁN 1973 FEBRUÁR 1-TŐL

naponta	péntek és ünnepnap
Európa 1 hónap I.L. 27.—	3 hónap I.L. 28.50
USA, Kanada 1 hónap I.L. 35.—	3 hónap I.L. 37.50
Mexico 1 hónap I.L. 41.—	3 hónap I.L. 45.—
Dél-Amerika 1 hónap I.L. 51.—	3 hónap I.L. 56.—
Ausztrália 1 hónap I.L. 56.—	3 hónap I.L. 61.50
Hajó posta 1 hónap I.L. 20.—	3 hónap I.L. 22.50

UJ KELET
kiadóhivatala

Forradalmi reform az elemi iskolákban:

MEGSZÜNİK AZ ELSŐ OSZTÁLY, LÉTREJÖN A »ZSENGE KORCSOPORT«

— Együtt tanulnak az 5, 6 és 7 éves gyerekek — Az újításnak főként az elmaradt rétegek számára van óriási fontossága —

Ha sikerül a közoktatásiügyi minisztérium által meghirdetett forradalmi iskola-reform, amelynek végrehajtása már folyik — s lapunk beszámolt róla — bizonyára bucsút mondunk a konzervatív értelemben vett első eleminek. Más szóval: megszűnik minden kis gyermek alma, hogy az első osztályba kerüljön. Az osztály helyét átveszi a »zsenge korcsoport«, amely az 5, 6 és 7 éves nebulókból áll.

A »zsengek« együttesen játszanak és tanulnak és közösen építik a következő évek alatti nevelésüket, sőt az egész jövőjük alapját. Az óvodába ekkor már csak 3 éves gyermekeinket küldjük, sőt talán a 2 éveseket is. Mulában van az idő, amikor gyermekeink iskolai nevelése 6 éves korban kezdődött, mert a korhatár a 70-es években előbbre szorított.

Ez az új iskola-reform, amelynek megvalósítására törekedik Jigál Alon, ismert lendülettel munkamódszerével. Ez lesz a legnagyobb »kultur-forradalom«, amelyet az izraeli ifjú nemzedék valaha is átélt. Bizonyos fokig világvilágban is újítás-szamba megy ez a rendszer. Nemcsak nálunk, hanem más, nagyobb és fejlettebb országokban is, forradalmi reform lesz ez a közoktatásban. Vég-eredményben hasonló, totális mértékű átszervezés még a világ egyetlen országában sem hajtották végre. Jigál Alon reméli, hogy a diákok tanulási színvonalának emelésével egyidejűleg, sikerül végrehajtani a nem kevésbé fontos feladatot: a társadalmi rétegek közötti különbség megszüntetését.

Azonos nézetek vannak a pedagógus-szakemberek. Pedagógusokból álló tanulmányi munkacsoport, amelynek élén Slo-mo Fuchs professzor, a Jeruzsálemi egyetem pedagógiai fakultásának vezetője áll, hosszasan tanulmányozta a közoktatási reformot és a következőket írta véleményezésében és javasla-taiban:

„Az elmúlt 10 év alatt példátlanul nagy figyelmet szenteltek a zsenge koru gyerekek fejlődéséigényének. Amilyen mértékben elhelyezték az egyes rétegek társadalmi problémáit, — olyan mértékben növekedett az a nyomás, amelynek célja, hogy azonos feltételt és alkalmat nyújtsanak minden gyermeknek, hogy azonos eséllyel induljanak társadalmi funkcióik pozitív végrehajtására. Az illetékesek figyelmének javarésze a zsenge gyermek korra, az iskola előtti periódusra koncentrá-lódott azért, mert kiderült, hogy nagyon sok gyerek azért bukik meg a vizsgákon, azért nem tudja sikeresen folytatni és befejezni tanulmányait, mert hiányos felkészültséggel, gyakran a tanulástól való idegenkedéssel, jutott el az iskolába. Bebi-nyosodott az is, hogy a megfelelő előzetes beavatkozással és irányítással, mélyreható változások, eredményeket lehet elérni a gyerekek különféle tevékenységére.”

A pedagógus munkacsoport véleménye szerint, az iskolába menést megelőző zsenge korban különös fontossága van annak, hogy minden gyerek számára azonos lehetőségeket és esélye-keket biztosítsanak. A zsenge koru gyerekek nevelésére vonatkozó tervezet, nemcsak a sors-sújtotta kisiskolák számára hasznos, hanem minden gyermek hasznát veszi és ezért nemcsak a társadalmi rétegek közötti különbség eltüntetése a cél, hanem az, hogy így minden gyermeknek azonos módú és keretű nyújtsanak az egyéniségi kifejlődésére és funkcionáló képességeinek teljesítésére.

A pedagógusok ezért ajánlot-ták, hogy a kötelező ingyenes oktatást a 4 éves gyermekekre

is terjesszék ki, sőt tegyék lehetővé, hogy már a 3 évesek is óvodába kerüljenek, az iskolás gyermekeknél szokásos, jelenlegi tandíjkezelés helyett elve alap-ján. Mi több; a pedagógusok o-lyan oktatási tanterv kidolgoz-sát javasolták, amely kiterjed minden egyes izraeli csecsemő-re is. A szükséges oktatást a közegészségügyi, népjóléti szol-gálatok útján terjeszték, egy-egyetlen céltól vezettek; minden csecsemőt a lehető legjobb mó-don előkészíteni az óvodai és az iskolai tanulmányaira.

A közoktatásiügyi miniszter reméli, hogy a 70 és évek vé-gén már minden 3—4 éves gyer-ek számára lesz hely az óvo-dában. A jövőben a szegénység és nyomor már nem lesz ürügy a tudatlanságra. A szülők szor-rongott helyzete tehát nem fogja okvetlenül megfosztani a gyereket a tanulási lehetősé-gtől és attól, hogy előre halad-jon az életben és jövőjét építse. Az állam fogja pótolni mind-azt, ami hiányzik a szülői ház-ból.”

A közoktatásiügyi minisz-terium az új tantervre óvónök-kezt képez ki és gondoskodik ar-ról, hogy a »második Izraelhez« tartozó minden gyermeknek a-zonos esélye legyen a tovább-tanulásra.

Ha ez megvalósul, akkor Iz-ráel lesz az első állam a világ-ban, amelyik gondoskodik min-den 3 éves gyermek ingyenes oktatásáról.

A pedagógiai reform kereté-ben az 5—7 éves gyerekekre vár a legnagyobb meglepetés. Már a következő új tantervben 12 ilyen zsenge korcsoport lé-tetít a közoktatásiügyi minisz-terium az ország különböző ré-szeiben. Más szóval: a tanuló-s-ba bevonnak olyan 5 éves gy-e-reket is, akiknek az előző tanterv szerint még az óvodái-ban volt a helye. Ezek együtt ülnek a 6 évesekkel, akik az-előtt első elemisták voltak és a 7 évesekkel, akik már másod-ik »nagy gyerekeknek« ne-veztek magukat. Ezek csoportok-ban tanulnak, amelyeket nem a kor, hanem a gyerekek fogé-konyasága és bizonyos szakmák, vagy témák iránti érdeklődése szerint állapítanak meg.

Az elzáródás szerint, min-den osztályban 2—3 ilyen mun-kacsoport lesz. A tanítónő-óvo-nő, csoportról-csoportra járva, magyaráz majd, tanítja, oktatja a gyerekeket. Igyekezik különös témák iránti érdeklődést kelteni bennük és tevékenységüket a helyes mederbe terelni. Az egyik csoport például az a-b-c-t tanu-lja majd, a másik csoport a betűvetést gyakorolja, a harmad-ik pedig rajzol, vagy mással foglalkozik. Minden gyerek az érdeklődésének megfelelő cso-porthoz csatlakozik, saját sza-bad választása szerint. Nem kell majd többé gyakran 3 órát föl-tenni írással, vagy az egyszerű-egyetlen. Alkalmuk nyílik a gy-e-rekeknek arra, hogy változatos-tak tegyék a tanulást, az egyik csoportot elhagyva, a másikhoz csatlakozzanak és számtalan he-lyet írni tanuljanak, ha éppen kedvük tartja.

A zsenge csoport 3 éven át tanul együtt, majd az elemi is-kola harmadik osztályába kerül.

A konvencionális értelemben vett osztályokban — magya-ár-zák a pedagógusok — a tanító-nő az átlagos gyerekekhez beszél, vagyis a gyengébb képességű nem érti meg, az átlagon felü-li gyerek pedig unatkozik. Ez új tanítási rendszerben minden gyerek a képessége szerinti ta-nulási »adaghoz« jut. Lehető-ség nyílik az individuális fog-lalkozásra és foglalkoztatásra. Megszűnik a tanító és az osz-tály közötti »ping-pong játék«, amikor a tanító a válaszfalon-tul áll. Elnűnik az unatkozó és

szeszűlen fegyelmezett osztály, amelyből élénk, aktív, szorgal-mas és munkáskezdő gyermek-csoport lesz.

Az új keretben — magyará-zák a reform hívei — minden gyerek képességei szerint tanul-5 éves korban tud majd írni és olvasni. A kevésbé tehetséges 6 éves korban jut el erre a nivóra, de mindenesetre 7 éves kor-ban már nem lesz olyan gyer-mek, aki ne uránia az a-b-c-t és a számjegyeket. Vonatkozik ez más tantárgyra is. Az új »zsenge csoport« tantervébe igyekeznek bejuttatni mindazt, ami jó és előnyös volt az óvo-dában és az életben. Az óvo-dásgyermek vidám, örömteli já-tékos kedvétől kezdve, egészen az osztályokra kötelező fejele-mig és tanulásig. Azt is remé-ljük, hogy az új módszer révén kiküszöböljük azt a válságot, a-mely minden apróság osztály-része, amikor elhagyja az óvo-dát és az iskolapadba kerül.

A tanterv is gyökeresen meg-változik. A közoktatásiügyi mi-nisztérium már az idén két pár-huzamos tantervet dolgozott ki a zsenge koruak számára. Ezek egyike azt célozza, hogy min-den 5 éves gyereket megismer-tessék a matematika alapfogal-mait, a másik pedig az, hogy bevezessék őket a társadalom-tudomány alapfogalmainak rej-telmeibe. A tantervet ismert tudósok, pedagógusok, közöttük egyetemi tanárok dolgozták ki. Ezek a körök biztosra veszik, hogy ha a gyerekek zsenge kor-ban megismerik és így megsze-retik a számokat, később, fő-lleg a főiskolai tanulmányaik ide-jén, nem fognak idegenkedni a magasabb fokú matematiká-tól.

A már kész tanterveket kísér-lekppen kipróbálták néhány óvodában és figyelemreméltó sikert értek el. Az most a hely-zet, hogy az óvónő a gyerekek elé áll és olyasmiket magyaráz

nekik, mint a törtvonal, vagy a közös nevező. Ezután játéksze-keret vesz elő: dobokat, csörgöket, trombitát és cintányérokat és megkéri a gyerekeket, hogy számolják meg a játékszereket. Kiderült, hogy a csöpségek minden nehézség nélkül számol-nak és könnyen, saját maguktól rájönnek a helyes válaszra, hogy a tárgyak »közös nevezője« az, hogy valamennyi hangszer.

A tel-avivi egyetem pszicho-lógiai tanszékének előadója, dr. Szára Szmilánszki szerint, aján-latos, hogy a gyermek már 5 éves korában olvasson, írni és számolni kezdjen. Az elesteit ré-tegekből származó gyermekek szá-mára, az egyenesen létszüksé-let. Dr. Szmilánszki a napok-ban befejezett kutató munkájá-ban rámutat arra, hogy a kie-gészítő oktatásra szoruló gyere-kek közül azok, akik már óvo-dás korban írni-olvasni tanu-ltak, az iskolába kerülve, min-den nehézség nélkül utóélet-azokat a kis társaikat, akiknek nem volt semmi problémájuk a családi házból. Sőt, bizonyos esetekben, jobb előmenetellek voltak, fogékonyabbak lettek és intelligencia-nívójuk is növeke-dett.

Az erre rászoruló gyerekek már a zsenge koru »iskolá-ztatási előleget« kapnak, vagyis megadják nekik a lehetőséget arra, hogy a módos és nívós családokból származó gyerekekkel felvegyék a versenyt. Az ilyen gyerek már az első, de legkésőbb a második osztályban, a »jó házból való« társa színvonalá-ra kerül és lépést tart vele. Egyesek közülük néha »kis biztatásra« szorulnak, viszont az eredmé-nyek mindenkor kielégítőek. E-zeknek a gyerekeknek pozíció-já orthon, az elesteit családi kör-nyezetben, megjavul, ami önbí-zalommal tölti el őket és segít az objektív nehézségeik legyö-zésében.

A FIATAL IZRAÉLI LABDARUGÓK MEGHÓDÍTOTTÁK AZ ANGOL KÖZÖNSÉGET

Megfiatalított válogatott csap-atunk győzelemmel felérő ve-segét szenvedett Londonban az egyik élvonalú és legnevesebb an-gol proficsapatnál a Westham United együttesétől, de ezzel egy-ütt meghódította a zsufolt le-látókön izgáló közönséget. Az ellenfél a Westham valóban nagy csapat, itt játszik a világhí-rű angol válogatott Bobby Mo-or és az együttes nemzetközi vi-szonylatban is a »klasszis csapato-k« közé sorolható. Már az a tény, hogy az első 14 percben képek voltakunk 2:0-ra vezetni — idegen pályán — komoly fegyvertényt jelent és azt bizo-nyítja, hogy fiataljaink — ha a-karnak tudnak is. Az angol saító a legnagyobb elismeréssel ír az izraeli csapatról, amelynek a mérkőzés előtt igen nagy híre volt, bár az angol szurkolók nem felejtették el a mex'kói jó sze-replést. Idejét múltó időzni az an-gol lapok beszámolóiból, de min-dent egybevetve, a közönség vé-lőmenyét és a saját beszámolókat megállapíthatjuk, hogy a nez-zetközi mérkőzésekhöz nem szu-kott izraeli fiúk pompásan meg-állták a helyüket az angol vá-városban és teljes egészében elnye-rték a közönség tetszését. A neves sportújságíró, a ma-gyar származású Lesli Vernon — (Vajk László Gábor, rókoni) Rechovonon élnek, állandó mun-katársra a nagy világlapoknak,

Football Monthly, World Soc-ker, »Goal«, Daily Record stb. az angol TV hírmagyarázója) írt nekünk a mérkőzésről. A töb-bi között ezeket: Nemcsak azért mentem ki a mérkőzésre, mert a Westham hí-re vagyok 1948 óta, amióta Lon-donban élek, de nagyon kívánc-si voltam az izraeli futballisták-ra. Hallottam rólok jót és rossz-szat is. De eddig csak a nagy ve-veket (Spiegel, Spiegel, Kalde-ron) ismertem, most azonban láttam a fiatalokat és minden el-foglaltság nélkül állíthatom, hogy nagyon kellemesen csalódtam az izraeli futballistákban. Viszoker kapus például az angol proficsa-patokban is megállná a helyét. A csapat főhíbbája a rutinhiány és a komplikált játék. A mai modern labdarugásban keveseb-bet adogatnak és gyorsabban tör-nek előre. Az izraeli csapat so-kat játszik keresztbe. Farkas két-dőlja beszélgetésre váthat bármely élvonalbeli angol profinak is. Általában az izraeliek technikás játékosok, jól kezelik a labdát, de erőnlétük kifogásolható. 20-0s vezetés után még a híres Westham ellen sem lett volna szabad vesztienők, mert renge-ték jól helyzetük maradt ki és 2:2 után kapkodtak. Nekem az a szent meggyőződésem — nem azért, mert jó zsidó vagyok és szeretem Izraélt — de érdemes ezeket a csapattal foglalkozni, ér-

demes áldozni az együttesre, le-tétséget kell adni számunkra. — hogy minél többet játszanak él-vonalbeli európai csapatokkal és akkor a fejlődés nem maradhat el.

Vernon kiértékelése után a ro-mánok elleni 3:1-es vereség és a rossz játék csak másod kiskiklák-nak tűnik. De ebből sem szabad tragédiát csinálnunk, mert a ro-mán válogatott meverte már 3:0-ra a spanyol válogatottat is. Azt sem kell elfelejteni, hogy a mérkőzés Pitești-ben volt és ott sokkal nehezebb játszani mint Bukarestben. A hajnöki mérkő-zéseken például Piteștiből igen kevés csapat tud pontot elhozni.

Lesli Vernon leveléből ki kell emelnünk azt a megállapítást, hogy az izraelieknek többet kel-lene játszaniuk európai élvonal-beli csapatokkal, mert a rutin hiányzik nálunk. »Szövegeinknek mindent el kellene követnie, hogy Izrael be-kapcsolódjon az európai labda-rugás verkeringésébe és szerepel-jen a különböző díjmérkőzésen. amint teszi kosárlabda vá-logatottunk, amely ma komoly szerepet játszik a nemzetközi ko-sárlabda életben. Ezt az utat kell követnünk labdarugásban is mind felnőt mind pedig ifju-sági téren.

MOSE HAREL

A Magyar Zsidó Oklevéltár XIV. kötete (1742-1769)

Szerkesztette és kiadta Scheiber Sándor, Budapest, 1971.

Az oklevéltár 14-ik kötete 504 történelmi okiratot ad közre, a-melyek mind későbbi korból valók (a legrégebbi köztük 1742-ből). Mint tudjuk, e korszak, amit a cimlap is feltüntet, — Mária Terézia uralkodásának az ideje. Az a körülmény, hogy a közölt okmányok kések, egy-általán nem kisebbítik azok ér-tékét, sőt ezáltal gyakorlati hasznuk nagyobb, minthogy a legtöbb magyarországi zsidó hit-köztség éppen a 18-ik században pusztításai miatt, nagy részük új életet is ekkor kezdte, mint Veszprém, Pécs, Buda, Pest, Szeged, Makó, Hódmezővá-sárhely, stb. zsidó közösségei.

A 18-ik században megváltoz-tak a politikai és gazdasági vi-szonyok az előző századokkal szemben. E században ugya-ís befejeződött a királyságoknak modern értelemben vett álla-mokká való fejlődési folyamata, s mint abszolút királyságok írták be nevüket a történelem-be. Az erősen központosított kormányzatú abszolút királysá-gokban, már nagy fejlesztési munkák folytak, jól működő, széles hivatali kart és jól szerelt állandó hadsereget szer-veztek. Mindezeknek fenntartá-sa súlyos anyagi megterhelést okozott e királyságoknak. Ezek a körülmények jelentős változást hoztak az országok zsidói éle-tébe. Kezdek feltűnni a zsidó pénzügyi tehetségek.

Magyarország zsidóinak helye-zete ebben az időben még elé-alacsony volt. Még sok zsidó hit-község lakott az otthonukból va-ló kiűzés réme fenyegette, de a tehetséges, kiváló zsidók már megkezdéséhez jutottak, a gon-dokkal küzdő kormányzatok ré-széről, amelyek gazdasági szol-gálatait értékesnek tartot-ták.

Ilyen gazdasági tehetségre í-szólo tanulmányt olvasunk a bevezetésben: „Oppenheimer Sámuel működése, különös tekin-tettel magyarországi kihatásai-ra“ címen, Szakály Ferenc ter-ténész tollából. Érdekes leírás-ban vázolta Szakály Ferenc, hogy Oppenheimer és a neki dolgozó helyi zsidók, főleg Ma-gyarországon vásárolták össze a császári hadsereg ellátására szükséges mezőgazdasági ter-

welvényeket. Persze, sok nehe-zsége is ütközött a nagyhatású Hoffactor Oppenheimer: „Oppenheimer embereinek — olvassuk — meg kellett küze-dniük a magyar kamara, a föl-desurak, városok és a paraszt-ság, tehát lényegében az egész magyar hivatalosvezet és tár-sadalom ellenállásával.”

A császár azonban kitartott mellette, személyi megbízható-sága és korrektsége folytán. Vollonits Lipót, a magyarfaló és zsidógyűlölet győri püspök, »valóságos személyes ellensé-gének tekintette Oppenheimer-t és semmilyen eszköztől nem ri-adt vissza tönkretételére“ — ol-vassuk a tanulmányban.

Azt is olvassuk, hogy a múlt század második felében és e század elején, sok tanulmányt írtak Ausztriában és Magyar-országon Oppenheimerrel: „A szerzők többsége kifejezetten Oppenheimer ellenesek ... Egyesek — a kor katasztrófa-lis pénzügyi helyzetének okozó-ját, a bírodalom vérszopját, látják benne ...”

Szakály Ferenc azonban elis-meréssel adózott Oppenheimer-nek: „Ha elfogadjuk, hogy a törökök kiverése Magyarorszá-gból I. Lipót kormányának ta-lán a legpozitívabb tette volt, akkor nem tagadhajuk meg az elismerést Oppenheimer működé-sének másik, egyébként az elő-bíektől elválaszthatatlan olda-lától, a hadsereg szállításoktól sem.”

Az előzőben Zsoldos Jenő irodalmi munkásságának bib-liográfiáját olvassuk, abból az alkalomból, hogy „Zsoldos Je-nő a nagyérdemű tanár, a Zsi-dó Gimnázium ny. igazgatója, az idén töltötte be (1971) 75-ik évét“. Fájdalom, hogy ez a bib-liográfia a közben elhunyt dr. Zsoldos Jenő emlékének meg-

örökítése lett. A többszáz között oklevél egyik jelentős része a türelmi adók behajtásának nehézségeit tár-gyalja. A vármegyék nemesei ugyanis a rendelt kiadása óta hevesen küzdöttek ellene és ea-nek behajtását sem vállalták el. Az oklevelek másik része a bá-nyavárosok vidékéről kitöltött zsidók ügyeit tárgyalja.

A legtöbb okmányból azt lát-juk, hogy a helytartótanács, s a nemesi vármegyék, általában a zsidók pártját fogják, a szük-keblű, irigy városi polgárokkal szemben. Különösen a katolikus reakciói félsze. Nagyszombat küzdött a zsidók ellen, még ha azok csak ideiglenes vásári ke-reskedők voltak is. Erről is több oklevél tanuszkodik. Visz-sza-visszatérő okmányok beszél-nek Wiener László pozsonyváral-jai zsidó szücs küzdelméről, hogy Pozsony városban szücs-üzletet nyithasson, amit a szücs-űzlet mindenképp meg akart a-kadályozni. A zsidó szücsmester küzdelmét végül siker koronáz-ta, mivelhogy — az okmányok tanúsága szerint — minden se-gítségért megkapott a helytartó-tanácstól és a megyei hatóságok-tól. A XVIII. század a fejlődő pénzgazdálkodás következté-ben, sok dokumentum a zsi-dók és a keresztények között fo-lgó gazdasági tevékenységekről, követelések foganatosításáról, perekről adnak számot.

Az Oklevéltár XIV. köteté-nek okmányai sok és jelentős adatot nyújtanak a Mária Te-rézia korabeli magyar zsidó kö-zösségek, s társadalmi történe-tének megírásához.

E sikeres oklevéltár kötet is dr. Scheiber Sándor professzor és munkatársai érdeme.

DR. GONDA LÁSZLÓ

Es a pápa hallgatott... A Vatikán titkos iratai

A Vatikán még nem tette kö-zé a második világháború irat-kiadásaiban lévő összes iratát és a múlt héten kiadott két köte-let nem szánták okvetlenül mentegetőzésnek. Ez a bepillan-tás a Vatikán háborus rugószer-kezetébe, azt mutatja, hogy XII. Piusz érzékenyen érintette a zsidók sorsa, amelynek enyhíté-sére időnként hatástalan kísér-leteket tett. Az iratokból kide-rül, hogy Piusz már 1939-ben megpróbált menedéket találni a Németországhól menekülő »nem árja keresztények« (kikeresztel-kedett zsidók) számára. Ugyan-csak kiderül, hogy olyan római katolikus államok, mint Iror-szág, Bolivia és Chile, már megtagadták a menekültek be-fogadását. Brazília elnöke ugyan »különleges szívesseget« tett a Szentatyának és engedélyezett 3000 vízumot kikeresztelkedett zsidóknak, akik hajlandók föld-műveléssel foglalkozni, de rész-ben bürokratikus nehézségek, részben a Gestapo ellenkezése folytán, csak ezer ilyen vízum kihasználására kerülhetett sor-

„SEMLEGES AKART MARADNI

Tudván, hogy mi történik a zsidókkal, miért mulasztott el tiltakozni Piusz pápa? A most nyilvánosságra hozott iratok ta-núsága szerint, hivatalosan sem-leges akart maradni, hogy él-lyes jog szívfájdalmat okozott a zsidók tragédiája, de mit sem tehetett ellene“. Egy másik szer-kesztő szerint, a pápa úgy érez-te, hogy még egy hallgatag Szentatyája és egy hallgatag Va-tikán is jobb, mint semmi és a náci nyilvános ellátása csak-nem biztosan megtorlásokra és esetleg a pápa letartóztatására vezetett volna. De a múlt hé-ten közzétett iratokban semmi olyan adat nincs, ami véet ve-ne a morális vitának Piusz ma-gatartását illetően, aki, úgy lát-szik, többet adott meg ez eset-ben Caesarnak, mint amennyi megillette volna.

Ami a lényegesebb kérdést il-leti, nevezetesen, hogy mennyit tudott Pius a zsidók elpusztítá-sáról, az iratok rendkívül érde-kes történelmi lábjegyzettel szol-gálnak: egy levéllel, amelyet az egyik jövendőbeli pápa íntezett a másikhoz. 1943 júliusában, Monsignor Angelo Giuseppe Roncalli, a Törökországban és Gö-rögországban akkreditált pápai nuncius és később XXIII. Já-nos pápa, levelet írt Monsignor Giovanni Battista Montiniek, XII. Piusz szárnysegédének, aki most VI. Pál pápa. Jelentés té-ve egy beszélgetésről, amelyet von Pápen német nagykövettel folytatott Ankarában, Roncalli mintegy mellékesen megjegyzi, hogy megvédte a német diplo-mátámiert, sokmillió zsidót Lengyelországba deportáltak és ott megsemmisítették.”

Nincs bizonyíték arra, hogy Pius személyesen elolvasta a le-velet, jöllehet valószínű, hogy Montini legalább a lényegéről tájékoztatta a Szentatyát. De ez

Az Áliját Hanoár a szegény családok gyermekeit is befogadja

Joszéf Klaermann, a Szochnut vezetőségi tagjának nyilatkozata

A Szochnut ifjúsági osztályaként működik az Áliját Hanoár, tevékenységét negyven évvel ezelőtt kezdte meg. Azóta soha nem járt kitaposott úton. Mindig a pillanatnyi igények szabják meg, hogy milyen réteg gyermekeinek alijiztatásával, illetve begyökeresítésével törődik a nagyjelentőségű intézmény.

Az utóbbi két évben, például, segítséget nyújt az Áliját Hanoár egy fontos izraeli szociális probléma megoldásához. Megnyitották intézeteik kapuit a szegény családok gyermekei számára, s ezzel könnyíték a szülők helyzetét.

A Szochnut berkeiben „Klaermann programnak” nevezik ezt az irányvonalat, amely valóban újdonságnak számít.

Az első szakaszban 4600 gyereket vettek fel a különböző intézményekbe, aztán a szám egyre emelkedett. Jelenleg a gyerekek mintegy 50 százaléka nem olcsósaladóké, hanem a nehéz anyagi helyzetben levő szülők, akiknek helyzetén könnyített felvételük.

Az egyik forma, hogy ifjúsági központokat létesítettek, ahol reggeltől estig tartózkodnak a gyerekek. Gondoskodnak az élelmiszerellátásról és tanulásról, valamint szociális igényeiket is kielégítik. Este azután hazamennek.

Joszéf Klaermann, a Szochnut vezetőségi tagja és az Áliját Hanoár osztályvezetője, a következőket mondja erről a tevékenységről:

— Tévédés lenne azt hinni, hogy ez a munka független az alijiztatástól. Csak tudomásul kell vennünk, hogy nem minden család helyzete rendeződik anyagi

lag néhány év alatt — az alijiztatástól számítva. Már pedig hivatalosan 3 évig olé az olé. Nos, engem régen foglalkoztat, hogy mi legyen azoknak a családoknak a gyermekeivel, amelyek a 3 év letelte után is begyökeresítési problémákkal küzdenek, s anyagi nehézségeik vannak. Nem lehetünk bürokraták. Igaz, formális értelem-

ben már túl vannak az olé-időhatáron, de a lényeg tekintve, minden támogatásra méltóak. Meg is kapják az Áliját Hanoártól.

Ami az anyagiakat illeti — a Szochnut végrehajtó bizottságának legutóbbi — két hónappal ezelőtt megrendezett — ülésén megvitatták az Áliját Hanoár új tevékenységi ágával összefüggő problémákat és pótköltséget állapítottak meg.

További 20 millió fontot irányoztak elő erre a célra. A közelmúltban új igazgató került az Áliját Hanoár élére, Srágá Adiel személyében.

Az igazgató tevékenységéről így nyilatkozott Joszéf Klaermann:

— Adiel ezelőtt a közoktatásiügyi minisztériumban dolgozott. Nagy tapasztalattal ren-

delkezik a nevelés terén, értékes embert nyertünk általa. Minden támogatásra méltóak. Végül a következőket mondotta:

— A mi munkánk által nyilatkozni meg a zsidó világ segítségére a szegény családok iránt. Gyermekeinknek igyekszünk a legjobb nevelést biztosítani, hogy teljes értékű, hasznos izraeli polgárokká fejlődjenek.

A TÉVÉ HETI MŰSORA

Április 20, péntek

15.00: A PARTRIDGE CSALAD — „Hol vannak a régi szép dalok?”

15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA

18.00: Rövid hírek arab nyelven

18.02: Teljes hosszúságú arab játékfilm

19.45: Hírek arab nyelven

20.05: UNNEPI DALLAMOK

20.10: A HÉT — Hangos heti híradó

21.00: JÓZSEF ÉS A SZINES KONTOS — Musical. József eladataráról, egyiptomi karrierjéről és találkozásáról apjával és testvéreivel. Előadja: a Young Vick együttes.

21.35: SZEPLÁNYOK AZ EJ SZAKÁBAN — René Clair egész estés betöltő vídám filmje, mely egy fiatal zeneszerzőről szól, aki nem tud különbséget tenni képzelt és valóság között. A főszerepben: Gerarde Philippe, Martin Carol és Gina Lollobrigida.

23.00: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

Az iskolatévé műsora a pészachi vakáció alatt szünetel.

Április 21, szombat

18.00: Rövid hírek arab nyelven

18.02: Udvolet dallal

18.32: Ujtások és találmányok

18.45: SZORAKOZTATO MŰSOR zsidó és arab művészek közreműködésével

19.15: Hírek és tévé-vita arab nyelven

20.00: HAMÁVDIL — Pészachi imák a keleti törzsek ritusa szerint

20.30: MABAT HIRMAGAZIN

21.00: IRONSIDE — „A végzetes versengés?”

21.50: MABAT SPORT-HIRADÓ

22.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

Április 22, vasárnap

15.00: OT-OT-OT

15.30: NIRA ADI ES RAFI GRANOT UNNEPI DALOKAT ÉNEKEL

18.30: Hírek arab nyelven

18.32: AZ ERDOKERÜLÖK — „KÉT VIDAM HOBÓ”. Két jökevdű csavargó lopott auton utazva rengeteg bonyodalomba keveredik.

19.00: DOKUMENTUMFILM — „INDIA” (hetedik rész) — héber felirat.

19.30: Hírek arab nyelven

20.00: PESZACHI DAL

20.05: HIREK

20.10: A „BEILISZ-VERVAD” Dokumentumfilm a híres oroszországi vándorlóról, amelynek szén védő hőse Menachem Mendel Beilisz egy kis zsidó gyári tisztviselő volt. Beilisz a cári pri-békek tiszaszilári mintára azzal vádolták, hogy megölt egy orosz keresztény gyermeket és a veret pászkaesztára használta. A bírósági tárgyalás annakidején meg szaktítás nélkül 34 napig tartott és 200 tanút hallgattak ki. A per folyamán a Beilisz elleni vád vád hátterbe szorult és végeredményben a zsidóság vádirata lett az antiszemitizmus ellen. A ma esti dokumentumfilm forgatókönyvének a szövege a 60 évvel ezelőtti bírósági jegyzőkönyvek kivonata alapján készült. Irta: Román Friszter. Rendező: Edna Sávít. Szereplők: Gedálja Besszer (Beilisz), Jehuda Fuchs és Amnon Mészkin (védőügyvédek), Joszi Gráber és Rónai András (ügyészek), Lia König (a gyilkos, az igaz bíró), Zalmán Lev Jos (Máze rabbi), Avrahám Ben Joszef, Misa Aserov és mások.

21.20: „JÓ ELNI, JÓ ELNI” — dalok és balladák. Előadja: Jiszraél Gurjon, Beni Ámdurszki, Dáni Litáni, Susanne és Fran, Gálja Jisaj, Ruti Ben Avrahám, Chánán Juvál és Dán Álmgor.

22.05: EGY MONDAT A SZENTIRÁSBOL. HIREK.

Április 23, hétfő

18.30: Rövid hírek arab nyelven.

18.32: SPORT

19.15: Arab nyelvű műsor (fényező, műsorismertetés, hírek és hirmagyarzat)

20.00: „Az jásir” — pészachi dalok, balladák, továbbá az Atyák és hőcsek mondásai. Közreműködik: Menáse Lev-Rán kórusa. Szólistá: Arje Braun.

20.30: MABAT HIRMAGAZIN

20.40: MA 25 ÉVE. A függetlenségi háború története: A Jahuszi-akció keretében végrehajtott harcok ismertetése. Az akció célja a Jeruzsálem elszórtan lévő lakónegyedei közötti rendszeres kapcsolat megteremtése. Elmondja: Rám Evron

20.55: AZ EUROVISION DAL VERSENYENEK ISMETELT KÖZVETITÉSE.

22.00: A BOSSZUÁLLOK — „A ZSENIK”.

22.50: EGY MONDAT A SZENTIRÁSBOL. HIREK

Április 24, kedd

17.30: HIREK.

17.32: MINISZTERIUMI OKTATÓFILM

17.42: KALAPOK VAROSA — „KIMCHÁ UR. A PEK” — Elmeséli Eszter Szofér.

17.55: GYORSABBAN, MARGASABBAN, EROSEBBEN, —

SPORT AZ IFJUSÁGNAK.

18.15: MA 25 ÉVE (műsorismertetés)

18.30: Arab nyelvű műsor (hírek, felolvasás, a családok: főzés, téli ruhák elrakása, gyógykezelés tükkel, látogatás egy hét-lechemi gyerekotthonban és svájci képzőművészet)

19.30: Hírek, hirmagyarzat arab nyelven.

20.00: Az elmúlt évek „5717-1957” Nagy és kis eseményei ahogy azt a fényképezőgép és a filmfelvétel megörökítette. 5717 a Szinaj-hadjárattal kezdődött (1956 október, az események, amelyek a háború kirobbanását megelőzték és 1957 a Szinaj-félsziget és a gázai sáv kiürítésének nehéz napjai.

20.30: MABAT HIRMAGAZIN

20.50: „FIATALOKKAL” — Ahogy az ifjúság Izraelt látja az utolsó és összegező műsor: „MI LETT AZ ÁLLAMALAPÍTÓK IDEALJAIÉBOL?” Levezeti: Muki Cur.

22.50: EGY MONDAT A SZENTIRÁSBOL. HIREK.

Április 25, szerda

17.30: HIREK

17.32: RAJZFILM: „PAT ÉS BARÁTAI”.

18.30: JÓ TUDNI

18.02: A HÁROM TESTOR VISSZATER: „AZ UTOLSÓ EL LENSÉG” (Befejező rész)

18.30: Hírek arab nyelven

18.32 DOKUMENTUMFILM: AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ TÖRTÉNETE (Negyedik rész)

19.00: Arab költők verseiből

19.05: ISMERD MEG IZRAELT — „AZ IZRAELI VIZPROBLEMA”. Izrael területének javarészen sivatagi körülmények uralkodnak. A dokumentumfilm elmeséli hogy miként oldották

mentetése, 17.05: Helyszíni közvetítés 1912-ből a Titanic hajó vízrebocsátásáról, 18.05: Fiatal tehetségek első szereplése a mikrofon előtt. — 18.55: Közlemények, 21.00: Rádiós, 22.05: Héber dalok, 23.05: Jicchák Tischer kivánságisműsora, 0.10: Csillagos éjszaka, 0.05: Hátikva.

H-MUSOR (A 447. középhullámhosszon) 19.02: Könyvü zene, 20.05: Kedvelt hanglemek.

A HADSZEREG RÁDIOJA 11.05: Hanglemek, 11.15: Kultúrdi dalparádé, 11.30: Dél vendég, — 11.40: Hanglemek, 12.30: A zsidó szombat, Chánán Zemer, 12.35: Hanglemek, 13.05: Udvolet dallal, 13.55: Utmutató a trempelöknek, 14.05: Személyi hírek, 15.05: Hátikva, 15.08: Reggeli dalok, 16.05: Reggeli dalok parádéja, 17.05: Udvolet dallal a frontkatonáktól, 18.05: Hangos heti híradó, 18.45: Hagymánvnyok, 19.05: Didi Menuszi műsora, 20.05: Záhírira Charifja a mikrofon előtt, 21.05: Zenes kuratóriumok, — 22.05: Chájim Lázkov kivánságisműsora, 23.05: Hanglemek, 0.05: Menachem Ben csevegése, — 0.15: Műsorzárás.

5733 Niszán 19, 1973 április 21, szombat

A-MUSOR 8.06: Szombat reggeli koncert, — 9.05: A tudomány világából, 9.35: Zenes fejtoró, 10.05: Hangos heti híradó, 11.05: Hangjáték, 12.05: Havi interjú, 13.05: Szombat déli sztereo koncert: Borodin és Dvorák művek, 17.05: Dániel Sálit zeneszerző és művel, 18.05: Recital — Buch, Schumann, Chopin és Bartók szerzeményeiből, 18.40: Jiddis dalok, — 19.50: Tnach részletek, 20.05: Hamávdil és Melavé Málka, 21.05: Mememlékezés Szigeti Józsefről, akiknek két hónapos elfordulóján, — 21.40: Enek- és gitárszámok, 22.06: Rádióvita, 23.05: Tarka zene műsor, 0.10: Egy perc líra és Hátikva.

B-MUSOR 7.00: Adon olám, 7.16: Hanglemek, 8.10: Kedvelt lemezek, — 8.55: Országismertetés, 9.55: Jeruzsálemben történt, 10.05: Könyvü és klasszikus, 11.05: Do-re és ki még? 12.05: Tarka műsor, 13.05: A színház és a film világából, 13.45: Cházánut, 14.09: Hová menjünk ma este? 14.35: Héber dalok, 14.53: Erec-jiszraéli emlékek, 15.30: Gólok és dalok — futball-mérkőzések részleteiről közvetítés hang lemezekkel tarkítva, 18.05: A ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, 18.53: Közlemények, 21.06: Felejthetetlen évek, 21.40: Könyvü dallamok, — 22.05: Keleti folklór műsor, 23.05: A szombat sportja, 23.20: Tanczene, — 1.05: Hátikva.

H-MUSOR 19.02: Dallamok egy témára, — 20.05: Kedvelt slágerek.

A HADSZEREG RÁDIOJA 11.05: Villámtréner és vídám dalok, 12.05: A harmadik ember — rádiójáték, — 13.05: Interjú Joszef Ágászi professzorral, 13.05: Könyvü vídám szórakoztató műsor, 17.05: Hanglemek, 18.05: Záhírira Charifja és Siomo Bar Sávít a mikrofon előtt, 19.05: Udvolet dallal, 20.05: Világúri slágerek, 21.05: Ezer kapu — rádiójáték, 21.35: Filmmuze, 22.05: Kivánságisművek, — 0.05: Chájim Fisch professzor előadása, — 0.05: Műsorzárás.

14 UJ KELET 1973. IV. 29

«Sikun Ovdim» jó befektetésként

Othont ad családjának - Adja nekik a legjobbat

A „Sikun Ovdim” az utóbbi évtizedekben sok-százezer lakást épített és új lakótelepüléseket fejlesztett ki. A mai napig jó lakásnak, tekintélyes környéknek számítanak és megőrzik értéküket. Ma is jól tervezett lakást kap a Sikun Ovdimnál, átfogó környezettervezés keretében, amely megfelel az egész család szükségletének.

On ugyan a család számára vesz lakást, de emlékeznie kell, hogy az egyben befektetés is, és igekeznie kell, hogy megőrizze értékét minden feltétel mellett.

A kivitelezés színvonalával és a lakásába befektetett anyagok minőségével biztosítva van, hogy szép lakást vett nemzedékek számára.

Lakást a Sikun Ovdimtól jó befektetésként.

meg a vizproblémát.

19.27: Műsorismertetés

19.30: Hírek és hirmagyarzat arab nyelven

20.00: KULISSZÁK — Kulturális és művészeti magazin, levezeti: Rám Evron.

20.30: MABAT HIRMAGAZIN

21.00: FILM: „AZ ORDOG SZEPE OLDALA” — A Faust filmváltozata. Főszerepben: Gerarde Philipp, Michel Simon és Simon Velard.

22.30: EGY MONDAT A SZENTIRÁSBOL. HIREK.

Április 26, csütörtök

17.30: HIREK.

17.32: CIRKUSZJELENET

17.40: DAKTARI: „EGY PÁR DUC SZÜLETÉSE”.

18.30: Hírek arab nyelven.

18.32: GYEREKEK A MI UT-CANKBOL: „NARANCSONK”

18.47: A Hallgatóság kérdez — szakértők válaszolnak. Tudományos, művészeti és közgazdasági kérdésekre. (Héber szöveggel).

19.30: Hírek, hirmagyarzat arab nyelven.

20.00: SPORT — A HÉT MÉR-KOZÉSE.

20.30: MABAT hirmagazin.

21.50: HAWAII OT-0. — „A VEDELEM, AMELY SOSEM VOLT”.

21.40: MORASA: Első részben: „A VALLASOS GYEREK”. A vallásos ifjú életformája, gondolatvilága, továbbá a szülei, a tanítói, a társai és a környezet iránti viszonya. A második részben: „A PARANCSONLAT TELJESÍTESÉNEK ÖRÖME”. A szegények és a sorsüldözött emberek segítőtő Szmichá Ariéli története.

22.10: EGY MONDAT A SZENTIRÁSBOL. HIREK.

SHANGHAI-I VENDÉG

Irtá: MONOSTORY ADA

A nagy íróasztali naptárba irt be minden eseményt. Születésnapok, meghívások, előadások, megbeszélések sorakoztak a papír lapján. Nem kellett a fejében tartani semmit, csak rápillantott a naptárra és tudta, hova kell mennie.

Voltak napok, hogy csak úgy torlódtak a programok, szinte egy perc szünet nélkül. Ezek voltak a jó napok. Rossz napnak számított a szombat és a vasárnap, amikor nem lehetett munkával kitölteni a sok-sok órát, perget, hanem maradt idő gondolkodásra és emlékezésre. Szombat este, jóval éjfél után, mert előbb soha nem ment haza, a rádió az újságolvasás. A sok felgyülemlett képeslap, külföldi folyóirat, egy könyv, amely nem volt túlságosan érdekes, de el kellett olvasni.

Evek teltek el így, várakozásban és reményességben, hogy egyszer mégis visszajön az, aki elment és akiről semmi hír nem érkezett.

A naptárak egymásra halmozódtak, többet nem nézett egyikbe se, de elrakták őket, rendszeresen és pedánsan. Arra gondolt, majd egyszer, ha nyugalmis élete lesz, ha nem kell reggeltől délutánig dolgoznia, azután rohanni, mindig hajszolni valamit, valamit, amit nem talál meg sohasem. Akkor majd leül, átnezi a naptárakat és végigöndöli, mi is történt vele a sok-sok nap alatt, mire pazarolta el az órákat és percekét?

Már tudta, hogy nincs miért várnia. Az, akire éveken keresztül várt, már régen nem él. Füstté vált, sírja nincsen, csak a fénykép maradt fiatal, mosolygós, örökre megmaradt fiatalnak. Már nem öregszik meg vele és nem mondhatják többé, szomorú őszi estén egymásnak emlékszel?

Egyszer mégis át kellene nézni a régi naptárakat és sutba dobni őket, hogy többé ne nyúljanak a múlt. Ne fájjon semmi illelt, köztudomású, hogy egyik-másik is volt akkor? Mi is érdekelte a régmúlt időben?

Találomra kivett egy naptárt. Megnézte

az évszámot. 1948. Április. Szerdai nap. Meghívás dr. G. Endrékhez. Shanghai vendég érkezett. Igen érdekes férfi, dr. F. László. Lehunyta a szemét. És egyszerre, mintha egy filmet vetítettek volna le, meglepődött előtte egy lipótvárosi lakás, uriszoba, padlótló a mennyezetig könyvek és könyvek, ahol egy kis üres fal adódik, ott értékes képek teszik színessé a szobát. Jó illőalkalma tóságok, sok színes párna, a földön szőnyegek, apró asztalok, gyűszűnyi csészékben párolgó, illatos feketekávé és omlás, házi készítésű, cseppnyi kis pogácsák aranylón, forrón és illatosan sorakoznak a tálcákon.

A házigazda, érdekes, markánsarcu, meleg mosolyu, szemüveges, művész, keskeny-hosszszájú kezében könyvvel, a könyvszekrény mellett áll. A felnyitott könyvvel a kezében üdvözlö az újonnan érkezéket, mert egyre jönnek és jönnek a vendégek.

Evek óta minden szerdán itt gyűlnek össze írók, festők, szobrászok, a szellemi élet élítői. Megvitatják a helyzetet, az aktuális politikai és művészi problémákat. A felzárkózás utáni időkben, a gyűszűnyi omlás pogácsa a jótét szimbóluma volt. Az éhezés és nélkülözés, a deportálás és getto után ezek az összejövetelek egyfajta lelki oázist jelentettek azoknak, akik hivatalosak voltak dr. G. Ékhez. Már nem voltak üldözött páriák, már elmúlt szemükből a rémület kapkodó tekintete, ebben a dolgozószobában embereké váltak, akik gondolataikat szabadon közölhették a társaikkal.

Ebben a dolgozószobában a nagy társatlanság után barátokra lettek, készséges, jó barátokra, akik szellemi táplálékkal látták el egy mást, akik felpozíciózták a gondolkodástuk a létörtség után, ahol szárnyrakapnak és újabb teremtet erőzt magában az a művész, akit letaglózt és fejbvert a sok szenvedés. Akik elvesztették hitüket az emberekben, a getto-töltekek, a visszatért deportáltak, a szárnyszegettek, akik egyedül maradtak egy népes család hírdőzőjeként.

akik éltek egyik napról a másikra és várták és várták.

— Kis barátom, bemutatom magának a mi Shanghai-i vendégünket, — fordult azon a régmúlt szerda délután hozza dr. G. — tudom maga nagyon érdeklődik a Távol és Közel-Kelet iránt. Az én barátom, aki több évtizedet töltött el Kinában, bizonyára színes és érdekes képet fest a kínai életről.

— Tulbcsül engem, kedves doktor, — szénnyedett dr. F. — az a három évtized, amit én Kinában töltöttem, édeskeves az, hogy megértem az életszemléteit. Ha elgondoljuk, hogy 500.000 év előtti csirkecsontot és kb. ezer kőfernyő emberi fogat és csontot találtak Pekingtől körülbelül 50 kilométernyire egy dombon, akkor fogalmat alkothatunk magunknak, hogy a kínai kultúra sokkal régebbi időkre vezethető vissza, mint amennyiről a történelem számot ad. Az a végletes nyugalom, amely minden kínaihoz árad, az életnek az a szeretete, a bölcs belenyugvás, még ma is, amikor a kommunizmus eszméje egyre inkább terjed el Kinában — nekünk, nyugtalan és kapkodó, örök vándor európaiknak és főként zsidóknak, értelmetlen.

Érdeklődéssel néztem dr. F.-re. Magas, szikár férfi volt, lángoló fekete szemű, magas-homlokú, sötét hajába ezüst szálak gyűltek. Nyugtalan, örökké mozgogó, gyorsbeszédű, egyik cigarettát a másik után gyújtotta.

— Konfucius és Laoce nem vallásalapítók voltak, inkább filozofusok és moralisták, akik az élet értelmét akarták megmagyarázni. Konfucius legérdekesebb, legjellemzőbb mondanása ez volt:

KIBUCI KÉPESLAP:

Modernizálás, ah!

A kibuc kéthetenként megjelenő házi közlönye, rezignált hangnemből közli olvasóival, hogy a hajdan oly zűzfolt löstől-utolsó lakója, az „UMIRA”, szolgálati idejének letelével nyugdíjba vonult. Hogy pontosan a közlemény szavaival éljünk: agorkorra való tekintettel egyszerűen eladták.

Ez, egymagában véve még nem volna országot, illetve kibucot rengető esemény, de nyomban az a vált, ha figyelembe vesszük, hogy ezzel, a ló vontatású termelő és szállító eszközök több évtizedes korszaka zárult el.

„Bzzeg” valamikor minden termelési ágának meg volt a maga lova, némelyiknek kettő is a szántást, vetést boronolást, helyi fuvarozást, szemet szállítást, mind-mind lovas fogatok végeztek.

A termelési ágak felelősei egyenesen féltékenyek voltak egymásra, illetve lovaikra, versenytek tisztartásokban és jó ellátásban. Utóbbira olykor-olykor még rá is fizettek, mert a tul jól táplált lovak néha megbokrosodtak, néhány lábtörés öri emlékeket.

A purimi felvonuláskor, vagy a zsengek ünnepe, a gyermekek szépen feldisznított lovakocsikon utaztak, a szép díszítésért jutalmat is lehetett kapni.

Ma, ez már, mind-mind a múlté. A gépesítés előtörésével a négy lábúkat négykerékű traktorok, a ló vontatási ekeket és más termelő eszközöket motorizált mezőgazdasági gépek, az utazó kocsikat, tendereket, autók váltották fel.

A tagok szükségleteit kielégítő kibuc életforma természetes velejárója, többek között, a fekvő betegek étkeztetéséről való gondoskodás is. Az e munkakörben dolgozó chavéra reggel és délután meglátogatja a fekvő betegeket, „hához szállítja” reggelijüket, ebédjüket, újságjaikat, stb. Ez a beteglátogató kezdetben gyalogszerrel, két kezében megrakott kosarakkal járta a kibucot, később aztán 3 kerékű kerékpárt kapott, most pedig őt is „motorizálták”.

A napokban, legújabb rendszerű kis szállító motorost vásárolt a kibuc a beteglátogató számára, aminek nemcsak az az előnye, hogy sokkal gyorsabban be tudja járni, az egyre bővülő telepet, de éppen gyorsasága révén, a betegek pontosan és melegen kapják meg ennilvájukat.

A kibuc tehénészete sem maradt ki a modernizáláshól. Az évek óta használatban levő és nagyon jól bevált „fejőgépek” automatikusan végzik a fejést, de állandó ellenőrzést igényelnek, mert a szerkezet mindaddig folytatja a szivást, míg le nem veszik, s az „üres járat”, azaz, amikor már nem jön tej, fájdalmat okoz a tehének és káros kihatása lehet.

„Ha az életet nem ismered, hogyan akard megismerni a halált?” Es tanítását talán egyetlen tételből lehetne leszűrni:

„A saját állapotod rendben kormányozni, ahoz először önmagadot kell kormányoznod. Ha magadat akard kormányozni, akkor először tisztának kell lenned a szivedben. Hogy tiszta légy szivedben, a gondolataidat kell rendbe szedned. Hogy a gondolataidat rendbe szedhesd, a tudásodat kell fejlesztened. Hogy a tudásodat fejleszthesd, vizsgálodnod kell. Ha tudásod a megismerés folytán kiterjedélyesedett, a gondolataid becsületesekké válnak. Ha becsületes leszel a gondolkodásodban, a szived jó lesz. Ha te tisztességes leszel, akkor a te családod is tisztességes lesz. Ha a családod tisztességes és rendes lesz, akkor az államod becsületesen lehet vezetni. Ha az államodat becsületesen és tisztességesen vezetik, akkor az egész világban nyugalom és elégedettség lesz.”

— Ez úgy hangzik, mint a tizparancsolat, csak nem olyan kategorikus, — vágtam közbe, de dr. F. idegesen kapta fel a fejét.

— Egyáltalában nem hasonlít a mi tizparancsolatunkra. Nem vallási tetteleket, törvényeket irt elő Konfucius, csak morális tanítását hagyott hátra könyveiben. Csodálatos véletlen folytán Konfucius is öt könyvet irt, mint Mózes, az öt Ching című könyvet. Sohasem tanította, hogy Isten létezik, az egy Isten hitet mi adtuk a világnak. Kínai templomokban csak Konfucius nevével láthatjuk kis táblákon és a tanításait hirdetik a táblák. Konfucius nem tanított bünről és büntetésről de tanításai nyomán először az elkövető, felfedő réteg tette magáévá az egymás iránti megbecsülés és isztele, amely lassan erjed tovább az alsóbb néprétegek között. E-

gyetlen szóban foglalta össze Konfucius az összes törvényeit, az egymás melletti éles praktikus szabályait: köcsönösség!

— Ha te megbecsülsz engem, én is becsülek téged. Nyugodtan és jól akarok élni, élvezni az élet és természet-adta szépségeket, szemlélődni akarok, örülni az évszakok megújulásának, a tavasz ébredésének, a kis virágok csodájának, a nyári érett vetésnek. Azt, hogy egyszer mi sem leszünk többé. A koporsó ott áll a házbán, figyelmeztetésül: egyszer te is elhagyod ezt a szép világot. De addig élj és örülj az életnek, gyermekeid, unokáid fejlődését figyeld, ahogy a te elődeid vigyázták a te életedet.

Sötétedett. A házigazda a könyvvállványán állt. Mint egy szobor. Mutatóujja a könyvet nyitott lapjai között, mint egy eleven könyvjelző. A háziaszany állt, kezében egy tál friss, inycsiklandó pogácsa. A mimóza-lekű költő szeme olyan nagy lett, mint egy tányér. Az ifjú hírlapíró jegyzett. Még a sötétben is irt. A többiek előreszegett fejjel, lélekzöttet visszafogva hallgattak.

Egy pillanatra Pompei jutott az eszébe. Igy maradt, így maradt, így maradt, így maradt. Ilyen mozdulatlanul, ilyen passzívul. Ha a láva előntene hennünket.

Dr. F. tovább beszélt Kináról, a különös országáról, ahol még a folyó is lustán, sárgán folyik a medrében, de egyszer-egyszer kicsap és akkor mindent elönt a sárga áradat. Ki tudja ki marad meg. Lehet, hogy csak egy új Li Tai Po nevű költő, aki új-ból leírja:

— Meddig virít a hó hóféreken a nap-sugarában? Csak az én versem, mit ide leírtam. Csak az marad meg örökké. Örökké, örökké...

szorakoztatták egymást, aztán tohtak, am a tehén. — nyilván nehézményezte a nagy nyilvánosságot. — nem volt hajlandó „kötelnéki állni”.

Hajnali 5 órakor a lányok megunták a várakozást, szemrehányó tekintettel vetve a tehénre, család tan elindultak lakásuk felé. Utaközben találkoztak a reggeli munkájában utban levő Eliézerrel és méltatlankodtak, becspapra érezték magukat.

„Talán még lakásukig sem érhettek” — meséli mosolygva Eliézer — „tehenünk egy remekbe szabott üzős horjút szült. Azóta már a lányokat is kárpóttuk, egy kevésbé szegénylős, és az előjelzést pontosan betartó tehén létevel.”

SUGAR

AMERIKAI LEVEL:

Ujabb tíz csapás

Irtá: Dr. GABOR DEZSÓ (New York)

Ha rabbi volnék, a tíz csapást választanám pészách-i beszédem tárgyául. Nemcsak azért, mert a tíz csapás eredményezte a zsidók kiszabadulását az egyiptomi rabszolgátságból, de főleg azért, mert jó alkalom ez figyelmeztetni a hívőket és a világ népeit, hogy a történelem gyakran ismétlődik.

Az egyiptomi rabszolga lázadás nem volt az első nemzeti kisebbségi mozgalom és nem volt az utolsó. A 3200 év alatt, ami eltelt az egyiptomi kivonulás óta, sok újabb Mózesnek kellett odaállani mindenütt a világon újabb Fáraók elé követelve igazságot népüknek, ami néha sikerrel is járt, bár legtöbbször tragédiára vezetett. És ami a tíz csapást illeti, köztudomású, hogy egyik-másik a csapások közül — a fekete halál, pestis — a történelem folyamán sokszor emelte fel intő szavát a bünszömökökhöz. Nem kíván sok kutatót az sem, hogy rájövünk, hogy éppen most különböző jelek veszedelmesen mutatnak arra, hogy hasonló csapások egész tömege kezdj suttanni az emberiséget bűnök, mulasztások büntetéseképen.

Egyiptomban a tíz csapás közül az első abból állott, hogy vörös lett a víz a Nilusban és döglött halakat vetett ki a víz. Menjünk ki a Járkon partjára Tel Avivban vagy a Hudson partjára New Yorkban. A víz a folyókban csunya sötét színű a piszkos szeméttől és a befolyó háztartási és ipari szennyvizektől. Hasonló a helyzet a világ sok más vizében. Nem lehet a vizet már se ivásra, se fürdésre használni és a döglött halakat csak azért nem látni a partokon, mert a halak rég kivesztek bennük.

A nap elsötéttedése, amely a biblia szerint könnyeket csalt ki az emberek szeméből, ma még nem olyan nagy mértékű, mint volt Egyiptomban, de a füst, az ipari gázok és autómobilgöngyölkkel teli levegő ma is sokszor takarja el a napot, zavarja a látást, sokszor okoz köhögést, könnyezést. És ami a fergeket illeti, a civilizált országokban ritkán fordul ma már elő sáskajárás, de ehelyett bacilusok, vírusok milliárdjai usznak a levegőben és több bajt okoznak, mint a férgek Egyiptomban. A DDT, amivel a mezőgazdasági termékeket, gyümölcsöket permetezik, hatásosan irtja ki a fergeket, de viszont megmérgezi gyümölcsöcsinkeit, főzélüküket sőt még az állatok húsát is, ha azok permetezett legelő szénáját ették.

Még az elsősüzlötök pusztulása, az utolsó az egyiptomi tíz csapás között, sem hiányzik a felújult egyiptomi csapások listájából, csak kevésbé drasztikus a módszer. A pusztítást a pillula, a magzatléghajtás végi el. Sokan az elsősüzlötök közül meg se tudnak ma születni.

A tíz csapás mindegyikének meg van ma a jelenkori párja, ha némelyik a csapások közül módosítást is szenvedett. A lélekhegylyett, amelyek Egyiptomban az emberek bőrén keletkeztek, ma az infláció az emberek pénztárcáján végez súlyos vágásokat, a városi zaj az emberek hallását veszélyezteti és az autómobilbeszék több embert pusztítanak el,

mint régen a háborúk. Tudósok szerint egyedül a mérgezett levegő tíz évvel rövidítette meg már is minden városi ember életét. Ma nem a modern egészségügyi berendezésekkel rendelkező városokban él a legtöbb 100 éves ember, hanem elszigetelt falukban a Kaukázusban és Közép-Amerikában, ahol még tiszta forrásvizet isznak az emberek és ahol a levegő mentes mérges gázoktól.

Soká tartott, míg a világ kormányai rájöttek arra, hogy a piszkos víz, levegő, környezet nemcsak csunya, de az egészségre is ártalmas is. Ma azonban mindenütt megindult a mozgalom a levegő és víz tisztítására. Az amerikai könyvkiadó 1973-as újdonságlistájában nem kevesebb mint 21 könyv foglalkozik ezzel a témával. Ha azonban az olvasó arra kíváncsi, hogy meddig fogunk még szén-savat, káronmonoxidot, hidrokárbont, szulphurt és hasonló mérges gázokat a levegővel behelenni, erre nehéz kielégítő választ találni.

Első elgondolásra a probléma megoldása nem tűnik nehéznek. A mérges gázok a levegőbe, a mérges szenny a vizekbe nem véletlenül kerültek, azokat a helytelen ipari módszerek és szükséges szabályozás hiánya tette és teszi bele a vizeinkbe, a levegőbe, az ételünkbe. Be kell tehát tiltani a levegő és vizek beniszárlását, a füstöt okádó kéményeket, kipufogó autókat, gázt kilehelő repülőgépeket, DDT permetezést, a háztartási szennyvizet, a káros ipari melléktermékeket és a tulzott városi zajt. A mai fejlett technika aztán könnyen tudná kitalálni vagy tökéletesíteni a kipufogó nélküli autókat, repülőgépeket, füst és káros melléktermékek nélküli működő gyárüzemeket, ha ez meg is drágítaná a termelést ideiglenesen.

A probléma a gyökeres megoldását azonban nemcsak az átalakulás magas költsége nehezíti meg. A főakadály az államok közti kooperáció hiánya. A problémák nagy része csak globálisan oldható meg. A piszkos a levegőben vámtmentesen megy egyik országból a másikba és ugyanezt teszi a piszkos a tengerben.

A probléma megoldása azonban soká már nem halasztható. Tudósok nem adnak 100 további évet az emberiségnek, ha környezetünk hepszkifása, meeméregzése tovább tart. Evesek, mint Jonas Salk, ironikusan a természet bölcs előrelátását látják a levegő megmérgezésében, mert megakadályozza az emberkezt hosszú életét és így az emberiséget tulzapordását. Mint a rossz gyerekek, kik eltörték kedvenc játékaikat és most sírnak, ugy tesz-szük mi tönkre a bolygót, melyen élünk és halunk meg.

A dinoszaurusz valamikor nagyobb, erősebb állat volt mint ma az ember és mint minden állat a földön. De az evolúció valamilyen okból halálra ítélte. Ha idejekorán nem segítünk, ez lehet az emberiség sorsa is és nem is olyan messze jövőben.

Ez volna a prédikáció tárgya idén pészáchkor, ha rabbi volnék.

1973. IV. 20

PORNÓ A PARAVÁN MÖGÖTT

Írta: BENEDEK PÁL

Ritka eset, de az is előfordul, hogy egy kereskedő nem az adóhivatalra panaszkodik, hanem más állami hatóság miatt fáj a feje. A hazai pornográf-áru termékeit forgalomba hozó hálózat tagjai most a rendőrség miatt keseregnek.

Igazságtalan megkülönböztetést alkalmaznak velünk szemben — harsogják szüntelen — mert importárú szinté zavartalanul lehet behozni, de nekünk, hazaiaknak, megkötött a kezünket-lábunkat. Már pedig szabadon izgó-mozgó vétagok nélkül még álmolni is nehéz a pornográfiairól...

Igaz, ami igaz, a rendőrség az utóbbi időben meglehetősen kegyetlen módszereket alkalmaz a pornográfia hazai szállásainál-oval szemben.

Egyre-másra tartóztatja le őket, s ezért — bár elvileg nagyon ellenézők a jerida — az Izraelből való végleges kivándorlás — minden formáját — nagyon érthetőnek találjuk, hogy néhány nappal ezelőtt egy aggodó apa a kövérkeztő táviratot adta fel a televízió főosztárol Koppenhágában tanulmányuton lévő fiának:

Mose Refes, Regina hotel, Rewentlowgade 7, Koppenhagen stop, tanulmány utat állandó ott-tartózkodásra átváltóztatni stop, lthon behorult stop, Minden kiderült, csokol apád, stop, stop, stop.

A táviratot egy tehetős tel-avivi gépkar részkereskedő adta fel, akinek négy gyermeke közül a legkisebb fia amatőr fényképezőből hivatásos fotós lett és betársult — a tatta pénzével — egy szalonba.

Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy fényképező-szalonnól van szó. Vagy legalább is volt.

Mivel időközben a szalon átállt a pornográf felvételekre, szép lassan átmenetet képezt persze az ilyen, meg az olyan szalon között.

Mose jól érezte magát az új környezetben, s apjának az volt a benyomása, hogy nem zúlik le, habár ennek a folyamatnak valamennyi előfeltevéle adva volt.

Komoly fiu maradt Mose, a koránkelők és korán nyugovóra térők fajtájából. Születéi tisztelte, s az apját beavatta az üzleti problémákba is.

Az öregot mulattatta a dolog. Egy hosszú életet töltött el a gépkartrész szakmában, talán érthető is, hogy ősz fejjel némi változottságot talált abban a mesterségben, amelynek rejtelmeibe a fia által kapott bekkukantási lehetőséget. Már csak azért is, mert a pornográf foto-szakmában valamivel lágyabb és barátságosabb vonalat látott, mint saját üzletének gépkartrész-raktárában.

Egy szép napon azzal az ötlettel állt elő a fia, hogy szeretne elmenni Koppenhágába. Továbbképzés nélkül manapság egyetlen szakmában sem lehet előre az ember, már pedig ő, meg a társa, az éle tőrnek, tehát bőviteni kellene ismeretét.

Az üzlet jól ment, de nem annyira, hogy ki lehetett volna szivattyuzni a forgatókéből öt-hatezer forintot.

Annyi baj legyen, majd a tata kiállítja az idevonatkozó csekket.

Az öreg hümmöztött kicsit — megjegyezte például, hogy valóban nem sokallná az öszszegét, ha ő menne érte Koppenhágába, így viszont kicsit horsos a számla, meg különben is, manapság sok szó esik az ifjúság némi neveléséről, de az ő fia már 25 éves elmúlt, nem gondolta volna, hogy neki kell az iskolán kívüli népműveléséről is gondoskodni — végül azonban fizetett, akár egy osztrák—magyar K. u. K. katonatiszt.

Elutazott a fiu, s küldött is Koppenhágából néhány képeslapot. Ezek az üdvözlő-kártyák arra utaltak, hogy valóban továbbképzéssel tölti az időt, mert a képes-felükon kép-telenül merész felvételek meredtek a szem-lőre, azt a felismerést szuggérálván, hogy Szodoma annak idején viszonylag egész erköcsös kis hely lehetett, ha összevetjük a mai észak-európai állapotokkal.

A gépkartrész-kereskedő hetenként többször is bejárt egyébként a műterembe. Azt mondta, hogy az üzleti könyveket akarja átvizsgálni, de fél szemmel mindig a felvételek irányába pislogott.

— Tetszik? — kérdezte kaján mosollyal a fia társa.

— Nagyon érdekes! — hangzott a felelet majdnem rendreutatisó hangon. Nem akart bizalmasabb viszonyba kerülni azzal a süvölvénnyel, inkább elitkolta, mennyire érdekl ez a valóban nagy jövőt ígérő terület.

A külvilág felé szabályos foto-szalonn volt. Előfordult, hogy rendes, tisztességes képeket is csináltak. Főleg gyantulan, az utcáról be-keveredett látogatókról.

A munka lényege azonban egy paraván mögött folyt. Volt ott néhány butordarab, meg nagyon sokféle szőnyeg, s álomszép lányok adták egymás kezébe a kilincset — illetve a rojtokat — ezeken a szőnyegeken. A sejtelmes világiási effektusokat egy küllönleges fényszűrő-találmány alkalmazásával érték el. Ennek lényegét — régi műszaki ember lévén — apóra elmagyaráztatta magának.

Mindez csak önámítás volt persze a részéről, mert legszívesebben néhány felvételt készített volna a paraván mögötti latinvalókról, vagy minimum odaáll retusálón.

Ezt azonban nem engedhette meg a tekintélye miatt.

A szalonban lényegében bémunkát végzett. A megrendelő egy mérhetetlenül kövér ember volt, főglalkozását tekintve az egyik színes, időszaki pornográf sajtótermék kiadó-főszerkesztője.

Egyszer megismerkedett vele is. Zavarta őt a kövér ember lényéből áradó mélyseges kétértelműség, s az illető palléroztalan héber beszéde.

— Hová való ön? — kérdezte. — És mikor jött az országba?

— Én kérem görögországi születésű vagyok, husz évvel ezelőtt érkeztem, de közben néha hónapokra is elutaztam, mert, tetszik tudni, artista-ügynökségem volt. Teljes lokál-műsorokat, meg egész cirkuszokat vittem egy-egy országból a másikba. Én kérem mindig a kultúra szolgálatában álltam. Ez nálunk afféle családi dolog.

— Az apjától örökölte? — vetette fel a kérdést, csak éppen hogy forogott a szó.

— Tiszteletre méltó emléktű apámnak három lakója volt. Nem egymás után, hanem egyszerre három. A világ legnagyobb száma szerződött, s neki jutott eszébe még a huszas évek végén, hogy kár lenne ezeket a művészeket visszahozni Berlinbe, meg Párizsba, mikor itt, az orient országában annyira kidehezettek az emberek a kultúrára. Akár a sivatag homokja a záporosót, úgy várták a többi lokáltulajdonosok az apám ajánlatait. Én, meg az öcsém valóság-gal beleszülettünk ebbe a szakmába.

— És hogy lett lapkiadó önből?

— A lokálszámára nehéz idők járnak. Tetszik tudni, a tévé, meg a gazdasági válság. Ellenben, a meztelenipart nem lehet megolteni. Gondoltam egy nagyot és merészt. Évtizedek óta ebben a szakmában dolgozom a kisujjamban van minden csinja-binja. Kire vár a feladat, hogy megvesse az izraeli pornográf sajtó alapját? Ez szinte kötelességem, a hivatásomból következik.

— Pénze volt?

— Boesánatot kérek, de görög-zsidótól ilyesmit nem illik kérdezni! — gombolkozott be a kiadó-főszerkesztő és egy fehér zsebkendővel megtörülte izzadó homlokát.

A rendőrségnek nem volt nehéz dolga, egy-két nap alatt eltüntették az újságos-standokról a kövér ember kiadványait. Örtöztek vették a kiadót és eljuttatták a fényképező-műterembe is, ahol a tulajdonos olyan re megve fogadta őket, hogy nincs az a fotóművész, aki képes lett volna felvételei készíteni róla abban a pillanatban.

— Kérem, én ártatlan vagyok! — hangoztatta a kihallgatás során. — Nálam bizonyos határokat nem lehetett átépni...

Hitetlenkedve forgatták a nyomozók a műteremben készült képeket és azt próbálták kiokoskodni, hogy hol lehetett az a határvonal, amelyről a fényképező említett test. Mert a képeken csak határtalanságokat láttak. Ami az emberi jó izlés hiányát illeti.

— Ez nem teljes pornográfia — adta a beavatottat a fényképező —, mint például Dániában csinálják. Gondolom, annak nálunk nem is lenne tere.

— Akkor miért ment el a társa tanulmányra Koppenhágába?

A fényképező ezt hallván, összehuzta magát, lesüitötte a tekintetét és arra gondolt, hogy lám, ezek a rendőrök minden titkot kifürkésznek, nincs a számukra úgy látszik, rejtély. Okosabb, ha nem vitatkozik velük az ember.

A gépkartrész-kereskedő még örülhetett, hogy a kellelénél jobban nem keveredett az ügybe. Megszta egyetlen kihallgatással. Azt követően adta fel a táviratot a fiának Koppenhágába.

A fényképező felesége pedig előteremtett a föld alól egy facér segédet és három napi kénszerszűnet után, megnyitotta ismét a műtermet. Lakodalmi felvételeket, nagytásokat, utlevélképeket, jutányos áron vállaltak.

A paravánt, elővigyázatosságból, kilökték a szemétre. Ott a helye, mert nem tudta szelni, meg irni-olvasni. Ha tudna, megírná a memoárjait — „Ami egy paraván mögött történt” címen —, s az ősi könyvpiaci szenzációja lenne.

A pornográfia ugyanis csak képes formában tilos. Prózái változatát nem tiltja a törvény.

Itt van a kutya eltemetve. Az a kutya, amely valaha csahos házózó eb volt az Erköcsvédő Egyesület tel-avivi központjának villájában.

SCHEINE KORNGOLD: CSALÁDUNK TÖRTÉNETE

12.

Amikor Chájim és Vitja a bójtnap befejeztével hazatértek, még érezni lehetett a cigarettafüstöt. Elképzeltető Vitja haragja és Chájim sajnálkozása. Az apa nem volt képes megérteni, hogy a zsidó fiúk elmaradnak a templomból ezen a leg-szentebb napon. Ugyanakkor szerette volna elhíteni önmagával, hogy a füst az előző nap meggyújtott emlékműcsesekből származik. Örülök, hogy nem vettem részt azon az emlékező jom-kipuri összejövetelen.

TÖMEGÜLES ÉS A KUDARCBA FULLADT MERÉNYLET-KISÉRLET

Abban az időszakban egyre fokozódott a feszültség a cári rendőrség és a lázongó ifjúság között. Egyre jobban elszaporodtak a letartóztatások. Pínskbe egy kozák ezred érkezett, amely afféle átmenet volt a sorkatonaság és a katonai rendőrség között. Hírhedtek voltak kegyetlenségükről. A kozákok egész nap lovon nyargaltak, kivont kardjaikat lóbalálták és számos esetben járókelőkre gázoltak. Nem riadtak vissza gyermekek, fiatal lányok bántalmazásától sem. Ha valakit elfogtak, az élve nem került ki kezükből. Minden nap alkonyatkor vadul végigvágatták a „nagy utcán”, abban az órában, amikor az ifjúság gyülekezni kezdett az akkori „poliikai tözsdén”. Még ma is megborzongok, ha visszagondolok ezekre a jelenetek-re. Abban a pillanatban, amikor a kozákok feltűntek, mindenki a szélrózsa minden irányába futott. Menedéket kerestek a környező síkatorokban. A „nagy utca” szinte pillanatok alatt kiürült, de ha valaki nem volt elég gyors, vagy meghotlott, a kozákok nem voltak elég könyörületesek hozzá.

Közben az a hír járta, hogy a cár ukázás jelentette be az új alkotmányt, amelynek értelmében a politikai gyűlések megtartása többé nem tilos, feltéve, ha az ilyen gyűlésen az alkotmányról tárgyalnak. Egy pénteki napon, 1904 októberében nagy tömegek indultak a vasútállomás előtti térséghez, ahol nagyszabású gyűlést hirdettek. A program szerint a gyűlés után annak résztvevői tüntést rendeztek volna a város utcáin. A térség már zsúfolásig tele volt öregekkel és fiatalokkal, férfikkal és asszonyokkal, akik összegyűltek, hogy megünnepeljék az új alkotmányt, a polgári szabadság első szikráját.

Az első szónok lengyel nemzetiségű volt. Szavai feltűzték a hallgatóságot. „Eljen a szabadság!” kiáltotta torkaszakadtából. A második szónok Zsenja Luria, a pinszki ifjúság egyik vezető személyisége volt.

Miközben mindenki a szabadságot és a polgári jogok bevezetését ünnepelte, hirtelen a tömegre támadtak a kozákok. A vadlovakon nyargaló vademberek ki-méletlenül megrohanták a tömeget. Az emberek pánikszérten menekültek. A fiatalabbak átugráltak a kerítésre, mások udvarokban kerestek menedéket, a kozákok pedig közöttük száguldoztak és irgalmatlanul korbácsoltak mindenkit, akit elértek.

Az „előörs” nyomában nagyszámú rendőr jött. Sokakat letartóztattak, mások megsebesültek. Magam is egy kerítésen ugrottam át és amikor körülnéztem, láttam, hogy temető előtt állok. Hogyan jutottam el Chájim nagynénem házáig? Miért hozta mentem és nem haza?

Izgultam Sámájért. Hol lehet? Ruhám szakadozott, hajam köcs volt, kezem sebes, de Sámájon kívül mára nem gondoltam. Rövid időn belül ő is épen és egészségesen megérkezett. — ugyanolyan külsővel, mint én. Még be sem lépett, amikor irántam érdeklődött. Első alkalommal nyilvánította ki érzelmeit.

Szüleink ezen a hétvégén nagyon szomorúak voltak, mert az „alkotmányos jogokért” drágán kellett megfizetni. Másnap elhatároztuk, hogy valahogyan megtoroljuk a kiméletlen rendőri akciót. Kitűdött, hogy a rendőrpáncsok a nap egy bizonyos órájában a Brisz-utcában halad át. Ez alkalommal azonban kissé elkéstek, míg az összeesküvő, akit a feladat végrehajtásával bíztunk meg, túlságosan sietett. Végül kezében robbant fel a pokolpég, amely darabokra tépte. Néhány percel később megjelent a rendőrpáncsok és utasítására lezárták a környező utcákat és házól-házra menve sok embert letartóztattak.

A bosszút az orosz S. R. párt tervezte ki, amely szélsőségesen forradalmi volt és legitim eszköznek tartotta a terrort. Mi, a zsidó mozgalom ifjúságának tagjai tudtuk, hogy valami készül. A Brisz-utcában volt mozgalomunk egyik tagja, Moske, az orvos fiának háza. Vele lakott természetesen húga, Leale is, aki most Izraelben él és dr. Volobelszki felesége. Házukban volt az illegális könyvtárunk. Éppen a robbanást megelőző éjszaka kezdődött meg a könyvek átszállítását mozgalomunk egy másik tagjának házába, a Kerreskedő-utcában.

A könyvtár átszállítást igen bonyolult és veszélyes vállalkozás volt. Piaci kosarakban szállítottuk a könyveket, és hagyomány fedtük be őket. Gyekéztünk mel-lékutcaikon közlekedni. Látszólagos me-ban éreztük és az akció befejezése után részegünk ellenére szívnünk a torkuk-boldogan lélegeztünk fel. Másnap történt a sikertelen merénylet. Könnyen elképzelhető a mozgalom többi tagjainak gyásza. Természetesen meg sem merték közeli-teni a holtestet.

AZ 1905-ÖS VÉRES ESEMÉNYEK

Igen, 1905-öt írtunk, január 9-ét, a „vörös vasárnapot”, amely bevonult az orosz történelembe, mint a véres év első szabadságnapja.

Szentpéterváron, a cári Oroszország akkori fővárosában egy Gapon nevű pap a parasztot és munkások által rendezett tüntetés élén a cár teli palotája elé indult. Atüntetés félg-meddig vallási jellegű volt: a résztvevők Jézust és különböző keresztény szenteket ábrázoló ikonokat tartották a kezükben. Eredeti szándékuk az volt, hogy üdvözöljék II. Nikoláj cárt és könyörögjenek hozzá, hogy könnyítsen a munkások életén. E békés célú tüntetésre válaszképpen a cári rendőrök a tömegbe löttek.

Többszáz tüntető életével fizetett, ezek sebesültek meg. Ez volt a válasz és ez volt Oroszország uralkodójának „igére-te”. A véres tüntetés egész Oroszországban a pogromok sorozata követte, főleg olyan helyeken, ahol nagyobb kompakt zsidó közösségek éltek. Ez akkor történt, amikor az oroszországi zsidóságban még frissen élt a borzalmas kisinevi vérengzés emléke. Ugy véltük, a tervezett pogromok célja az, hogy elterelje az orosz nép figyelmét a Gapon-féle tüntetők elleni vérengzésről.

Ugyanez év Pészáchján Pínskbe érkezett elvaratott. Pínczás Desevszki. Láto-gatást tett Chájim Weizmann család-jánál, amellyel hosszabb ideje baráti kapcsolatot tartott fenn. Pészách első napján Desevszki Mose Weizmann társasá-gában sétált a „nagy utcában”. Hirtelen szembejött vele Pínsk rendőrpáncsoka, aki hangosan így kiáltott fel: „Zsidó uracsák, menjetek le a hidról!” Desevszki nem sokat gondolkodott, felemelt kezét és a következő pillanatban hatalmas pofon csattant a rendőrpáncsok arcán. Botrány keletkezett, mire azonban megérkeztek a rendőrök, Desevszki elil-lant. Sokszáz embert tartóztattak le félg agyonverték őket. A rendőrség épületéből hallani lehetett a jajveszékést. Ezel véget ért az ünnepi hangulat.

Pínszkből Pínczás Desevszki Kisinev-be utazott, mert elhatározta, hogy bosszút áll a véreskezű Krosivánon, a reak-ció-antiszemita orosz mozgalom vezéréen. Ez a mozgalom kezdeményezte a pogromokat és a zsidók totális kiirtását tervezte. Krosiván vezette a hordákat a rosszlelkű kisinevi pogrom idején is.

Nem sikerült a merénylet: Krosiván csak könnyebb sérülést szenvedett, míg Desevszkit letartóztatták.

Pínskben ugyanakkor felkészültünk az önvédelemre és megtanultuk a fegyver-forgatást. En is kezembe vettem a fegy-vert, de nem sikerült megtanulnom a kezelését. A golyó, amelyet kilőttem, pontosan az ellenkező irányt vette...

A zsidó fiúk azt is megtanulták, hogyan kell házilag aknákat készíteni. Az oktatás a temetőben folyt és az egyik le a gyakorlat közben halálos sebeket szenvedett. Míg a mellette álló könnyebben megsebesült. Nagy erőfeszítések árán sikerült elrejtjen a sebesülte, meg a rendőrség megérkezése előtt. A családon kívül senki sem vett részt a temetésen, mert nem akartuk veszélybe hozni a fiúkat.

Pínsknek is voltak „saját” besűgői és kémei. Nálunk is előfordultak azok a kétszínű alakok, akiket nehéz felismerni.

Az „agent-provocateur” általában tehetős ember, aki jól tud beszélni és hajlandó résztvenni minden veszélyes vállalkozásban. Így tehát először megszerezi a vezető tagok bizalmát és segítségével megismer minden titkot. Résztvesz gyűlések és tüntetések szervezésében, sok esetben a többiekkel „letartóztatják”. Leetöbbsnyire azonban „sikerül” megszöknie. Az ilyen provokátorok többször kiváló ifjú forradalmár vesztét okozták, a különböző haladó mozgalmakban. Rendszerint csak később fedezték fel, hogy valami nincs rendben egyik, vagy másik „tag” körül. Időközben sokan már vesztükbe rohantak. A pusztá gyanú nem volt elegendő ahhoz, hogy bíraskodjunk az áruló felett. Elfogadható bizonyítékokra volt szükség, mert hiszen mi, forradalmárok nem vagyunk gyilkosok. Nehéz volt a döntés, sok esetben hinni akartuk, hogy csak tévedésről van szó... Ha azonban minden kétséget kizáróan megállapítottuk, hogy a bizalmunkat élvező ember kijátszott bennünket, akkor igen rövid és egyszerű volt a bírósági tárgyalás. Azonnal, helyben végre is hajtották az ítéletet.

Személyesen ismertem két ilyen besűgőt Pínskben. Mindketten életükkel fizettek árulásukért.

BUCSU PÍNSZKTÓL

Végre levelet kaptunk apámtól, amelynek tartalma derűlátóbb volt az eddigiek-nél. Dolgozik és rövidesen elküldi nekünk a jegeket és némi készpénzt kiadásokra. Készülünk az útra.

Szorogással teltem el. Ismét költöz-ködni kell, pontot tenni az eddigi életünkre, elbúcsúzni a hozzám oly közelálló barátoktól és ami mindennél fontosabb — Sámájától is? Nem tudtam beleyugodni ebbe a gondolatba. Valóban az a sors jutott osztályrészemül, hogy hiú ábrándok-kal kell szónom? Nem válik valóra ál-mom? Ezzel szemben az sem jöhetett számításba, hogy egyedül maradjak Pínskben. Hagyjam anyámat két kishúgom-mal Amerikába utazni? Volna ennek értelme? Nincs más kiút, nekem is el kell utaznom, hiszen én vagyok a legidősebb lány, ki kell vennem részemet a család sorsából. Sámájt már régóta nem láttam, mert nem volt a városban. Vajon hol lehet? Senki sem tudja. Talán letartóztat-ták? Ki tudja, talán elérkezik az indulás napja és el sem búcsúzhatom tőle.

Soha sem beszéltem a jövőről, mindketten magunkba zártuk érzelmeinket és nem hoztuk azokat szóba. Minden olyan áttetsző volt, mint a pókháló, amely a legkisebb érintésre szétszakad. Az emberek találkoznak, azután elválnak egymástól, elefejtik egymást...

Fáj a szívem. Soha többé nem látom Sámájt?...

Közben megtettük az előkészületeket az útra. A törvény szempontjából már most Amerikában vagyunk és nem itt, Oroszországban. Így tehát nem kaphatunk valódi útlevelet a hatóságoktól és ezért megbízható embert kellett keresnünk, aki átkaalozl bennünket a határon. Ez sokkal többet került, mint az út-levelet és azt is tudtuk, hogy ezek a „határcsempészek” javarészt közönséges tolvaj-ak és csalog. Igéretek és a velük kötött egyezés legötöbbsnyire fabatkát sem ér.

De nem volt más kiút. Megállapodtunk, hogy vasutnon kelünk át a határon. El-utaztunk Karajevóig, amely a galíciai határ mellett fekszik. Ott töltjük az éjsz-kát és másnap, korán reggel, vonattal kelünk át a határon. A határcsempészek járó pénzt mindkettőnk számára megbiz-ható semleges személynek adjuk át, aki kifizeti neki, mihielyt anyám értesíti, hogy átjutottunk a határon.

Ezek a csempészek nagy számban működtek a határmenti városokban és falvakban. Zsidók és keresztények is voltak közöttük. A vasúti alkalmazottak száma-ra is jó mellékkeresetet jelentett. Fize-tésük alacsony volt és a 12 perces utazásért 12 rubelt kaptak, ami nem megvetendő összeg.

Az elutazás időpontja közeledtével a párttagok rendkívüli gyűlést szerveztek. Megigérték nekik, hogy lehetőségeinkhez mérten küldök nekik pénzt Amerikából. Azt is megígérték, hogy nem felejtjem el a működésünk alapjellértéte képező elveket. Végelünk: zsidó állam Erec Jisz-ráelben. Az ünnepi gyűlést a Fogadalom című dal eléneklésével zártuk és fényké-eket készítettünk, majd elbúcsúztunk egy mástól. Ezzel fejeződött be életem pinszki szakasza.

Megrázó volt a búcsú a családtól. Hiszen nem jelentéktelen dolog ez. Azok-ban az időkben nem volt csekélység, ha egy asszony három kislánnyal tengeren túlra utazik.

(Folytatjuk)

Mi újság a filmvilágban?

Bernardo Bertolucci, az olasz rendező-zseni

A fiatal Bernardo filmekkel nevelkedett fel. Édesapja, Atilio Bertolucci, költő, valamint film- és színházi kritikus volt. Pármában és Bernardo boldogan emlekezik vissza idillikus gyermekkorára. „Arany gyermekkor volt”, meséli. „Nagy, kényelmes ház, cselédék, megértő szülők, intellektuális légkör”. És mindenek felett — filmek.

— Tíz éves koromtól kezdve — emlékezik vissza Bertolucci — a szombatokat és ünnepeket mozikkal töltöttem. Volt olyan nap, amikor három filmet is láttam.

Tizenöt éves korában kölcsönkért egy 16 mm-es kamerát és elkészítette első filmjét — két rövid nemafilm. Ugyancsak ez idő tájt kezdett verseket írni, amelyeket később egy díjnyertes költőbe („Kutatás a titok után”) gyűjtött egybe. Husz évek korában Pier Paolo Pasolininál, a kiváló olasz rendező aszisztense lett.

— Ettől kezdve — meséli Bertolucci — abbahagytam a versírást. Addig a költészet volt számomra a levezető szelep, de azóta a filmekben élem ki magam. Teljesen alázattal kijelentem, hogy minden film, amit csinálok, egyfajta költemény, vagy legalább is egy költemény kísérlet. Egy kezdő számára, mint én voltam, Pasolininál mel-

lett dolgozni, szüntelen megtörténés volt.

Bertolucci első szülői filmje („A zord Kaszás”) — klasszikus krimi egy prostituált meggyilkolásáról — kedvező kritikát kapott, de igaz potenciálja csak a második, „A forradalom előtt” című filmjében nyilvánított meg. Bertolucci mindössze 22 éves volt, amikor ezt a filmet készítette.

„A forradalom előtt” egy meg hasonlított fiatal ember lelki világának bámulatosan gazdag tanulmánya. A lelki konfliktus a fiatal ember forradalmi idealizmusa és a szerelem, valamint a jó élet utáni romantikus vágyakozásai között robban ki. A film nem a marxista ideológiából, hanem Stendhal „A pártmá Certosa” című regényéből meríti ötletét. Bertolucci egyéni konfliktusával átszövi. („Mint minden fiatal, én is szélsőséges voltam”). A „Forradalom” már világosan mutatja Bertolucci élményeit: eklektizmusát, melyet hampölygő vizuális stílussal párosított a nagy mesterek, mint John Ford és Max Ophüls hatását; nosztalgikus történelmi érzékét és egy táncjelenetet, amely különböző variációban csaknem minden filmjében felbukkan s amely már a párizsi „Tango” előfutárja.

Csak 1967-ben jött ismét érvetbe az „Agonia” című filmmel, amelyet Julian Beck-kel készített közösen — egy félelmetes szkeccsel, amely az emberek közönyét mutatja be máskor halálával szemben. A következő három évben három hosszú filmet csinált, csatlakozott az olasz kommunista pártéhoz és rendszeresen kezdte látogatni pszichoanalitikusát.

Politikai elkötelezettsége ellenére, mely inkább tiltakozás az olasz közélet korrupciása és kétségbeesése ellen, mint hűségnyilatkozat a kommunizmus bármely doktrínás formája mellett — Bertolucci sohasem keverte a politikát a művészettel.

„Szimbolikus önéletrajzok”

Bertolucci édesapja, a költő és kritikus szemében ezek, a „Tango” előtti filmek „szimbolikus értelemben vett önéletrajzi jegyzetek”.

— Mi katolikusok vagyunk — magyarázza — Bernardo annak rendje-módja szerint, megkereszteltük és hagyományos nevelésben részesítettük. De talán még husz évesem volt, amikor megvált az egyháztól. Bernardo tele van ellentmondásokkal. Azt hiszem, egyidejűleg gyűlöli és szereti származását, osztályát, életét, a társadalmi háttér, amelyben felnevelkedett. Ennek fogva ezeknek az önéletrajzi filmeknek hősei mindig megpróbálnak megszabadulni ettől a háttértől, de a végén kudarcot vallanak. — De — teszi hozzá — a „Tango” felszabadi

Kritikája Godard ilyen irányú törekvéseit, mint „korcs kísérleteket, melyek se nem politikai, se nem kereskedelmi filmek”.

Öszintén beismeri: „Egy jó film készítéséhez jelentős anyagi forrásokra van szükségem”. Ez az oka-e, avagy a pszichológiai kezelés, nem tudni, de tény, hogy Bertolucci legutóbbi filmjei mind pazar kiállítások és központjukban mindig valami pszichológiai konfliktus szerepel. A „Partner”, „A pók”, „A konformista”, megannyi, mélylényű, briliáns eredeti lelki tanulmány, amelyek a 32 éves olasz fiatal embert a nagy rendezősenk sorába emelik.

tó film: az, amelyik a legkevésbé van köve Bernardo saját életéhez.

Mások azonban, akik közel állnak Bertoluccihoz, nem olyan biztosak ebben. Szerintük a „Tango” akkor íródott és abban az időben készült el, amikor Bernardo öt éves szerelmi viszonya véget ért és úgy vélik, hogy a nemek közötti háború, amely a film lényege, bizonyos mértékben saját konfliktusainak kifejezése juttatása. Bertolucci, aki általában bőbeszédű, ezt az érzékeny témát lakonikusan intenzi el. „Barátaim felfedése tiszta találgatás”, — mondja. „Nem én választom a filmet, az az választanak engem. Nem tudom hogyan, de biztos vagyok benne, hogy így van”.

Pszichológiai konfliktusok

Jóllehet a „Forradalom” ki-
tűnő nemzetközi kritikát kapott,
nem volt közönségsiker és Bertolucci években keresztül képtelen volt anyagi támogatást kapni, hogy kereskedelmi filmeket készí-

tsen. Csak 1967-ben jött ismét érvetbe az „Agonia” című filmmel, amelyet Julian Beck-kel készített közösen — egy félelmetes szkeccsel, amely az emberek közönyét mutatja be máskor halálával szemben. A következő három évben három hosszú filmet csinált, csatlakozott az olasz kommunista pártéhoz és rendszeresen kezdte látogatni pszichoanalitikusát.

MARIA SCHNEIDER, A MÁ LÁNYA

Maria Schneider, Marlon Brando 20 éves partnere az „Utolsó tangó”-ban, engedékeny korunk, minden komplexumtól mentes, szabad női típusa. Még mielőtt a film forgatásához hozzákezdtek, elengedhetetlen volt, hogy megfelelő kapcsolatot alakítsanak ki a két szereplő között. (Maria cáfolja, hogy ez a kapcsolat tulmért volna a lelki kapcsolat, „nem mintha elvileg elneveztem volna, hanem egyszerűen, mert Brando, aki az 50-hez közeledik, csak deréktől felfelé vonzó” — állta pilotta meg tárgyilagosan.) Bertolucci szerint, Brando lecsillapította a tapasztalatlanság szeszű kezdeti félelmét és a felvételek megkezdése előtt hosszú „ismerkedési szünetet” folytatott Marival egy szomszédos bistro teraszán.

erőltetnem a hangulatot. Valahogy mégis sikerült eljátszanom a jelenetet, de egyidejűleg érezni lehetett, hogy ellene vagyok. Így vittem be egyéniséget a szerepbe”.

Ezt az egyéniséget Bertolucci így határozza meg: Nem a jövő lányát, sem a felszabadt nőt, hanem a jelen lányát”. Maria, Daniel Gélin, a neves francia színész, törvénytelen lánya. Anyjának könyvüzlete volt Párizsban. Maria 15 éves kor-

rában megszökött a középiskolából és anyja otthonából. Mint táncosnő kezdte karrierjét a „show business”-ben, majd néhány kisebb filmszerephez jutott, mielőtt találkozott Bertoluccival. „Olyan volt ez a találkozás, mintha maga a sors csöngett volna be a lakásomba”, — mondja Maria.

Sorsa éppoly nyitott, mint amilyen nyit a bébi arca. Öszintén bevallja, hogy biszexuális és ugyanolyan ellenséges magatartást tanúsít a tartós kapcsolatokkal szemben, mint Jeanne a „Tangó”-ban. „Szexuálisan sokkal szabadabb vagyok, mint Bernardo és sokkal cinikusabb, mint Marlon”, — mondja.

„ANTI-SZTAR VAGYOK”
Cinizmusa kiterjed a filmvilágra is. „Imádkó a lencsék előtt lenni, de minden mást, ami a szakmával jár, gyűlölök”, — mondja. „Ez az egész business csupa zsarolás, azért kell mindenkinek erősnek lenni, hogy

fennmaradhasson. Én antisztár vagyok. Nekem sohasem lesz saját fodroszom, vagy sofőröm. Egyébként ma már nincsenek sztárok. Mind meghaltak”.

„Nem tördöml, mit gondolnak rólam az emberek, fűtülök rájuk. Hogy mi mellett vagyok és mi ellen? Mindig minden ellen. Nekem sohasem voltak illúzióm. Én nem vagyok semminek a szimbóluma, én Maria vagyok. Egyszerűen Maria”.

A HET FILMEIRŐL

A SLUS UTCAI HAZ — Mosse Mizráchi újabb, figyelemre méltó — de csak közepesen sikerült — kísérlete az eredeti izraeli filmstílus kiépítésére. Témája: egy kamazs fiú és egy éretlen nő szerelme, erősen emlékeztet „Róza”-ra. Michal Bátor Adam vezeti be a testi szerelem titkaiba a fiatal Ofer Salhint, aki tehetséges színészanyag, de a film fő erőssége Gila Almagor, a fiú édesanyjának szerepében. (Ron Mozi, Jeruzsálem; Hod mozi, Tel Aviv; Oran mozi, Haifa.)

JOE KIDD — New Mexicóban zajló, akcióval és feszültséggel teli western, amely leginkább fekszik Clint Eastwood, a vadnyugati fenyegetések tehetségének. (Allenby mozi, Tel Aviv.)

AZ UTOLSÓ TANGÓ PÁRIZSBAN — Bernardo Bertolucci, a fiatal olasz rendező-zseni frontáltozó alkotása elegáns, művészi csomagolásban prezentálja a legféltetlenebb szejeleket és próklámja a komoly filmek felszabadtását minden szexuális megszorítás alól. Maria Schneider, egy újonnan feltűnt, 20 éves francia Lolita és Marlon Brando, a másodikvirágzású élő, amerikai férfi-sztártólis közreműködésével. (Studio mozi, Tel Aviv.)

A MERENY-ET — Yves Boisset, a rendező és Jorge Semprun, a szövegíró, második szor temetik el a Ben Barka-

ZENEÉLET

KERTÉSZ ISTVÁN MOZART ÉS DVORÁK MŰVEIT DIRIGÁLJA

Alábbi beszámolót két nappal Kertész István tragikus halála előtt küldték nyomdánkba. A kiváló magyar-zsidó karmester-karrierjéről és művészetéről a most közzétett tartózkodó zenekritikusunk, Pataki László emlékezik majd meg hasábjainkon.

„A könnyű klasszikus zene” program negyedik koncertjén Kertész István volt a Filharmonikusok vendég-karmestere és az est kizárólag a régi Osztrák—Magyar Monarchia szellemét tükrözte. Az első részben Mozart, a másodikban Smetana és Dvorák műveit hallottuk. A Nocturno szerenád két zenekarra (K. 239) kamarazenei jellegű volt. Kertész lelkiismeretesen vigyázott a tiszta hangzásra és az átgondolt tempóra. Az est főműve az Esz-dúr Concertante Symphonie (K. 364) hegedűre és brácsára, a szolista a zenekar két koncertmestere, Chajim Taub (hegedű) és Daniel Benjámin (brácsa) voltak. Különösen ki kell emelni a vezénylés finomságát és mértékletességét. Kertész nagyon vigyázott arra, hogy a zenekar minden hangáryalatát tisztán hallani lehessen és ez a kamarazenei felfogás nagyon szépen érvényesült. A két szolista nem sok egyéniséggel, de jó izléssel látta el feladatát.

A műsor második részében Kertésznek alkalma nyílt születtei zenei temperamentumát felszabadítani az „Eldudolt menyasszony”, Smetana operájának két táncában, valamint Dvorák három „Szláv táncában”. Mindegyik közül kiemelkedett a Vlatava, amely a közönség kedvence és nemcsak azért, mert a Hatikva melódiaja is benne van. Kertész ezt a művet, amelyet előadása az zal fenyegethet, hogy rutinosá válik, különösképpen finom és diszkrét interpretációban mutatta be. A három „Szláv táncban” is sikerült a dirigensnek temperamentumát előkelő izléssel összeegyeztetni.

A nagy vívmánya az esetnek, Kertésznek.

GEORGE MALCOLM BACHOT JÁTSZIK

George Malcolm, az elsőrangú csemballó művész meghívása révén, az izraeli Kamarazenekar újra egy szövegletet tett a közönségnek. A művész egyetlen szóló-koncertjén J.S. Bach „Goldberg variációit” játszotta, annak a zongora-gyakorlatnak a negyedik részét, amelyet Bach Goldbergernek, a drezdai orosz követ udvari zenészének írt. Soha azelőtt és azután nem kapott Bach ilyen bőkezű honoráriumot, mint ezért a műveért; Keiserling gróf egy arany kupát ajándékozott neki, amelyet 100 aranypénzzel töltött meg. Ez a mű, valamint az erre a témára írt 30 variáció, az egyetlen ilyen variáció-kompozíció, amely Bachtól az utókor számára fennmaradt. Ez a mű rabságába hajtja a mai modern hallgatót is, ha nagy művészt játsza, mert csak egy igazán nagy muzsikusi tudja ezt a mesterművet, annak fantáziagazdagságtól, teljes szépségében bemutatni. A mi időnkben mindenképpent Wanda Landowska volt az, hazánkban pedig Frank Peleg, aki sokat tett ennek a műnek a terjesztéséért.

Malcolm, mint első látogatása alkalmával, ezuttal is megörvendeztetett művészetének őszinteségével és minden pretenció nélküli tisztességével, a műhöz való teljes hűségével, amellyel Bach mesterművét szolgálja. Azt kell mondanunk, hogy a hallgató teljes bizalommal érzi Malcolm produkciói idején, hogy a valódi és hiteles Bachot élvezte.

ALFRED FRANKENSTEIN

INNEN-ONNAN

Alaposan meglepődött egy sebtől Huesca spanyol városban, amikor egy három éves kislány végeztetett műtét közben, harminc különféle tárgyat talált a gyermek gyomrában.

A kislány fémpénzt, olajbogyó nagyságú kavicsokat és hasonló tárgyakat nyelt le nagy előszere-
tetettel.

Statistikai adatok szerint, az Egyesült Államokban, a leggyakrabban éghajlati szövetségi áll-

lamban, Alaszkában, esznek leggyakrabban; lakosokként évente átlag öt kilo fagyaltot fogyasztanak, kétszer annyit, mint az országos átlag. Egy alaszkai magas rangú funkcionárius ezzel kapcsolatban megjegyezte:

— Számunkra is megmagyarázhatatlan okból az emberek nálunk szeretik a kályha mellett ülve fagyaltot enni, miközben nézik, hogy kint havazik.

Az olasz cigarettacsempészek fantáziája, úgy látszik, kimeríthetetlen. A Nápoly melletti Vigilenában „temetés” rendeztek, hogy a koporsóban érkező illegális füstölőanyag a lehető legmegtévesztőbb módon kerüljön a címzetthez, ám lebuktak, mert egy vámszűrt „elhuny” rokonai között néhány jól ismert bürokrata arcát fedezte fel a temetési menetben. Amikor tudakozódni kezdett a koporsó tartalma felől, a gyászoló csoport szétfu-

tott, sorsára hagyva a szállított mányt.

Claire Glikman Los Angeles-i asszony beperelte barátját, Hilda Collinsot, mert nem fizetett neki bért — férjéért!

Néhány nappal azelőtt Hilda bevalóttá barátjának, hogy halálosan szerelmes a férjébe.

— Nincs semmi kifogásom kapcsolatok ellen — válaszolta Claire —, ha havonta száz dollárt fizetsz érte.

Es annak rendje-módja szerint, meg is kötötték a szerződést. Hilda az első hónapra kifizette a bért, utána azonban eltűnt, s hire-halma sem volt se neki, se a pénznek, se a férjnek, s Claire a bírósághoz akart fordulni.

Erre azonban nem került sor, mert Hilda kijelentette: pénz nem adja, a férjét pedig visszaadja, mert megunta.

Ez volt a sziklás beirtott tengerpart, ahol az izraeli kommandó katonái partra szálltak.

Uj mozi Tel Avivban

Jehosua Rabinovics polgármester avatta fel a múlt héten az 500 helyes rendezkező Limor mozit, amely a „Lady Caroline Lamb” című látványos angol filmmel nyitotta meg műsorát. (A film kritikáját jövő pénteki

számunkban adjuk — a szerk.) Az elegáns mozi, amely az Iben Gabirol utcában, a „Bát Dor” színház és a „Cávitá” szomszédságában fekszik és igazgatóság magas színvonalu filmek vetítését ígéri a közönségnek.

EGYSZER FIZET, NÉGYSZER HIRDET

KÜLÖNFÉLE

● **"VENUS"** - radiófenyestés, poliszter, nem csúszk. Nagytakarítás. 03-410826, este 03-350404.

● **"HAMAVRIK"** padló csiszolás és fenyejtés, svalet poliszter, valamint nagytakarítás. 236331.

● **PÁRKOK KÜLÖNLÉTSÉGEK** Méretre készített olasz hajhajtó kezi munkával. Ilana parkok-szalon Tel-Aviv, Dizengoff 125, telefoni: 243596.

● **IRÁSZ SZAKEMBER** vállalt mindenféle javítást. - Martin, Merkát Bála Melachá u. 12, Tel Aviv, az udvarban. Tel. 285908.

● **TELEVÍZIÓK** tapetecorderek, autorádiók javítása teljes felszereléssel. Ramat-Gan, Bialik 68 - (Dr. Kolesarski) 730321 a megújított. - **SHODSAN** frizeterek javítását az összes újságokba kiadhatóvá ártok. a "Maariv" könyvtárában Merkát Alet, az "Eg d" mellett. Tel. 055-22561.

● **EPITES**, mesztelés, tapetázás, frizeterek, eszpe. Gyors kivételés, részfelvezetés. "Remont General" Tel-Aviv, Mapu 20, tel. 2-5 közt 244351.

● **SAMUELOFF** hallókészülék- és audiológiai intézet. Hallásvizsgálat és hallókészülék javítás. "Sonoton" és más készülékek kizárólagos képviselője. Tel Aviv, Ben Ami u. 10, (Kikár Dizengoff) Tel. 284491. Javítások, alkalitások és elnevez.

● **ERLAPOK** kitöltése, könyvtársi és előadások szerint kereskedőknél, iparosoknál és önállóknál. Járvásvédő adóvalomások kitöltése. Bivrah Leumi járvásvédő sz. "Harsur" Jaffa, Sd. Jerusálajm 3. (az épület hátsó oldalán) tel. 826500 és T.A.-ban, Jehuda Hádev u. 83.

● **A ZUKREIMANN FOGASZAI** LABORATORIUM, expressz javítások fél óra alatt. T.A., King George 5. u. 282429.

● **FOGSORJAVITÁS** készüléssel, a Táchná Merkátit közelében. - T. A. Barzilai 1.

● **TELEVÍZIÓK** javítása, minden gyártmány, minden országból. Kitiűnő, előszámla munka, modern felszereléssel. Eredeti alkatrészek és irásbeli garancia. Kivételés a megbízható Louis Gallian laboratórium. Jaffa, Sd. Jerusálajm 33, az "Amor" színház mellett. Tel. 821-010.

● **BUTOROK** és zongorák felújítása a vevő lakásán, antik butorok javítása és polírozás. 761613.

● **FOGPROTEZISEK**, szoros javítások az új "Articolor" "Hano" műszerekkel. Tel Aviv, Hikkongressz u. 18. (Suk Ahia).

● **PADLOFENYESTÉS** poliszterrel, amely nem csúszk, lakásoknál 150 H. Általános takarítás, garanciával. - Tel. 243659.

ADÁS-VETEL

● **VEZÜNK** használt butort, friziderek, felszerelést, órkéseket, antik tárgyakat, antik butorokat. Tel. 874245, este 880245.

● **MEGVETELRE** keresek fekete és fehér gyapjú, vagy acríl fonalat 100 kg.-on felüli mennyiségben. Arálmatok mintákkal. Tel-Aviv, - POB. 2329.

● **VEZÜNK** mindenféle használt háztartási cikket, frizidert, butort, televíziót 874267, este 862856.

● **BEER & MARCU SULLI**, Jaffa, tel. 825881, vesz használt és antik butort, órkéseket.

● **HASZNALT** butorokat, friziderek, órkéseket, felszereléseket, antik tárgyakat veszék. 827164.

● **FRIZIDEREK**, Amcor használt és új 150-től 1950 font. Ha-vi részlete is. Vesz, elad és cserél. "Amcor 10" és 5 éves garanciával 390 font. "Kipur Lewinski", a Táchná Merkátit közelében, Neve Szaánin elején, Lewinski 102, Tel Aviv. Tel. 829-554 - 827-061.

● **MILVE KLITA**, "Bitchon", Magas árakat fizetünk. "Bitchon", Lihenium 42. - szakácsok.

● **HASZNALT** butort, varrógépet, friziderek, háztartási felszerelést veszék. 867025.

● **VIGYÁZZON PÉNZRE!** Ne legyen új varrógép. Régióiból újat készítenk 2 éves jótállással. Vétel és eladás. Cvi a régi szakember. T.A., Náchlat Benjámin 27/a, tel. 614265.

● **MODERN** női és férfi övek nagyban, Michelstein gyárban, Allenby u. 26.

● **VEZÜNK** használt és antik butorokat. Telefon 722571.

● **TELEFONPOLCOK**, asztalok, tükörök és ruhakasztók a halba. - Benkin 6, Tel Aviv.

● **IDEAL** B. M., nap- és villany-boilerok. Tel Aviv, Szédort Harcion 106. Tel. 824735, 826307. Javítások és mindenféle új hűtő fel-szerelés. 19 éves jótállással is.

● **MODERN** női és férfi övek nagyban, Michelstein gyárban, Allenby u. 26.

● **KÜLÖNLÉSEN** 16 árakat fizetünk irásbeli bejegyzéssel, 2333 darabok és tábortábor. Menora, Ben Jehuda 26, Tel-Aviv.

● **VEZÜNK** friziderek, butort, minden háztartási cikket. "Mazoh Jovok". Tel. 526322.

● **NOI BLUZO**K egári árnl olcsóbban. Tel Aviv, Cserniehovszki 21. - Bejart Bet Lechem 1.

● **REGEN ÉRKEZTETI OLE** adja te címünket új-ole ismerőseink. Televízió napok alatt szállítunk. Sha-ron, Tel Aviv, Allenby 93. Telefon 624-945. Aser - Diamantstein Zoli.

● **BUTORSZÖVEGÉK**, új minták, nagy választék, olcsó árakon. - "Pascu"-nál. Haifa, Jaffa-u. 64. (Egged mellett). Tel. 528812.

● **VEZÜNK** antik butort, lakas-felozást. Haifa, tel. 532981, 682066.

● **ÖZÉRTEK**, antik szakácsok. - Bencenek "Rina" által, T. A. Merkát Bála Melachá 21., telefon 614-849.

● **KIRUR AVIV!** Frizidert vétel bizalom kérdése. Forduljon hozzánk, a legérgebb érzéssel. Magyarul beszélünk. - "Kipur Aviv", Tel-Aviv, King George 29.

● **ÚJ ES HASZNALT** zongorák, gitárok nagy választékban, kedvező feltételekkel. Melnik, Dizengoff 125, tel. 228303.

ARMU

● **JAKMO**, ES IORPEMOTOK. **ERKEKÉK VIZSGALAI** (vasáris elott), beurtatas, nutosztitas, es sokerey beranyitas. Kerekigyeen-sulvozas, vizsgalok az evi tesz. elott.

M. M. M.-nel, BNE-BRAK, Hajai kon u. (Ce-De kvis). Telefon 780892

HAIFAN a jarmuencedy hivata mellett. Telefon: 721338.

JERUZSALEMEN, EZOR Hata aszja, Talpiot, telefon: 39293.

UJ KELET

HAZASSAG

● **"MERKAZ HAMEKARERIM"** Vétel, eladás, bérlés 20-25 havonta. Javítás és festés, a vevő lakásán. Csenov 13., Levinsky 74., sarok. - tel. 821904.

● **MODERN** muranoi és francia esillárok és lámpaernyők dus vászártekban. "Krisztal-Or". Jenica Gabor, Jaffa, Sd. Jerusálajm 26.

● **VEZÜNK** használt autókot friziderek, felszereléseket, órkéseket és antik tárgyakat. Magas árak. 504388, este 508882.

● **CSACSKESZ** - borotvagép központ, szerviz, javítás, eladás. Bialik 12, Kamat Gan, az elott Táchná Merkátit.

● **"BRUNELLES"** női konfekció szalon. Tel-Aviv, Allenby 13/a. - Nagymennyiségű ruhák, eladás. Legutolsó divat, 35.- fonttól kezdődő aron.

● **"SUBARON"** - a "Subaru" autók alkatrészei. Ramat-Jaim, Becher Hasaron, tel. 927388.

● **HOLGYEK!** Új parka. - új külső! Praktikus és szép. Használja ki reklam árunkat, 79.00 font. Szakemberek rendelkezésre. Szalon tonel, Allenby 93, Tel-Aviv.

● **SZINES** mintás, nyomtatott papír eladó csomagolásra poton aron, nagy mennyiségben. Tel. 051-3954, 8-17 közt. Gabi.

● **MINDEN UT** a "Raz Or" esillárgyárhoz vezet. Belföldi és külföldi lakások Táchná Merkátit, Tel-Aviv, Háaron 9. Jegyzeze tel a cím-et.

● **CINEMATÓK** otthonában: vegyen video-casset-t. POB 14249.

● **ALKALOM!** 650 font "Amcor" frizidert, kis búfé, szalonasztal, ágyneműt, 2 ajtós szekrény eladó. Rosenberg, Háaron 2, Kamat Háron, tel. 831991.

● **GYONYORU** ruha- és nadrágyapok érkeztek. Meglepo árak. - Maradek, "Hana", Tel Aviv, Neve Szaánin 7. (Passazs).

● **ELADÓ** Pate 28, alig használt női táska varrógép. Asdod, Ezor Vár. 1536 9.

● **ELADÓ** 3 hónapos nőtényi fox-terrier, 350 font, pedigérel, 22746.

● **VALLALOK** megörzésre, 1-2 evre butort, frizidert, gázt, esetleg megveszem az idoszak lettelvel. - T.A., POB 28026. "Ole chadás" jel-térs.

● **ELADÓ** 12 kubos frizidert, jó állapotban, Neve Jehosna 56/8, Rámát Gan, Kaufmann.

● **VEZÜNK** eladók és cserélek izraeli Európából bevezeték, kis mennyiségben is. Rech, Lord Byron 9, a "Deborah" szállóval szemben.

● **FOGPROTEZISEKET**, fogtechnikai munkákat, expressz javításokat vállal Anshacher fogászati laboratórium. Haifa, Akiba u. 27, telefon 04-664841.

ALLA'S

● **FIATALEMBER** házaknál mindenféle munkát vállal. Távolsg nem akadály. Tel-Aviv, POB. 831. "3911" részére.

● **MUNKÁST** keresek fekete és fehér gyapjú, vagy acríl fonalat 100 kg.-on felüli mennyiségben. Arálmatok mintákkal. Tel-Aviv, - POB. 2329.

● **VEZÜNK** mindenféle használt háztartási cikket, frizidert, butort, televíziót 874267, este 862856.

● **BEER & MARCU SULLI**, Jaffa, tel. 825881, vesz használt és antik butort, órkéseket.

● **HASZNALT** butorokat, friziderek, órkéseket, felszereléseket, antik tárgyakat veszék. 827164.

● **FRIZIDEREK**, Amcor használt és új 150-től 1950 font. Ha-vi részlete is. Vesz, elad és cserél. "Amcor 10" és 5 éves garanciával 390 font. "Kipur Lewinski", a Táchná Merkátit közelében, Neve Szaánin elején, Lewinski 102, Tel Aviv. Tel. 829-554 - 827-061.

● **MILVE KLITA**, "Bitchon", Magas árakat fizetünk. "Bitchon", Lihenium 42. - szakácsok.

● **HASZNALT** butort, varrógépet, friziderek, háztartási felszerelést veszék. 867025.

● **VIGYÁZZON PÉNZRE!** Ne legyen új varrógép. Régióiból újat készítenk 2 éves jótállással. Vétel és eladás. Cvi a régi szakember. T.A., Náchlat Benjámin 27/a, tel. 614265.

● **MODERN** női és férfi övek nagyban, Michelstein gyárban, Allenby u. 26.

● **VEZÜNK** használt és antik butorokat. Telefon 722571.

● **TELEFONPOLCOK**, asztalok, tükörök és ruhakasztók a halba. - Benkin 6, Tel Aviv.

● **IDEAL** B. M., nap- és villany-boilerok. Tel Aviv, Szédort Harcion 106. Tel. 824735, 826307. Javítások és mindenféle új hűtő fel-szerelés. 19 éves jótállással is.

● **MODERN** női és férfi övek nagyban, Michelstein gyárban, Allenby u. 26.

● **KÜLÖNLÉSEN** 16 árakat fizetünk irásbeli bejegyzéssel, 2333 darabok és tábortábor. Menora, Ben Jehuda 26, Tel-Aviv.

● **VEZÜNK** friziderek, butort, minden háztartási cikket. "Mazoh Jovok". Tel. 526322.

● **NOI BLUZO**K egári árnl olcsóbban. Tel Aviv, Cserniehovszki 21. - Bejart Bet Lechem 1.

● **REGEN ÉRKEZTETI OLE** adja te címünket új-ole ismerőseink. Televízió napok alatt szállítunk. Sha-ron, Tel Aviv, Allenby 93. Telefon 624-945. Aser - Diamantstein Zoli.

● **BUTORSZÖVEGÉK**, új minták, nagy választék, olcsó árakon. - "Pascu"-nál. Haifa, Jaffa-u. 64. (Egged mellett). Tel. 528812.

● **VEZÜNK** antik butort, lakas-felozást. Haifa, tel. 532981, 682066.

● **ÖZÉRTEK**, antik szakácsok. - Bencenek "Rina" által, T. A. Merkát Bála Melachá 21., telefon 614-849.

● **KIRUR AVIV!** Frizidert vétel bizalom kérdése. Forduljon hozzánk, a legérgebb érzéssel. Magyarul beszélünk. - "Kipur Aviv", Tel-Aviv, King George 29.

● **ÚJ ES HASZNALT** zongorák, gitárok nagy választékban, kedvező feltételekkel. Melnik, Dizengoff 125, tel. 228303.

LAKA'S

● **PETACH TIKVAN** négy szobás luxuslakások Aharonson-u. 7., be-költözés 6 hónap múlva! Beszletek: "Netaffim", Petach-Tikva Hábagana u. 17., tel. 919383.

● **LAKASOK!** Vétel és eladás - főleg Cífon Tel Avivban - forduljon bizalommal a "Háméiri" be-fektetési irodához, Szédort Chen 30, Tel-Aviv, 03-261094 és csatlá-kozzon elégedett veivők köréhez.

● **LAKASOK** nagy választékban, exisztenciák, iradók telefonnal, üz-lek, termek, územek kulespénzért havibérbe. LAAM, Tel-Aviv, Mikve Jiszráel 8, udvarban, tel. 612725.

● **"MAXIM"** üzletek, termek, laká-sok, eladás és kulespénz. 11-1, 5-7 közt. Chasmonám 2. (King-George 26, sarok), Tel-Aviv.

● **SIMAR** Ltd. ajánl 2, 2 1/2 4 szobás, teljes luxus lakásokat Tel Aviv Cífonban. Simon Hátárszi u. 45. - (bn Givrahól, Sd. Nordud sarok), munkaidőben. Találkozás megbesze-fés: tel. 754686.

● **PETACH-TIKVAN** 3-4 szobás lakások bekoltozes 6-8 hónap múlva. "Netaffim", Petach Tikva, Hábagana u. 17, Tel. 919383.

● **CAFON** Tel Avivban 2 szoba, plusz 1/2, III. e. 110.000 font. - Tel. 446875.

JERUZSALEM

● **JERUZSALEMEN** metámetlet keresünk, könyvű házi munkával, napi 6 órára. Telefon 39659, 33302, Jeruzsálem.

● **KOZMETIKAI** felszerelést vevők Jeruzsálemben. Ajánlatok POB 1012, Jeruzsálem címre kérék.

● **JERUZSALEM** központjában kiadó 3 szobás, vidékieknek napi 20 font. Tel. 222703.

UJ KELET

HAZASSAG

● A "GAN" vállalat irodában Petach Tikvan olyat láthat, am-szoklatlan az országban. - A laká-svasarok szittaznak koszonolevelet A "GAN" irodából. Koritva vizik, a különbozo epitekesekhez Petach Tikvan, hogy a saját szemével is-ssa és meggyozodhessen az epitekes-misszegeiről és nívóiról. Kosztes-mentes kölcsönök 30.000 fontig. - "Gan", Cheva Lebinjan B.M., Pe-tach Tikva, Chajim Gzer 20.

● **LAKAS**, üzlethelyiség a közim-ert. "COHEN" iroda útján. Tel-Aviv, Merkát Bála Melachá 5. sz. Tel. 935-725, 289-924. (10-1 a. 6)

● **ELADÓ** 3 szobás, első emeleti lakás. Rothschild 53, Petach Tikva, 3 hónapon belül beköltözhető.

● **ALKALMILAG** - elutasítás mi-at 2 családos ház, 640 négyzetmé-terrel, 120 ezer font, 50349, 58995.

● **ELADÓ** kulespénzért (esetleg bi-terrel) 2 szoba, front, 3 oldalról le-vevős, Rech Ben Jehuda, Tel-Aviv, Arlozorov és Jabotinsky kö-rút. Telefon 223434.

● **ELADÓ** 3 szoba, központi fűtés, Ht központban, 150.000, "Carmelit" által. Tel. 614512.

● **ELADÓ** Ramat-Hasaron 3 szoba, átközösorok, friziderek, 60.000, plusz 10.000 méltán. Tel. 838221.

● **AZONNAL** eladó Eison Lezion központjában, új épületben 2 1/2 szobás, fűtéses, erkélyes, központ, hál, komfort, barter. Tel. 945244.

● **ELADÓ** 2 szoba, hall, minden cé-ri alkalmas. Cholon, 246925.

● **BAT JAMBAN** alkalmilag 2 1/2 szobás, fűtéses, erkélyes, központ, hál, komfort, barter. Tel. 945244.

● **ELADÓ** 2 szoba, hall, minden cé-ri alkalmas. Cholon, 246925.

● **KOMPLETT** fogászati felszerelés, alvator, röntgen, szék stb. eladó. "Korot", Gula 33, tel. 52351, - 52389.

● **ELADÓ** 2 1/2 szoba, Ben Jehuda 236, III. e. 120.000 font. 17-19.

JERUZSALEM

● **JERUZSALEMEN** metámetlet keresünk, könyvű házi munkával, napi 6 órára. Telefon 39659, 33302, Jeruzsálem.

● **KOZMETIKAI** felszerelést vevők Jeruzsálemben. Ajánlatok POB 1012, Jeruzsálem címre kérék.

● **JERUZSALEM** központjában kiadó 3 szobás, vidékieknek napi 20 font. Tel. 222703.

UJ KELET

HAZASSAG

● **"MERKAZ HAMEKARERIM"** Vétel, eladás, bérlés 20-25 havonta. Javítás és festés, a vevő lakásán. Csenov 13., Levinsky 74., sarok. - tel. 821904.

● **MODERN** muranoi és francia esillárok és lámpaernyők dus vászártekban. "Krisztal-Or". Jenica Gabor, Jaffa, Sd. Jerusálajm 26.

● **VEZÜNK** használt autókot friziderek, felszereléseket, órkéseket és antik tárgyakat. Magas árak. 504388, este 508882.

● **CSACSKESZ** - borotvagép központ, szerviz, javítás, eladás. Bialik 12, Kamat Gan, az elott Táchná Merkátit.

● **"BRUNELLES"** női konfekció szalon. Tel-Aviv, Allenby 13/a. - Nagymennyiségű ruhák, eladás. Legutolsó divat, 35.- fonttól kezdődő aron.

● **"SUBARON"** - a "Subaru" autók alkatrészei. Ramat-Jaim, Becher Hasaron, tel. 927388.

● **HOLGYEK!** Új parka. - új külső! Praktikus és szép. Használja ki reklam árunkat, 79.00 font. Szakemberek rendelkezésre. Szalon tonel, Allenby 93, Tel-Aviv.

● **SZINES** mintás, nyomtatott papír eladó csomagolásra poton aron, nagy mennyiségben. Tel. 051-3954, 8-17 közt. Gabi.

● **MINDEN UT** a "Raz Or" esillárgyárhoz vezet. Belföldi és külföldi lakások Táchná Merkátit, Tel-Aviv, Háaron 9. Jegyzeze tel a cím-et.

● **CINEMATÓK** otthonában: vegyen video-casset-t. POB 14249.

● **ALKALOM!** 650 font "Amcor" frizidert, kis búfé, szalonasztal, ágyneműt, 2 ajtós szekrény eladó. Rosenberg, Háaron 2, Kamat Háaron, tel. 831991.

● **GYONYORU** ruha- és nadrágyapok érkeztek. Meglepo árak. - Maradek, "Hana", Tel Aviv, Neve Szaánin 7. (Passazs).

● **ELADÓ** Pate 28, alig használt női táska varrógép. Asdod, Ezor Vár. 1536 9.

● **ELADÓ** 3 hónapos nőtényi fox-terrier, 350 font, pedigérel, 22746.

● **VALLALOK** megörzésre, 1-2 evre butort, frizidert, gázt, esetleg megveszem az idoszak lettelvel. - T.A., POB 28026. "Ole chadás" jel-térs.

● **ELADÓ** 12 kubos frizidert, jó állapotban, Neve Jehosna 56/8, Rámát Gan, Kaufmann.

● **VEZÜNK** eladók és cserélek izraeli Európából bevezeték, kis mennyiségben is. Rech, Lord Byron 9, a "Deborah" szállóval szemben.

● **FOGPROTEZISEKET**, fogtechnikai munkákat, expressz javításokat vállal Anshacher fogászati laboratórium. Haifa, Akiba u. 27, telefon 04-664841.

ALLA'S

● **FIATALEMBER** házaknál mindenféle munkát vállal. Távolsg nem akadály. Tel-Aviv, POB. 831. "3911" részére.

● **MUNKÁST** keresek fekete és fehér gyapjú, vagy acríl fonalat 100 kg.-on felüli mennyiségben. Arálmatok mintákkal. Tel-Aviv, - POB. 2329.

● **VEZÜNK** mindenféle használt háztartási cikket, frizidert, butort, televíziót 874267, este 862856.

● **BEER & MARCU SULLI**, Jaffa, tel. 825881, vesz használt és antik butort, órkéseket.

● **HASZNALT** butorokat, friziderek, órkéseket, felszereléseket, antik tárgyakat veszék. 827164.

● **FRIZIDEREK**, Amcor használt és új 150-től 1950 font. Ha-vi részlete is. Vesz, elad és cserél. "Amcor 10" és 5 éves garanciával 390 font. "Kipur Lewinski", a Táchná Merkátit közelében, Neve Szaánin elején, Lewinski 102, Tel Aviv. Tel. 829-554 - 827-061.

● **MILVE KLITA**, "Bitchon", Magas árakat fizetünk. "Bitchon", Lihenium 42. - szakácsok.

● **HASZNALT** butort, varrógépet, friziderek, háztartási felszerelést veszék. 867025.

● **VIGYÁZZON PÉNZRE!** Ne legyen új varrógép. Régióiból újat készítenk 2 éves jótállással. Vétel és eladás. Cvi a régi szakember. T.A., Náchlat Benjámin 27/a, tel. 614265.

● **MODERN** női és férfi övek nagyban, Michelstein gyárban, Allenby u. 26.

● **VEZÜNK** használt és antik butorokat. Telefon 722571.

● **TELEFONPOLCOK**, asztalok, tükörök és ruhakasztók a halba. - Benkin 6, Tel Aviv.

● **IDEAL** B. M., nap- és villany-boilerok. Tel Aviv, Szédort Harcion 106. Tel. 824735, 826307. Javítások és mindenféle új hűtő fel-szerelés. 19 éves jótállással is.

● **MODERN** női és férfi övek nagyban, Michelstein gyárban, Allenby u. 26.

● **KÜLÖNLÉSEN** 16 árakat fizetünk irásbeli bejegyzéssel, 2333 darabok és tábortábor. Menora, Ben Jehuda 26, Tel-Aviv.

● **VEZÜNK** friziderek, butort, minden háztartási cikket. "Mazoh Jovok". Tel. 526322.

● **NOI BLUZO**K egári árnl olcsóbban. Tel Aviv, Cserniehovszki 21. - Bejart Bet Lechem 1.

● **REGEN ÉRKEZTETI OLE** adja te címünket új-ole ismerőseink. Televízió napok alatt szállítunk. Sha-ron, Tel Aviv, Allenby 93. Telefon 624-945. Aser - Diamantstein Zoli.

● **BUTORSZÖVEGÉK**, új minták, nagy választék, olcsó árakon. - "Pascu"-nál. Haifa, Jaffa-u. 64. (Egged mellett). Tel. 528812.

● **VEZÜNK** antik butort, lakas-felozást. Haifa, tel. 532981, 682066.

● **ÖZÉRTEK**, antik szakácsok. - Bencenek "Rina" által, T. A. Merkát Bála Melachá 21., telefon 614-849.

● **KIRUR AVIV!** Frizidert vétel bizalom kérdése. Forduljon hozzánk, a legérgebb érzéssel. Magyarul beszélünk. - "Kipur Aviv", Tel-Aviv, King George 29.

● **ÚJ ES HASZNALT** zongorák, gitárok nagy választékban, kedvező feltételekkel. Melnik, Dizengoff 125, tel. 228303.

LAKA'S

● **PETACH TIKVAN** négy szobás luxuslakások Aharonson-u. 7., be-költözés 6 hónap múlva! Beszletek: "Netaffim", Petach-Tikva Hábagana u. 17., tel. 919383.

● **LAKASOK!** Vétel és eladás - főleg Cífon Tel Avivban - forduljon bizalommal a "Háméiri" be-fektetési irodához, Szédort Chen 30, Tel-Aviv, 03-261094 és csatlá-kozzon elégedett veivők köréhez.

● **LAKASOK** nagy választékban, exisztenciák, iradók telefonnal, üz-lek, termek, územek kulespénzért havibérbe. LAAM, Tel-Aviv, Mikve Jiszráel 8, udvarban, tel. 612725.

● **"MAXIM"** üzletek, termek, laká-sok, eladás és kulespénz. 11-1, 5-7 közt. Chasmonám 2. (King-George 26, sarok), Tel-Aviv.

● **SIMAR** Ltd. ajánl 2, 2 1/2 4 szobás, teljes luxus lakásokat Tel Aviv Cífonban. Simon Hátárszi u. 45. - (bn Givrahól, Sd. Nordud sarok), munkaidőben. Találkozás megbesze-fés: tel. 754686.

● **PETACH-TIKVAN** 3-4 szobás lakások bekoltozes 6-8 hónap múlva. "Netaffim", Petach Tikva, Hábagana u. 17, Tel. 919383.

● **CAFON** Tel Avivban 2 szoba, plusz 1/2, III. e. 110.000 font. - Tel. 446875.

JERUZSALEM

● **JERUZSALEMEN** metámetlet keresünk, könyvű házi munkával, napi 6 órára. Telefon 39659, 33302, Jeruzsálem.

● **KOZMETIKAI** felszerelést vevők Jeruzsálemben. Ajánlatok POB 1012, Jeruzsálem címre kérék.

● **JERUZSALEM** központjában kiadó 3 szobás, vidékieknek napi 20 font. Tel. 222703.

UJ KELET

HAZASSAG

● **"MERKAZ HAMEKARERIM"** Vétel, eladás, bérlés 20-25 havonta. Javítás és festés, a vevő lakásán. Csenov 13., Levinsky 74., sarok. - tel. 821904.

● **MODERN** muranoi és francia esillárok és lámpaernyők dus vászártekban. "Krisztal-Or". Jenica Gabor, Jaffa, Sd. Jerusálajm 26.

● **VEZÜNK** használt autókot friziderek, felszereléseket, órkéseket és antik tárgyakat. Magas árak. 504388, este 508882.

● **CSACSKESZ** - borotvagép központ, szerviz, javítás, eladás. Bialik 12, Kamat Gan, az elott Táchná Merkátit.

● **"BRUNELLES"** női konfekció szalon. Tel-Aviv, Allenby 13/a. - Nagymennyiségű ruhák, eladás. Legutolsó divat, 35.- fonttól kezdődő aron.

● **"SUBARON"** - a "Subaru" autók alkatrészei. Ramat-Jaim, Becher Hasaron, tel. 927388.

● **HOLGYEK!** Új parka. - új külső! Praktikus és szép. Használja ki reklam árunkat, 79.00 font. Szakemberek rendelkezésre. Szalon tonel, Allenby 93, Tel-Aviv.

● **SZINES** mintás, nyomtatott papír eladó csomagolásra poton aron, nagy mennyiségben. Tel. 051-3954, 8-17 közt. Gabi.

● **MINDEN UT** a "Raz Or" esillárgyárhoz vezet. Belföldi és külföldi lakások Táchná Merkátit, Tel-Aviv, Háaron 9. Jegyzeze tel a cím-et.

● **CINEMATÓK** otthonában: vegyen video-casset-t. POB 14249.

● **ALKALOM!** 650 font "Amcor" frizidert, kis búfé, szalonasztal, ágyneműt, 2 ajtós szekrény eladó. Rosenberg, Háaron 2, Kamat Háaron, tel. 831991.

● **GYONYORU** ruha- és nadrágyapok érkeztek. Meglepo árak. - Maradek, "Hana", Tel Aviv, Neve Szaánin 7. (Passazs).

● **ELADÓ** Pate 28, alig használt női táska varrógép. Asdod, Ezor Vár. 1536 9.

● **ELADÓ** 3 hónapos nőtényi fox-terrier, 350 font, pedigérel, 22746.

● **VALLALOK** megörzésre, 1-2 evre butort, frizidert, gázt, esetleg megveszem az idoszak lettelvel. - T.A., POB 28026. "Ole chadás" jel-térs.

● **ELADÓ** 12 kubos frizidert, jó állapotban, Neve Jehosna 56/8, Rámát Gan, Kaufmann.

● **VEZÜNK** eladók és cserélek izraeli Európából bevezeték, kis mennyiségben is. Rech, Lord Byron 9, a "Deborah" szállóval szemben.

● **FOGPROTEZISEKET**, fogtechnikai munkákat, expressz javításokat vállal Anshacher fogászati laboratórium. Haifa, Akiba u. 27, telefon 04

Joseph Foster:

AZ ÖNGYILKOS

— KRIMI TÖRTÉNET —

Az ember áthaladt az előcsarnokon, és belépett a felvonóba.

— Az utolsó emeletre — szólta oda a liftboyhoz.

Amíg a lift haladt, idegesen topogott, rugdosta lábával a felvonó oldalát. A hosszú hajú liftesfiú zavartan nézte.

A férfi sápadt volt, két szemében nem volt élet. Fekő haja a fejbőrére tapadt, látszott rajta, hogy sokat sétált a zuhógó esőben.

— Szörnyű idő — szólalt meg a liftboy, hogy megtörje a ki nos esend.

Az ember üres tekintettel bámult maga elé.

— Unalmas ez az eső — kezdte újból a fiú.

Amikor megérkeztek a legfelső emeletre, a férfi megindult a folyosó vége felé.

— Különc — morogta a liftesfiú.

Ebben a pillanatban a rémüléssel megkövülve látta, hogy a férfi kinyitotta a folyosó egyik ablakát, és kilépett a keskeny párkányra. Amikor a megdöbbentésből magához tért, odarohant az ablakhoz és kidugta a fejét:

— Héj, uram! — kiáltott.

A férfi áldogált a párkányon, mintegy három méterre az ablaktól. Nem figyelt a fiú kiáltására.

— Mit csinál, uram? — Le akarok ugrani — mondta végül.

A fiatal ember rohan, vissza a lifthez, ahogy csak a lába vitte.

Az eső továbbra is esett, viaszgázta. Az öngyilkos-jelölt magára maradt szomorú gondolataival, nézte az alatta elterülő szürke várost. Maureen gondolkodott.

Most, ebben a pillanatban döbrent rá, hogy valóban meg sem lepődött azon, amikor megtudta, hogy a felesége csalia. Régióta gyanakodott már. A leke mélyen azonban egyre azt remélte, a végén mégiscsak ki fog derülni, hogy gyanyuja alapítvány volt.

A gyanyóból azonban keserű igazság lett. Ezen a reggelen megtalálta a leveleket, fényképeket. Most már nem lehettek reményei.

Hétévi házasság után el akarja hagyni egy másik férfi kedvét. Sejtette ugyan, hogy van

másik, de arra nem is gondolt, hogy Maureen elhagyhatja magát. S ez még ne is minden! Az asszony pimasz módon dicsérette is előtte a barátját, azt mondta, az az igazi férfi! S bármennyire is szeretné, egyetlen szavát sem tudja elfelejteni.

Hirtelen fülsiketítő zenét hallott. A szállodavendégek közül valaki kinyitotta az ablakot. De be is csukta mindjárt, a férden hulló esőcseppek miatt.

— Héj, mi történik itt? — hallatszott egy ideges hang a folyosóról. Az ablakon Waldron, a szállodai detektív hajlott ki, szép arcán az idegességtől megfeszültek az izmok. Magában azon gondolkodott, miért kellett ennek a nyomornak éppen az ő szállodáját kiválasztania ahhoz, hogy véget vessen az életének. Mintha nem volna még magas épület a környéken.

Az utóbbi időben anélkül is tengernyi kellemetlensége volt. Eppen reggel szidta össze az igazgatót, mert az egyik hölgyvendég panaszát emelt viselkedése ellen. S most ez is! Nem mintha bárki is felelősségre vonhatná amiatt, hogy egy örült

éppen itt végez magával, de akkor is...

Talán sikerül visszaeslogatnia az embert a párkányról. Akkor az igazgató is elégedettebb lenne vele.

Fogai között szitkot mormolt, átkozta az esőt, az öngyilkost, az igazgatót, a világ minden kellemetlenségét.

— Tudom, hogy nincs könnyű dolgod, barátom — szólta ki az ablakon. — Pénzgondok... családi bajok. De ismerd el, nem ez a legjobb megoldás.

Ilyezkedett minél meggyőzőbb, szebb dolgokat mondani, s közben nézte a sápadt arcú férfit, akinek sovány vonásain visszatükröződött az ívlámpák fénye. Már megbánta, hogy a liftboyt elküldte a rendőrségre.

Az idő múlt. Időnként hátrapillantott a vállá felett, hogy jön-e valaki.

— Miért nem jössz be, barátom? Gyere be, s megbeszéljük a gondjaidat egy finom, forró kávé mellett.

— Nem jöhettek be, nem jöhettek...

Biztosan megjegyezte — gondolta Waldron. — Visszajönne, de nem mer végigmenni a párkányon, s biztosan szégyenkezik is.

Kilépett az ablakon, és megindult feléje: — Tartsd magad, ne félj, jövök érte.

Waldron egyre közelebb került az emberhez. Nem félt. Végreményben kellemetlenebb dolgot is átélt már, mi az neki végigmenni egy harminc centi széles párkányon.

— Csak óvatosan. Még egy kicsit és biztonságban leszel.

Az ismeretlen férfi erősen megragadta a kezét, mint földülő az utolsó szalmaszálat. Egymásra pillantottak.

— Na, gyere, barátom. A párkány elég széles, ne félj. Gyere lassan utánam és minden rendben lesz!

— Te... te akartad főlem elrabolni Maureen — szólalt meg hirtelen az öngyilkos-jelölt. — Te semmiházi!

Waldron a feleletlenül megdermedt. Először most érzett először csontig ható rémületet. Megkísérelte kiszabadítani a kezét, de nem sikerült neki.

— Ne, ne! — kiáltott fel rémülten. — Esküszöm, csak tréfa volt az egész, nem akartam elvenni tőled.

— Elolvastam valamennyi leveled. Minden szóra emlékezem!

A rendőrség későn érkezett.

DIÁKÉVEK

„A szives marasztalást ne tessék komolyan venni!”

Írta: Dr. SUGÁR GYULA

Minap éjjel álmomban Kassán jártam, békebeli diákéveim emlékeivel teli városban. Ott ültem osztálytársaimmal, a Sörház utcai m. kir. állami főreáliskola egyik tantermében, csemetés után szorongva vártuk osztályfőnökünk, dr. Erdélyi Alajos történelem-főadja tanárunk érkezését. Nevezett tanterem, nagy felkészültséggel, spórólós természetű, mondhatnánk, zsigori ember volt, kauszuk gallért viselt, és felfelé álló frizúrája volt. Először nem kellett tisztába adni, elég volt nedves ruhával egyszerű egy héten megtörölni, haját pedig fényesfényt egyszerűen vágtatta, de ilyenkor oly rövidre, hogy egy huszárkaplár is megirigyelhetné volna. ezzel szemben, két nyírtörökös között úgy megöngesztette, hogy alighanem ő volt a mai hippik egyik őse.

Javára szolgáljon, hogy takarékos életmódja eredményeként, feleségével minden nyári vakációban 4-6 hetes európai túrára utaztak, — történelmi multú városokat kerestek fel, reggeltől estig múzeumokat látogattak, történelem-órákon sok szöveget nekünk a látottakról.

Nos, azon az álombeli bizonyos napon, alig lépett be az osztályba, a szemfüles Sauberer Géza nyomban észrevette, és halkán odasugarta a könyvek felé hajló szomszédainak: „Fiúk! Birkanyírás volt!” Az ennek nyomán támadt moraj felévének megisméltűdött, tanárunk alighanem meghallgatható valamit, hirtelen fejéhez kapott, majd szigorú tekintetét végighordozva az osztályon, szinte sziszegve kérdezte: „Ki volt az?” Bár nem én voltam, — mondom, hanem a nagyobbik Sauberer, — véstjósító tekintetűl mégis, az öngyilkos felébredtem, illetve feleségem költött fel, álombeli nyoszorósémre.

Felébredtem, Izráel két éve mosolygott be a szemem, de az iskolai emlékek mégis egész nap, vissza-visszatértek, s főleg Erdélyi tanár ur körül forogtak, aki a fentebb említett tulajdonságai mellett, hírhedt katolikus volt, soha egy misét el nem mulasztott, az úrnapi körmenetkor a baldachin egyik rúdját, vagy a Szűz-Máriás lobogót vitte, mindezeket felül jogakadémiai előadó és a helybeli katolikus lap belső munkatársa volt.

Utóbbi minőségéből kifolyólag történt egy verőfényes őszi délelőttön, hogy a tanítás meg kezdése előtt, megbízta az egyik katolikus fiút, vigye el levelét a püspöki titkárhoz, várja meg, míg átolvassa, és hozza vissza. A fiú kissé vonakodva fogadta a megbízást, lát-szott, keszben szivesebben vállalná, mire tanárunk tekintete újból végig pásztázta az osztályt, rajtam megakadt, majd részint felszóltó, részint bizalmas formában szólott: „Menj el vele!”

Kétszer sem hagytam magam kéretni. A Dóm közelében épült egyemeletes püspöki palotát szememben mindenkor valami különös titokzatoság forrta körül. A járda szélelőg kinyúló fedett kocsi-bejárónál a járólőknek mindig meg kellett várnai, míg az egyenruhás portás kapunyitása után, a püspöki hintó — melyben a megyéspüspök urral — behajolt a boltíves kapualjába. Mi, diákok, főve kerültük el ezt az árkádos bejárat, mivel a sajhagyomány szerint, aki fegyel iskolába ment először adata, aznap köszöntelenül beszékedezik.

Am ezuttal, hivatalos küldetésünk tudatá-

ban, bátran nekivágtunk, csemetésünkre a portás egyenesen a titkári szoba felé irányított, és mi a titkár a kéziratos olvasta —, mert az volt — és bele-bele javított, időm volt szétnézni a szobában. Legnagyobb meődöbbsémemre, az egyik falon, — egy Mária kép és egy Krisztus szobor között, — egy kemény papíru nyomtatvány nagybetűs szövegen akadt meg a szemem: „A szives marasztalást ne tessék komolyan venni!”

Az első pillanatban szinte fel sem fogtam a szavak értelmét, csak ismételt elolvastam után jöttem rá a nagyfokú álnokságra, amit a szöveg magában rejtett. Szinte elképzelttem, hogy a most is mosolygó, fekete reverendás püspöki titkár ur, miközben nyilván szavakkal marasztalja a látogatókat, fél szemmel a felirat felé piszkál, hátha észreveszik az illetők, ha még addig nem figyelték volna fel rá.

Felfedezésem nagyon elmondokoztatott. Hiszen dr. Fischer-Colbri Ágoston megyés püspök ur, — aki mindenkor oly tiszteltet követelő méltóságos pópban szokott megjelenni a nyilvánosság előtt, — bejáratos a titkári szobába, hát akkor hogyan tűrheti a szoba falán hirdetni, ezt a kétszíniséget? Ha pedig mégis tűri, nyilván egyetért vele!

A felirat sok minden megvilágított avamban. Most már megrémítettem, illetve elhittem a falunkbeli katolikus plébánosról, — a felhívtek közötti bizalmas beszélgetés tárgyát képező, de mégis, — nyílt titkot, hogy a tisztelendő urnak, nőtlenégi fogadalmá ellenére, néhány törvénytelen gyermeke van a faluban, javára szolgál, hogy — persze titokban, — neveltesük költségeikhez hozzájárul. A cölibátusi fogadalmat sem kell tehát „komolyan” venni, helyesebben gyermeke lehet, de felesége nem?

Később aztán az élet bőségesen beigazolta a felirat fonáságát, legkiválóbban a vézorkorok idején. Nemhogy a zsidók, de még a ferenciskai időkben áttért és legheftesebb templomlátrónak bizonyult „hívek” megmentése érdekében sem mozdított utat az Fevház, némán írta, hogy a „kebelbe mentétek” nyakukban hordott keresztjeit a sárga csillag váltása fel és deportáló vagyon kövése.

Élénken él emlékezetemben 1944 november 27. napja, amikor a budapesti lözsefvárosi pályaudvaron, a csendőrek puskatussal ütelve, tettek be a szomszédos vagonba egy sorstársamat, aki még az ajtón dörmöghölve is kiabálta: „Nekem nápai védelem van, velem nem lehet ezt csinálni!”

Miért is álmodtam Erdélyi tanár urral? Nem keresték volna evvmást evvbfonódó gondolataim, nem kavarogtak volna fel a győtrő emlékek, Igyekszem is tüőki szaba dálni, hiszen holdognak érzem itt magam szabad hazámban, verőfényes nap sítii kibucii lakásunk virágba borult teraszát, ahol e sorokat írom, közben eleondokozom azok, akik, amikor tehették volna, az egyik megőrő ország helvett, egy másik megőrő országot választottak új hazáiknak, és irivtem hazánk szülőit, a szabrákat mert nekik ez az ország nemcsak hazájuk, mint nekem, hanem szülőföldjük is!

HAIFA, Kádima-u. 27. KÁRMEL-HEGY, Tel. 81366

- * Különleges rendszer öregeknek, állandó orvosi felügyelettel, egyéni bánásmód.
- * Külön fürdőszobák
- * Csodás kert
- * Külön osztály éremszedésben szenvedő öregeknek, akiknek állandó kezelésre és felügyeletre van szükségük

Az ünnepek idején és a jelenlegi vakációban emlékezzen!

- * „Foto Brenner”-nél nagy választékban állókép- és filmvetítő gépek és villanókészülékek kedvező áron.
- * Levelezőlap nagytűs (9/13) fekete-fehér — 40 agóra.
- * Utlevél fényképek — egy pere alatt.

Tel-avivi utazási iroda keres azonnal komoly, megbízható KIFUTÓLÁNYT héber nyelvtudással. Jelentkezés: 285959 • 281755

ISMERT INTÉZMÉNY KERES SPANYOLUL BESZÉLŐ

ADMINISZTRATÍV IGAZGATÓT GYÜJTŐAKCIÓRA. Dél-Amerikába, Venezuela, Caracasba. Csak gyakorlatlall rendelkezők jöhetnek számításba.

Jelentkezés: POB. 7555, Jeruzsálem, életrajzzal.

Ötszáz halott Banzia Desben

Dacca. (Reuter). — Banzia Des hatóságának becsleése szerint leg alább 500 ember vesztette életét a több ezer személy sebesült meg a barzamas tornádó-vihar során, amely szerdán pusztított az ország nyugati részében. Eddig mintegy 150 holttestet találtak meg és a mentőosztagok folytatják az áldozatok felkutatását.

Levelek a SZERKESZTŐHOZ

ZÁRJUK KI A TÖRZSI JELSZAVAKAT A VALASZTÁSI HARCBO

Az eddigi választások tapasztalatai szerint Izráelben nincs tere a törzsi marakodásnak helypolitikai síkon. Ennek ellenére mindig történtek ilyenirányú kísérletek. Az előlekek szerint az ősi választásokon komoly törzsi háborival kell számolni. Sálom Kohén képviselő a „Fekete Párdúk” élére állt és ezen az alapon akar újra Kneszet-tag lenni, s most azt olvassom, hogy Sári képviselő azért vált ki a Vallásos Nemzeti Pártból, mert ő is

Lehet-e kapni jelzalogkölcson — kész lakásra?

A lakóamat hét évvel ezelőt vettem 18 ezer fontért. Ma leg alább a háromszorosát éri. Megjegyzem még, hogy jelzalogkölcson nem terhel a lakást.

A ROVATVEZETŐ VALASZA:

A jelzalog bankok tudomásunk szerint csak épülő lakásokra adnak kölcsönt. Az Ön esetében tanácsos valamelyik kisebb hálai pénzintézethez fordulni, ahol minden bizonyonyal kap kölcsönt, természetesen nem olyan kedvező feltételek mellett, mint a most épülő lakás-vásárlók.

Miért nincs munkafejvelem a televizióban?

Hacsak ritkán fordulna elő, nem lenne szóra sem érdemes, ámde hetenként többször is megtörténik, hogy eltolódások mutatkoznak a tévé programjában. Olyan időben eltolódásokra gondok, amelyek fegyelmzett munkával elkerülhetők. A legbosszantóbb, amikor a Mábát hirmagazin később kezdődik és perceként át slágerket közvetítenek. Ilyenkor az ember idegessé válik, mert azt hiszi, hogy

Küldjön vámmentes IKKA ajándék-utalványt MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK. Az április (4. számú) listát, május első felében történő kiosztásra. április 26-án csütörtökön zárjuk.

MEGRENDELŐHELYEK

JERUZSALEM: JERUSALEM KÖNYVTAR, Javec u. 2. Üzleti órák 9-1 és 4-7. (Kedd d.u. zárva) TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. em. d.e. 9-12.30, d.u. 4-6.30 közt. Telefon 55052.

HAIFA: Léber Dávid, Nordau 21, 10-12 és 4.30-6 közt. (Kedon délután zárva).

BEER-SEVA: Frankfurter István, Háacmáut 29/51. Levelezést kizárólag G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27, címre kérünk.

IKKA az egyetlen vámm- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA • Sirápolásra is — a budapesti temetőben — elfogadjuk megbízásokat. — Arakkal és egyéb felvilágosítással a megrendelőhelyek szolgálunk.

FIGYELEM! CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE TUZEX ajándék-bónok kaphatók

HÁLÓSZOBA ÁGYAK fejtmájk, gumávir és Paradise matracokkal, evári árbar ADLER ÁGY-GYARBAN T. A. Náchlát Benjámin 134 telefon: 82 55 36 Magyarul beszélünk

Svájcban letelepedett — jó állásban lévő, diplomás technikus, 38/173. zsidó érzéssel, de nem vallásos, feleségül venne helyes, szolid, magasságban hozzáillő, 26-32 közötti lányt. Fényképes válaszleveleket kérek magyar, vagy német nyelven. — Diszkreció természetesen. PETER PATAKI, Ch. 5242, Lupfig Sonnhalde, 269, Svájc

Önálló nyomdászt keresek 4 órai munkára cefolan nyomásra. Nyugdíjas is lehet. TELEFON: 82 34 40

RÁMÁT-GANI TEXTILGYÁR KERES: * SEGÉDMESTERT * SCHERERT * SZÖVŐKET KOMPTON SZÖVŐSZÉKHEZ. JÓ FELTÉTELEKKEL. Telefon 10-13 óra közt: 5202 és este 232301, Tel-Aviv

Abie Nátán behajózott a Földközi-tengerbe

Távírtilag értesítette Golda Méirt és Szádítot érkezéséről

Abie Nátán, a békehajóssá átváltott békepilóta hajójával elhagyta az Atlanti Óceánt és behajózott a Földközi-tengerbe. Valószínűleg tartják, hogy 2-3 héten belül megkezdí zenével tartított békemísorának sugárzását a hajójára felszerelt rendkívül erős rádió-leadón, amely 1000 kilométeres körzetben fogható.

Abie Nátán egy izráeli újságíróval folytatott beszélgetése során annak a reményének adott ki fejezést, hogy sem Izráel, sem az arab államok nem zavarhatják meg misszióját. „Mindkét fél kénytelen lesz elünni a hangunkat. Senki sem lesz hajlandó magára vállalni az erkölcsi felelősséget, amely esetleges elcsúszásainkból fakadna.”

Végül közölte még az újságíróval, hogy a közeli napokban

BIRÓSÁG ELÉ ALLITJAK KAHÁNE RABBIT

A kormány jogtanácsosa elhatározta, hogy az államügyészség benyújtja a vádiratot a Zsidó Védelmi Liga vezetője, Méir Káhane rabbi és egyik legközelebbi munkatársa, Joél Lerner ellen. A vád ellenük az, hogy uszító tartalmú leveleket írtak Izráelben, valamint Judeában és Somronban élő arab, sőt drúz lakosoknak, akiket felszóltottak, hogy megfelelő anyagi kártérítés ellenében hagyják el Izráelt.

Kudarcba fult a kétszeres öngyilkossági kísérlet

Egy 25 éves lány leugrott a negyedik emeletről és féltestére megbénuult

Egy 25 év körüli lány, aki az egyik éjjeli kórházban vendégeskedett, ahol az ünnep első napján dupla öngyilkossági kísérletet követett el, amikor 21 altató-tablettát vett be, majd levette magát a szálló negyedik emeleti terraszáról.

A lépcsőzetes építmény miatt a lány csak egy emelet mélységbe esett, az egyik farmadik emeleti lakosztály terraszára. Sü-

A DÉLAFRIKAI »ARAB« KÉM IZRAÉLI GYÓGYINTÉZETBE KERÜLT

Dél-Afrikából megszöktette sógornőjét, aki Tel-Avivban magára hagyta

Mintegy két hónappal ezelőtt Vernonnak Strauss névre kiállított hamis útlevéle volt. Rhodésziából Londonba repültek azzal a tervvel, hogy onnan Kanadába vagy Ausztráliába folytatják útjukat, s új életet kezdenek. A rózsás tervek azonban semmi sem lett. A pár megérkezett Angliába. De közben ellátogatott Hollandiába és Németországba is. Itt történt a baj, mer Vernon egy müncheni kaszinóban elvesztette minden pénzét és ettől kezdve gorbombán bánt a szerelmével. Pat Glison elbeszélése szerint, odáig romlott a kapcsolatuk, hogy szerelme arra kérte, foglalkozzon prostitúcióval és az így szerzett pénzből tartásuk elmaguk.

Amikor a fiatalasszony mélyesége megváltással és undorral elutasította ezt az ajánlatot, csomagoltak és Münchenből Athénbe utaztak. A görög fővárosban Paul Vernon a szíriai nagykövetségre sietett, ahol mint modern repülőgépekhez értő pilóta és zsidógyógyász arab mutatkozott be, aki hajlandó — természetesen megfelelő fizetés ellenében — Izraelbe utazni, hogy Szíria javára kémkedjen.

REPÜLŐGÉPEL DAMASZKUSZBA

„Paul igazgatót mesélte, hogy sikerült megszöktetnie a szíriai nagykövetség tagját. Főleg arra volt büszke, hogy elhitte neki, hogy lökhajtásos repülőgépeket is tud vezetni” — emlékezik vissza Pat Glison, akinek elbeszélése a dél-afrikai Sundry Timesben jelent meg.

„Amikor azt mondtam, hogy örültséget csinál, ezt felelte: Csakis azért tettem, hogy pénzt kapjak tőle. Egész meggyőzően megígérte, hogy a zsidó-pilótát arab szerepét, ami nem is volt nehéz, mert az apja libanoni származású. Amikor a szíriai nagykövetség megkérdezte tőle, hogy miért gyűlöli a zsidókat, Vernon azt válaszolta: „Hogy kérdezhet egyik arab a másiktól ilyet...”

Az asszony ezután elmondotta, hogy a szíriaiak napokon át fi-

de mégis meghallottam, hogy miről beszélnek. A szíriaiak minden áron meg akarták győződni arról, hogy Paul Vernon tényleg dél-afrikai-e, aki igazán segíteni akar-e rajtuk.

ZÜRICHBŐL TEL AVIVBA

„Egy Szulimán nevű ember gondoskodott szükségleteinkről, valójában azonban az örünk volt. Képtelenek voltunk egymással beszélgetni, s ha intím témáról volt szó, az is a fűtőszobában mondtuk meg egymásnak, miközben kinyitottuk a csapokat, hogy ne hallják szavunkat a víz csobogásától. Azt gyönyörűt, hogy lehallgatják a beszélgetésünket, s ez igaznak is bizonyult. Amikor ugyanis egyszer azt mondtam, hogy szeretnék egy kis rádiót, legalább volna mivel szórakoznom, kérem néhány percen belül teljesült.”

„Többek között meghallottam, amit faggattak Pault, hogy miért hazudott, amikor azt állította, hogy pilóta. Ő azt válaszolta, csak is ennek a kis hazugságnak a révén sikerült a szíriai nagykövetségben egy felelős személyiséggel találkozni. Most azt hajtogatta, hogy hirdetés szakember és így nagy gyakorlata révén remek propaganda munkát képes végezni...”

Glisonné szerint Vernon azt mondta az araboknak, hogy nem akar hős lenni, és kizárólag az ereiben folyó arab vértelenségnek akar eleget tenni, „de ha pénzt akarnak adni nekem, azt nem ellenzem. Vernon azt mesélte Pat Glisonnak, hogy ötven font sterlinget kap a kémkedésért. Ezer ötszázat már átvett Dzsámilól, a többi pedig az egyik tel-avivi bank úttörő szándékának áttutalnia neki. Előzőleg számos okmányt íratott vele alá, de Pat Glison nem ismeri a tartalmukat és elbeszélése szerint az udvarlója attól tartott, megölik, ha nem írja alá.

A pár megfelelő kiképzés után Damaszkuszba Zürichbe utazott, majd egy heti pihenés után Tel Avivba folytatta útját. A Basel szállóban laktak és egyetlen tevékenységük abból állt, hogy Paul Vernon minden nap elment a megbeszél bankfiókba, de a Dzsámil által ígért pénz nem jött meg.

VELETLEN TALÁLKOZÁS A SZALLÓDÁBAN

Az egyik nap a szálloda foyerjában Vernon összetalálkozott egy durbanai üzletessel. Ez a találkozás igazolomra hozta, mert néhány hónappal ezelőtt üzleti ügyek miatt összeütközésbe került vele.

Ez volt az a kritikus pillanat, amikor a fiatalasszony észbe kapott és gyermekei után kezdett vágyódni. Hazatelefontól Durbanba a férjhez és a gyerekek iránt érdeklődött. A férj röviden, tömören válaszolt:

„Gyere azonnal haza!”
Az asszony állt, a kezében levő kagylót bámulta és sírt. Néhány nap múlva megérkezett Durbanból a repülőgéj és Pat valósággal repült haza, férje és két gyereke karjaiba. Vernon Izraelben maradt és a Dél-Afrikába érkezett hírek szerint a bát-jámi elmebetegintézetbe került.

Egy újságról Dél-Afrikából fel-

hívta Báb-Jámban és a beszélgetés után közölte, hogy Vernon az utolsó szög tagadja volt szerelmének elbeszélést. Szerinte nem igaz, hogy prostitúcióra akarta rábeszélni, mint ahogy az sem felel meg a valóságnak, hogy az izraeli és dél-afrikai zsidók nevét és címét közölte a szíriaiakkal.

„Az izraeli hatóságok nyugodtan megvizsgálhatják, vajon foglalkoztam-e kémkedéssel” — mondtotta a kalandor az újságról. Vernon ezután elmondotta, hogy akarata szerint elhagyhatja a kórházat és Dél-Afrikába utazhat. A baj csak az, hogy nincs pénze repülőjegyre és nincs, aki az utazási finanszírozná.

„A családom nem akar tudni rólam és a dél-afrikai hatóságok sem szívesen látnak. Talán a sajtó útján jelentkezik valaki, aki hajlandó lesz megvásárolni számomra a hűn öhajtot” — mondtotta Vernon a dél-afrikai újságról.

A terrorszervezetek Damaszkuszba akarják áthelyezni parancsnokságukat

Lázás megbeszélések folynak a Fatach vezetői körében

Lehetségesnek tartják, hogy a különböző palesztinai terrorszervezetek a legutóbbi beiruti események következtében Damaszkuszba helyezik át parancsnokságaikat. A terroristák rájöttek, hogy az izraeli hírszerzőszolgálat ugyszólván minden lépésükről tud Libanon területén és hogy a libanoni biztonsági szervek sem képesek megvédeni őket.

Megbízható, szakavatott körök véleménye szerint lehetséges, hogy a Fatach, a Palesztinai Felzabádító Népfőrt, a Demokratikus Népfőrt és más kisebb terrorszervezetek parancsnokságait Beirutból Damaszkuszba költöznék majd. Addig is, amíg erre sor kerül, a terroristák Beirutban „illegálitásként” működnek, a libanoni hatóságok se tudják mozgatni őket.

Mint ismeretes, Szíria teljes mértékben támogatja a terror-

szervezeteket, de abban az esetben, ha áthelyezik parancsnokságukat Szíria, úgy fokozódik függőségük a szíriai hatóságoktól, mert Szíria nem engedélyezi tevékenységüket felügyelet és jóváhagyása nélkül.

Jólétesült körökből származó információ szerint a Fatach magasrangú parancsnokai a beiruti rajtaütés óta lázas tárgyalásokat folytatnak, amelyek középpontjában az akció különböző politikai vetületei állnak, különös tekintettel annak kihatására a terrorszervezetek és a libanoni hatóságok közötti kapcsolatokra.

Jászser Aráfát, a Fatach parancsnoka állandó érintkezést tart fenn különböző libanoni személyiségekkel, hogy csökkentsék a terroristák és a hatóságok között fennálló feszültséget.

Mint ismeretes, a libanoni jobboldali körök azt követelik,

hogy a hatóságok lépjenek fel erővel a terroristákkal szemben, akiket főként a baloldali támogat.

Gázát bekapcsolják az országos automata telefonhálózatba

A katonai kormányzat 9 évig letve a posta telefonszolgálatának megállapodása értelmében rövidesen bekapcsolják a gázai sávot az országos telefonhálózatba.

Már építik az új gázai telefonközpontot, amelynek egyelőre 7000 vonala lesz, de előre gondoskodtak a bővítési lehetőségről, s a központ 10 ezer vonal működtetésére is alkalmas lesz. Nemcsak a gázai, de az észak-szíriai lakosság igényeit is kielégíti majd.

HATVANY BÁRÓ KÉPGYŰJTEMÉNYÉNEK KÁRTÉRITÉSE ÜGYÉBEN

Felmentették Hans Deuschot

A vádhatóság fellebbezni készül — Hans Deutsch többmillió márka kártérítésre akarja perelni a német államot

Bonn (UPI, Reuter, IFP). — A bonni harmadik bíróság tegnap 9 évig tartó pereskedés és jogi eljárás után meglepetésszerűen felmentette az összes vádpontok alól dr. Hans Deusch professzort, az ismert zsidó ügyvédet, akit azzal vádoltak, hogy hamis okmányok és hamis tanuvalomások alapján szerzett meg közel 17 millió márka összegű kártérítést, azért a műgyűjteményért, amelyet a náci raboltak el Hatvany Ferenc báró budapesti kastélyából.

Felmentő ítélet kimondotta, hogy alaptalanok a dr. Hans Deusch-ai együtt bíróság elé állított Friedrich Rilke egykori SS-tiszt és Víznyelvi Ferenc magyar emigráns elleni vádak is, akiket ugyancsak felmentettek.

Az ügyészesség az ítélet elhangzása után bejelentette, hogy fellebbezéssel él, míg dr. Josef Austein, aki dr. Deusch védelmét látta el, közölte az újságírókkal, hogy védené többmillió márkára rugó kártérítési követelést fog benyújtani a tárgyalás előtti letartóztatása fejében, és ugyanakkor mintegy tízmillió márkát fog vizsgálati költségeit Nyugat-Németországban letartóztatása után elköltött vagyonáért.

A jelenleg 66 éves dr. Hans Deusch professzor, aki egy időben izraeli lakos volt, jelenleg a svájci Lausanneban él.

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). — Dr. Hans Deusch felmentése kapcsán munkatársunk megjegyzi, hogy a magyarországi zsidósármazású báró, akinek képgyűjteménye ügyében dr. Hans Deusch annakidején fellépett, az 1881-ben született Hatvany Ferenc báró volt, aki az Aradról elindult Deusch zsidó nagyiparos házában zsidóként született. Hatvany

Ferenc festőművész és műgyűjtő volt, aki Fényes Adolfnál és Bihari Sándornál tanult, majd Nagy

tervező volt, aki a Magyar Művészeti Akadémia tagja volt.

Legkiemelkedőbb darabjai Manet „Női arckép kutyával”, valamint Ingres, Cézanne és Rippel-Rónai József néhány műve volt.

A németek a dr. Hans Deusch elleni büntetőperben azt próbálták bizonyítani, hogy a képgyűjteményt nem a német náci rabolták el, hanem a Szovjetunióba került. Dr. Deusch 9 évig tartó perében számos izraeli tanút is kihallgattak, közöttük olyanokat, akik közvetlenül tudták, hogy a budapesti Hatvany-palotában és más helyeken a németek utasítására csomagolták össze a képeket.

Kölnbe szállították Kertész István koporsóját

A tel-avivi Héjchál Hátarbut kulturpalotában a Filharmonikus Zenekar gyászszertartást rendezett a tengerbe fullt művész kegyelére

Tegnap délután a ludi repülőtérről Kölnbe szállították a hercegi parton a tengerbe fullt Kertész István karmester holttestét. Ezt megelőzőleg az Izraeli Filharmonikus Zenekar a tel-avivi Héjchál Hátarbut kulturpalota előcsarnokában gyászünnepeket tartott a tragikus hirtelenséggel elhunyt dirigens koporsója mellett. A gyászbeszédet a Filharmonikus Zenekart támogató közeleti bizottság élén álló Slomo Löwenberg bírő mondotta, míg a zenekar részéről Daniel Benjamini vett búcsút a nagyon szeretett vendégtől.

A gyászbeszédet után az új izraeli vonósvezényes Beethoven egyik utolsó quartettjének adagóját játszott.

A Kulturpalota előcsarnokában felravezatott koporsó előtt mintegy 250 főnyi tömeg — főként az izraeli művészvilág képviselői — vonult el. A közönség sorában volt látható Jessu Von Puttkamer nyugat-német nagykövet is.

A gyászünnepek után a koporsót a ludi repülőtérről a koporsó elvitelére vitték, ahonnan a Lufthansa gépen szállították Kölnbe, hogy a hátramaradtak kívánságának megfelelően, szűk családi körben temessék el a 43 éves korában tragikusan elhunyt művészt. Az Izraelből Németországba vezető repülőúton Wolfgang Lévi, a Filharmonikus Zenekar igazgatósági tagja kísérte el Kertész István koporsóját.

P. L.

Kedden este különvonat Jeruzsálemből Tel-Avivba

A vasúttársaság közleménye szerint kedden, április 24-én, a menetrendszerű járatokon kívül este 7 óra 45 perckor meg egy vonatot indítanak Jeruzsálemből, hogy hazaszállítsa a fővárosból a „Mimona” ünnepségre odaérkezett ünneplőket. Ez a vasúti járat Jeruzsálemből kiindulva, a következő állomásokon áll meg: Báb-Giora, Bét Semes, Náchál Sorek, Nán, Ramle, Ludd, Tel-Aviv déli vasútállomás. Ahová este 9 óra 22 perckor fut be.

Holnap érkezik Ásdodba a Queen Elizabeth

Az ásdodi kikötőben minden készen áll a Queen Elizabeth II luxushajó fogadására. A kikötő 5-ik molójánál végrehajtott speciális munkálatok, amelyek a luxushajó horgonyzásával kapcsolatosak, befejezés előtt állnak.

A Queen Elizabeth II holnap, szombaton érkezik Ásdodba, teldelétlen 620 zsidó turistával, akik a függetlenségi nap ünnepségeire érkeznek.

ÖTÖSIKREK ÁSKELONBAN

A nap folyamán mind az öt újszülött meghalt

Áskelonban tegnap reggel Kócháva Fischer 24 éves asszony ötösikreket szült. A nap folyamán mind az öt újszülött, akiknek súlya 500–600 gramm között mozgott, meghalt.

Az HIM jelentése szerint az anya, aki terhessége előtt hormonkezelésben részesült, csütörtökön a koraregglai órákban rosszullettől panaszkodott és ekkor, álla-

A MIFAL HAPAJISZ SORSOLÁSA

A Mifal Hapajisz tegnap 73/16 számu sorsolásán 150 ezer fontot nyertek: 293186 753699	
100 font	1261 1655 2475 5147 5541 7719 9000
50 font	0548 1244 1816 1932 2053 2115 2260 2364 2550 2850 3061 3337 3377 3889 3937 4001 4170 4179 4645 4683 4921 5198 556 5607 5712 5940 5945 6298 6347 6420 6638 7911 7992 8052 8071 8611 9055 9428 9752
25 font	006728 022983 023942 028800 044169 063192 213494 332613 374160 384156 444165 459358 500885 542052 669030 680126 726957 745553 758733 759827 781510

Az alatti végződésű sorsjegyek a következő nyereményeket kapták:

600 font	01738 24554 36517 38935 43046 44534 62775 64735 88318 90063
----------	---

250 font	03998 08962 17713 28355 28469 34637 36079 40179 41700 44008 48021 55164 57310 58132 61355 61965 62702 70638 73744 73861 74746 74764 78883 91659 91863
----------	---

VEGE AZ ÉJSZAKAI TÁNCNAK
Vége a dzsukoknak minden házban, étteremben. Teljesen kiirtjuk. Egyszerű jófialás. Garancia levelet adunk.

VEGYIÜZEM PROFESSZOR RT.
Tel. rendelés: 412693 T. A. POB. 17111, Groniman u. 42
Az egészségügyi minisztérium 116. sz. engedélyével.

ÚJ OLE VILLANYBOROTVATÓL AUTOIG FARKASNÁL VÁSÁROL VÁMMENTESEN!
Szállítunk 10 nap alatt

A LEGJOBB BEL- ES KÜLFOLDI GYÁRTMANYOKAT MEGTALÁLJA ÖSSZPONTOSITVA NÁLUNK

Arusítás váríkoknak is.

S. FARKAS LTD. MONDIAL 2000

TEL-AVIV: Derech Petách Tikva 9., tel: 621272, vas., kedd, csütörtök 8.30–1 és 4–7, hétfő és szerda 8.30–1-ig.
JERUZSALEM: Hásoleg 2., tel. 232914.
HAIFA: Herzi utca 24. Tel. 525-608. Vas., kedd, szerda, csüt. d.u. 4–7-ig.